I r

SIXTUS [illegible]

Iv

Incipit tabula primi libri Statutorum terre lugnani De regimine

De oblatione in festiuitate per officiales fienda ~ Rubrica I.

De missa et officio per Potestatem et officiales audienda Rubrica II

De citatione et mandato certo tempore non fienda Rubrica III

De iuramento Potestatis Rubrica IIII.

Quod nemo possit esse Potestas terre lugnani qui non distet a dicta terra per decem miliaria ~ ~ ~ Rubrica V

Quod nullus Potestas possit stare ad offitium in lugnano qui steterit usque ad tres annos ~ ~ Rubrica VI.

Quod Potestas teneatur infra terminum unius mensis reuidere territorium et confinia et terminos terre Lugnani Rubrica VII.

Quod Potestas teneatur tribus diebus Ante finem sui offitij consingnare omnes suos Libros ~ ~ ~ Rubrica VIII.

Quod Potestas teneatur infra terminum sexaginta dierum ferre Sententias in dannis datis & extraordinarijs Rubrica VIIII.

Quod Potestas non Possit in aliquo consilio petere arbitrium ~ ~ ~ Rubrica X.

Quod Potestas possit in rebus licitis imponere penam decem sollidorum ~ ~ Rubrica XI

Quod Potestas teneatur exigere credita communitatis absque ullo salario ~ Rubrica XII

Quod potestas non possit accipere ab aliquo pecunias sed illas ad manus Camerarij peruenire faciat Rubrica XIII

Quod Potestas debeat cogere habentes inimicitias in palatio ad faciendum pacem Rubrica XIIII.

Quod Potestas in prima die ianuarij debeat facere iurare omnes habentes officium communis Lugnani Rubrica XV

Quod Potestas in terminum duorum mensium a die sui introitus debeat inquirere et inuenire omnes cartas et alia Spectantia dicti communis ~ ~ Rubrica XVI.

Quod Potestas teneatur dare consilium Sapientis in omni capitulo huius statuti unicuique Rubrica XVII

Quod appellatione Pendente potestas non debeat Grauare aliquem Appellatum Rubrica XVIII

Quod potestas uel eius uicarius non Possit se rogare de aliquo instrumento Rubrica XVIIII

Quod Potestas non possit pignorare nec alicui tenutam dare de pannis Lectorum nec arma Rubrica XX.

Extraordinaria Rub. 33

Q Poteſtas debeat ſignificar̄
circum Stantibuſ q si con
traxerit cum aliquo Lugna
nenſe de aliqua re ibit ad
ſuum riſicum Rca XXI·

Q Poteſtas teneatur cuſtodi
re captiuos quacumq de
cauſa suis sumptibus Rca XXII

Q Poteſtas teneatur conſi
gnare camerario communis
in fine sui officij unam ba
liſtam cum cento Rca XXIII

Q Poteſtas poſſit punire om
nia maleſitia et damnada
ta secundum capitula pre
ſentis ſtatuti Rca XXIIII

Q Poteſtas teneatur execu
tionem facere omnium et
Singularum ſententiarum
tam de suo tempore quam ſuor
predeceſſorum Rca XXV

Q Poteſtas poſſit expellere
aterra lugnani omnes in
fectos Rca XXVI

Q Poteſtas teneatur apta
ri Facere carcerem comm
unis compedes ferreoſ et
uincula sumptibuſ com
munitatis Rca XXVII

Q Poteſtas non poſſit aliq
uam mulierem lugnanen
ſem conſtringere in palatio XXVIII

Q Poteſtas non poſsit ali
quem Lugnanenſem mic
tere in carcer bus si uolu
erit dare fideiuſsores Rca XXVIIII

Q si Poteſtas uel eius uica
rius fecerit aliquam extor
ſionem et ſimoniam puni
antur in libris quinquagin
ta Rca 30

Q Poteſtas uel eiuſ uicar
iuſ uel aliam Spetialis per
ſona non poſſit aliquam
partem huius statuti uitia
re sub pena Centum libr. Rca 31

Q Poteſtas et eius uicarius
teneantur finito tempore
eorum officij exire de pa
latio communis Rca 32

Q Poteſtas uel eius uicari
us finito tempore eorum
officij finem refutationem
ſindico communis facere tene
antur Rca 33·

Quantus ſit ſollidus, et qua
trenus Et quantus ſit libra Rca 34

Quomodo diſtribuuntur pe
cunie penarum repertarum
perueniendarum ex officio
Curie Rca 35

De Salario Poteſtatis Rca 36

De Pena mulierum intran
tium cappellam sancte
natolie Rca 37·

Q domini quatuor anteposi
ti qui pro tempore fuerint
debeant in feſto Sancti Ste
fani congregare conſilium
ad faciendum buſsulum
nouum Rca 38

Non ignara malis

De iuramento dominorum
quatuor Ante Poſitorum
coīs Lugnani R ca 39
Quomodo ſit exigenda ſubſi
dia salis et soluenda theſau
rario Patrimonij R ca 40
Q domini quatuor finien
tes offitium poſſint expē
dere de communis pecu-
nijs in cenam faciendam
quatuor Nouis quatra
ginta solidos R ca 41
Q domini quatuor una cū
poteſtate teneantur reuide
re muros coīs R ca 42
Quomodo debeant celebr
ari conſilia communis
Lugnani R ca 43
De iuramento Cancellarij
et ad quid teneatur R ca 44
De electione camerarij
communis Lugnani et
Eius offitio R ca 45
De electiōe ſyndici comu
nis et Eius officio R ca 46
DE Electione Termi
natorum et Eius offi
cio R ca 47
De Electione Extimato
rum et eorum officio R ca 48
De Electione caſtaldi
et eius officio Et Sala
rio R ca 49
De electione Cuſtodū
damnorum datorum et
eorum officio R ca 50
Q Poteſtas ac domini qua
tuor teneantur in prin
cipio menſis Januarij
qui uult bandiri facere
se abſentare a dicta ter
ra faciat se ſcribere R ca 51
Q camerarius nō poſſit
expendere pecunias cō
munis de mandato pote
ſtatis uel Eius uicarij R 52
Q Tebule uel canalia de
tecto non poſſint tolli
et dari in tenutam R ca 53
Q Poteſtas non poſſit sub
stituere Aliquem Lugna
nenſem Loco ſui R ca 54
Q Pignora fienda per
curiam conſignentur ca
merario communitatiſ R ca 55
Q Poteſtas teneatur fa
cere Executionem omni
um suarum sententia
rum R ca 56
De feſtiuitate Sancte
marie in menſe Augu
ſti Celebranda R ca 57
De offitio Et cura facto
rum in bonis et fructi
bus communis et eorū
salario R ca 58
Q quatuor Anteposi
ti durante tempore eorū
officij non poſſint nec
debeant ab aliquo conue
niri aliqua cauſa uel in
alios Conuenire R ca 59

De ordine in funeribus
per mulieres ſeruando R^ca ·60·

Q Executio non fiat
in beſtiys - - - R^ca ·61·

Q Ante Poſiti ante finē
offitiy per banna publi
ca et conſueta debeant
monere Omnes Creddito
res cōis Ad recognoſcen
dum Eorum Creddita
et illa Soluere vel re
giſtrare - - R^ca ·62

1508

IN Nomine dn̄i Amen
Anno domini ab eius
Salutifera natiuitate
milleximo quingentesimo
octauo Indictione undeci
ma tempore Pontificatus Sa
nctissimi inchristo patris Et
domini nostri domini Julij
diuina prouidentia Dignis
simi pape secundi

Hic est liber Primus stat
utorum comunitatis terre
Lugnani deregimine

PROHEMIV

INter aliaīconprehensi
bilia benefitia que deus op
timus Maximus rationali
contulit creature illud quasi
precipuum reputatur ut eid
em sui ipsius Regimen Et po
testatem illico contulisse leg
amus Juxta illud fecit Deūs
Adam et inspirauit in cum
spiraculum Vite id est legem
naturalem qua tamen paul
atim sub crescente malitia ob
fuscata miserator Deus illam
coadiuuans per suos ministrō
principes alias leges promul
gauit tantum anaturali Justi
tia recedentes quantum hu
mana corruptela aprimitiua
puritate differebat qui Sacra
tissimi principes ad humanam
malitiam conuinceāt ad
innocentiā inter improbos cō
seruandam infinitas penē tt
promulgauit Et quia nulla lex
uel Sanctio quantumcumque
matura digesta consilio ad hu
manę naturę uarietate sufficit
eo presertim quum cotidie aliquid a
deo emergere formas statuitur
quum ex omnibus circumstantibus q
bus Jura composita incedi non
possint mandatum reuocetur
ea propter Adimitationemal
tissimi eius principes fuerunt
tur offitio ultra generales et to
ti orbi communes Sanctiones
nō dubitarunt prosubditorum
pacem omnibus populis facul
tates condendi leges impartiri
ut quisque gens sibi aut add
re aut de parte eorum adimere
pro temporum Et locorum condi
tione et qualitate uideatur que
tamquam particularia imperialis
sublimitas considerare dedigna
tur statuendi Et decernendi li
berum sibi esse arbitrium un
de communis inoleuit apud omnes
gentes consuetudo et licentia
ut quecumque ad bene et beate
uiuendum conducere uidea
ntur ea instatuta et obseruan
tiam inscriptis reducant et i
nuiolabiliter obseruari procurēt
Hic est quod communitas et homi
nes terre Lugnani attendentes
quam salubria fuerint ...

institutia que summa apud eos
hactenus ueratione et obseruã
tia custodita mirifice Paci et qe
ti dicte terre et incolarum p
fuerũt quũ diuturnitate tempo
ris collapsa sordesceret prouida
deliberatione et industria pro
uidorum Dominici arcangeli
Antonij Mazuffare Francisci
carbonarij et Sanctori trasacti
Ante positorum Nec non specta
bilium uirorum Arcangeli ser
Ludouici Vannicelli ser pauli
Francisci alias capellecto et Ba
ptiste Vannis manni Composi
torum Siue Reformatorum Et
ser Francisci De gentileschis
Eiusdem comunitatis cancella
rij ad hanc prouintiam comun
iter omniũ consilio Electorum
Reformanda transcribenda et
edenda decreuit : eaq summa
uigilantia et studio emenda
ta et in publico consilio promu
lgata comunitas predicta Re
cepit Et Emologauit et decre
uit inuiolabiliter custodiri et
obseruari obtinenda prius ta
men Confirmatione et appro
batione a Sede apostolica
seu Reuerendissimo Domino
Legato cuius correptioni om
nia ista facta et fienda ut
uti par est Deuote Et humili
ter supposuit Et hoc Ad lau
dem Omnipotentis Dei Et in
temerate Virginis Matris
Marie et sanctorum Franci
sci et Euditij ac Beate uirgi
nis Lucie Aduocatorum et
Protectorum prefate terre
Lugnani Et ad honorem Re
uerendissimi In christo patris
et Domini R tituli sancti
Georgij diaconi Cardinalis
sub eius umbra et protectiõe
comunitas Lugnani in pace et
prosperitate uiuit et requie-
scit secura et ad bonum et pa
cificum comunitatis ante di
cte statum et pacificum Re
gime ac quietum :

DE oblatione in festiuita tate per offitiales fienda Rx. I

Vt presidio Intemerate et
gloriose uirginis Marie
a cunctis aduersitatibus et pe
riculis tueamur Statuimus
et ordinamus quod quatuor
Ante positi Comunis terre
Lugnani et Camerarius eorũ
qui pro tempore erunt singulis
annis teneantur et debeant
in festiuitate asumptionis Be
ate Marie Virginis de mense
Augusti emere unum cereum
ponderis decem librarum et
illum offerre in primis uesp
eris in altare ecclesie sancte
Marie de Lugnano insupe

decta feſtiuitate Item teneantur etiam emere unum cereũ ponderis trium librarum et illũ offerre in ecclesia ſancti franciſci de lugnano vz in altare in feſtiuitate conſegrationis p̃dicte eccleſie de mense maij Et etiam unum alium cereũ similem offerre in dicta eccleſia ſancti franciſci in feſtiuitate ſancti franciſci de menſe ottobris Et ſi predicta facer̃ neglexerint puniantur pen̄ uiginti ſollidorum pro quolibꝫ ipsorum et qualibet uice et de pecunijs proprijs eorũ dictos cercos unum uel plures emere teneantur Teneantur etiã dicti quatuor antepositi et camerarius in supra dicta feſtiuitate sancte marie de menſe auguſti emere duodecim candelã ponderis unius uncie pro qualibet et illas diſtribuere inter offitiales quando itur in proceſſione cum Imagine beate Virginis marie In primis Veſperis Volumus etiam et ordinamus q Poteſtas terre Lugnani uel eius uicarius qui pro tempore erunt teneantur et debeant vinc° iuramenti et ſub pena uiginti quinq̃ librarum ſingulis Annis offerre et dare in altare Eccleſie sancte marie de Lugnano in feſtiuitate aſumptionis Beate marie Virginis de menſe Auguſti unũ cereum ponderis duarum librarum Et unum aluim similem cereum ſimiliter emptum de corꝫ propriis pecunijs offerre in alta dicte eccleſie sancte marie In feſtiuitate purificationis de menſe februarij et Vnum alium cereum ſimilem offerre in altare sancti franciſci in feſtiuitate conſegrationis de mẽse Maij

De miſſa Et offitio per poteſtatem et offitiales audien̄ ii

Statuimus et ordinamus ad bonum modum uiuendi et ad exemplum cunctorum ut omnes Conueniant ad diuina offitia q Poteſtas uel eius uicarius quatuor antepositi cum cancellario et camerario qui pro tempore Erunt teneantur et debeant omnibus diebus feſtiuis Ire Et ſtare ad totam miſſam ſollempne in eccleſia ſancte marie de Lugnano in choro et loco eis deputato et offerre aliquam elemoſinam in altare dicte eccleſie more ſolito et conſueto et si poteſtas uel eius Vicarius predicta facere neglexerint pena quatraginta sollidorum qualibet uice puni

atur Et quatuor antepositi
et cancellarius et camerarius
si predicta non obseruauerit
pena Viginti solidorum pro
quolibet ipsorum Et uicequi
alibet puniantur

De citatione et mandato certo tempore non fiendo R[ubri]ca iii

Vt omnes sine aliquo timo-
re et deuoti concurrant
ad diuina offitia statuimus
et ordinamus quod potestas
uel eius uicarius non possit
nec debeat quoquomodo uoc-
are nec aliquod mandatum
facere alicui eunti uel redeun-
ti ad dicta ecclesia dum offitia
diuina celebrantur nec etiam
castaldio ex parte ipsorum po-
ssit aliquam citationem uel
mandatum facere et si per
aliquem ipsorum contra factum
fuerit mandatum uel citatio
non teneat nec ualeat nec ali-
quis teneatur eis obedire et contra
hec potestas et eius uica-
rius contrafaciens incurra-
nt pena decem librarum pro
quolibet uice et quolibet no-
mine castaldius uero incidat
pena Viginti solidorum

De Juramento potestatis dando per cancellarium R[ubri]ca iiii

Vt Potestas terre lugnani
qui pro tempore erit sit
prudens et omni diligentia
uacet ad bonum iustitie et re-
gimen dicte terre et penitus
abstineat ab omni extorsione
et illicita exactione : Statu-
imus et ordinamus quod sequ-
enti die post aduentum ipsius
presentet se in palatio comu-
nis in consilio generali dicti co-
munis et producat et ostendat
breue continens concessionem
eius offitij potestarie quo uiso
et lecto in dicto consilio dictus
potestas debeat iurare ad sa-
ncta dei euangelia scripturis
corporaliter manu tactis ad
delationem cancellarij comu-
nis in hunc modum videlicet domi-
nus Cancellarius dicat uos
domine N de tali loco iurando
promictis mihi N notario pu-
blico tamquam publice persone
stipulanti et recipienti nomi-
ne communitatis terre lugnani et
Vice quorum interest uel in
terre ... potestatis durante temp-
ore tui offitij ad honorem et
reuerentiam omnipotentis dei
et gloriose beate marie eius
matris semper Virginis et
eius Beatorum apostolorum
Petri et Pauli et beatorum
confessorum Eusebii et Fra-
ncisci aduocatorum dicte terre

Lugnani et omnium sanctorum et sanctarum celestis curie regere et gubernare Terram Lugnani populum homines et personas dicte terre ad ueram fidem et deuotionem Sancte Romane Ecclesie et Sanctissimi domini nostri domini Julij Diuina prouidentia dignissimi pape secundi Et reuerendissimorum Dominorum Cardinalium Sacri collegij et maxime Reuerendissimi in christo patris domini Alexandri Cardinalis de Farnesio, Lugnani gubernatoris ac et ad pacem quietem et tranquillum modum uiuendi populi et hominum dicte terre Lugnani Jurando etiam promictis Jura et Juridictiones et bona comunis Lugnani conseruare et manutenere et amissa pro posse recuperare bona ecclesiarum et monasterij et loca religiose et religiosarum personarum dicte terre defendere et manutenere durante tempore tui offitij promictis facere continuam residentiam in dicta terra cum uno offitiali bono sufficienti et apto ad exercendum offitium dampnorum datorum et de dicta terra non absentabis tu nec tuus offitialis sine expressa licentia consilij generalis dicti comunis et si secus feceris Vis puniri in quatragınta sollidis pro qualibet uice et quolibet die et pro officiali tuo in sollidis uiginti pro quolibet die et qualibet uice si steteritis extra predictam terram et territorium ipius Promictis etiam durante tempore tui offitij qualibet mane ante horam tertiarum ad sonum campane sedere ad bamcum Juris et Jus et Justitiam unicuique petenti indifferenter ministrare Promictis etiam uincolo Juramenti obseruare et obseruari facere omnia capitula statuta reformationes et ordinamenta facta et fienda pro comune Lugnani et non contrafacere aliqua ratione exceptione uel causa sub pena et ad penam quinquaginta librarum denariorum pro qualibet uice et quolibet capitulo si per te contra factum fuerit uel per tuum offitialem promictis etiam in fine tui offitij dimictere de tuo salario florenos duos ad rationem quinquaginta bolonenorum pro quolibet floreno exponendis in una balista uel artiliaria prout quatuor anteposi

P. non dissecat

tis videbitur et placebit pro quolibet Semestri Ac etiam promictis esse contentus tuo deputato et ordinato salario secundum formam presentis statuti loquentis de Salario potestatis et plus non petere neque peti facere in aliquo consilio vel arenga sub pena quinquaginta librarum denariorum retinendarum per camerarium comonis de tuo proprio salario si secus feceris / Et quod statutum vel aliquod capitulum ipsius non mutabis augendo vel minuendo seu cassando et si contingerit sine expressa licentia et voluntate et reformatione consilij generalis dicte terre esse mutatum vel cassum sive additum habebis pro non casso vel mutato Etiam promictis vinculo juramenti offitium potestarie dicte terre per te ipsum exercere fideliter et non per aliquem substitutum vel substituendum aut et si secus feceris vis puniri in libris quinquaginta denariorum pro qualibet vice que pene ut supra apposite et declarate sint et esse debeant comunis Lugnani et Camerarius dicti comunis teneatur et debeat de tuo deputato salario retinere in fine tui offitij Et similiter offitialis dicti potestatis prestet juramentum de fideliter suum offitium exercendum ut Supra

Quod Nemo Possit esse Potestas terre Lugnani qui non distet a dicta terra per decem miliaria

R xv

Ne potestas terre Lugnani sit impeditus aliqua passione et ut possit ius et justitiam indifferenter omnibus ministrare Statuimus et ordinamus quod non possit venire ad dictum offitium potestarie dicte terre Lugnani aliquis qui sit oriundus seu continuus habitator alicuius loci qui non distet a terra Lugnani per decem miliaria ad minus et sit et esse debeat Notarius publicus Et idoneus ac expertus ad Ius et Reddendum Iustitiam cuicumque et casu quo veniret aliquis contra formam presentis capituli non admictatur et non Valeat acta et gesta per eum in dicto offitio et non sit obligatus aliquis de dicta terra lugnani eius mandatis parere et obedire

Quod Nullus Potestas possit

stare ad offitium in lugnano qui steterit usque ad tres annos. RXVI

Volumus etiam Statuimus et ordinamus quod potestas et eius offitialis terre lugnani functo offitio semestri eius non possit in dicto offitio refirmari nec ad dictum offitium redire inde ad tres annos proxime futuros et si ueniret comunitas Lugnani non debeat nec possit ad offitium receptare

Quod Potestas teneatur infra terminum unius mensis reuidere territorium et confinia et terminos terre Lugnani. RXVII

Ut bona, tenimentum et territorium comunis lugnani preseruentur Ordinamus quod Potestas terre lugnani teneatur et debeat infra terminum unius mensis a die sui introitus conputandi una cum quatuor antepositis dicte terre Ire ad reuidendum Confinia et terminos territorij terre lugnani circum Circa et si inueniunt terminos auulsos fractos seu quo modo maculatos ipse potestas teneatur et debeat monere cum consensu antepositorum et licteris suis requirere conuicinos adherentes pro uno die determinato ut ueniant ad reponendum et ad aptandum terminos in loco debito et casu quo non uenirent dicti conuicinij ipse potestas faciat dictos terminos reponere per terminatores comunis lugnani non obstante contumacia uel absentia dictorum Conuiciniorum Et potestas teneatur et debeat de dicta reuisione et remissione dictorum terminorum facere publicam scripturam in suo libro Ciuilium et si in predictis uel in aliquo predictorum negligens fuerit et predicta non faceret incurrat in penam quinquaginta librarum denariorum retinenda per camerarium comunis de suo proprio salario Si uero quatuor antepositi uel terminatores comunis ad requisitionem dicti Potestatis non irent ad dictam reuisionem et terminationem puniantur pena quatraginta sollidorum pro quolibet eorum et qualibet uice qua

arum penarum quarta pars sit potestatis et relique tres partes sit comunitatis Lugã ni

Q Potestas teneatur tribus diebus ante finem sui offitij consignare õnes suos libros comuni R. VIII

De terminamus et statuimus q potestas dicte terre Lugnani et eius vicarius teneatur et debeat quatuor ante positi dicte terre tribus diebus ante finem sui offitij consignare omnẽ et singulas Scripturas et libros mallior. ciuilium causarum extraordinar. et damnorum datorum in publicam et autenticã formã ad penam et sub pena quinquaginta librarũ denariorum

Q Potestas teneatur infra terminum sexaginta dierum ferre sententias in damnis dati et straordinarijs R. VIIII

Item statuimus q potestas uel eius vicarius teneatur et debeat ferre sententiam in damnis datis et extraordinarijs infra sexaginta dies post factam accusam uel inquisitionem et de malefitijs quolibet mense et in dictis terminis expedire teneatur et debeat omnia mallia D. D. et extraordinaria computando a die facte accuse uel formate inquisitionis per sententiam ut dictum est uel per bulectam prout ei expedire uidebitur sub pena et ad penã quinquaginta librarum denariorum ut sup applicandarum et dicto termino elapso sententia non valeat nec teneat

Q Potestas nõ possit in aliquo consilio petere arbitrium :- R. X

Statuimus et ordinamus q Potestas uel eius offitialis non possit nec debeat arbitrium petere in aliquo consilio et si aliter concessum fuerit non ualeat ipso iure vz sup aliquo mallio uel delicto

Q Potestas possit in rebus licitis imponere penam Decem sollidorum :- R. XI

Ut Potestas qui pro tempore erit possit uiriliter offitium suum exercere Statuimus q potestas possit

et ualeat mandare et preci
pere in rebus licitis iustis et
honestis sub pena decem so
llidorum et eius offitialis in
sollidis quinque dummo[do] ma[n]
data predicta sit facta per
dictum potestatem et eius
offitialem seu baiulum in
persona alicuius et dictum
mandatum posit fieri per
dictum potestatem uel eius
offitialem siue baiulum ta
ntum bis in die

Q[uod] Potestas teneatur exigere credita comunitatis absq[ue] ullo salario R[ubrica] XII

Volumus etiam statui
mus q[uod] potestas teneatu[r]
et debeat absq[ue] aliqua solut
tione cogere et exigere ab om
nibus debentibus comuni
tati lugnani tam de collectis
datijs in positis et in ponen
dis qua[m] etiam de omnibus
alijs et singulis debitis qua
cumque occasione et a predi
ctis debitoribus non posit
nec debeat aliquid petere uel
recipere pro eius executione
ad penam quinquaginta li
brarum pro qualibet uice et
si in predictis fuerit negliges
in exigendo a dictis debito
ribus et eos cogendo ut solu
ant camerario comunis to
tam summam quam predicti de
bitores debebant conputetur
in eius salario

Q[uod] Potestas non possit accipere ab aliquo pecunias sed illas ad manus camerarij peruenire faciat R[ubrica] XIII

Statuimus etiam et ordi
namus q[uod] potestas terr[e]
lugnani non posit nec uale
at aliquo modo recipere ab
aliquo ullam quantitatem
pecuniarum de penis et con
demnationibus malleficiorum dam
norum datorum et extraor
dinariorum sed debeat facere
bullectam more solito de pre
dictis et cogat debentes ut in
tegre satisfaciant camerario
comunis et de mense in men
se fiat computum cum came
rario et per manus dicti ca
rarij habeat quartam parte[m]
sibi tangentem et si contra
fecerit in quinquaginta libris
puniatur et illi qui soluerent
potestati et non camerario
incurrant in pena quinque
librarum denariorum et ultra
hec soluere teneantur integre
de eius condemnatione came
rario comunis non obstant[e]
solutione facta potestati

Q̄ Potestas debeat cogere habentes Jnimicitias in palatio ad faciendū pacē R XIIII

Vt semper Pax et quies inter homines terre Lugnani vigeat Statuimus et ordinamus q̄ potestas uel eius uicarius teneantur et debeant cogere in palatio comunis omnes et singulos homines habentes inimicitias quacumque de causa ad faciendum pacem et remictendum omnem Jniuriam Jnter ipsos illatam tam facto q̄ uerbo et eos detinere in palatio donec dicta pax inter eos fuerit celebrata et facta et datis idoneis fideiussoribus de conseruatione dicte pacis a parte utraque et potestas possit pro predictis exequendis imponere penam uigintiquinque librarum

Q̄ Potestas in prima die ianuarij debeat facere iurare omnes offitia habē̄tes comunis Lugnani R XV

Item statuimus et ordinamus q̄ potestas qui pro tempore erit prima die ianuarij cuiuslibet anni debeat omnibus et mandare consiliarijs nouiter deputatis pro anno sequenti camerario scinthico terminatoribus et extimatoribus et factoribus comunis ut ueniant ad palatium et omnes iurent ad sancta dei euangelia fideliter exercere et facere offitium suum remotis ab eis amore timore prece pretio lucro damno et omni humana gratia

Q̄ Potestas in terminū duorum mensium a die sui introitus debeat inquirere et inuenire omnes cartas et alia spectantia dicti comunis R XVI

Teneatur Potestas et eius Vicarius in termino duorum mensium post introitum sui offitij querere et inuenire omnes scripturas et instrumenta comunis spectantia et pertinē̄tia et continentia iure comunis ad penam uiginti quinque librarum et cogere ad Juramentum omnes Notarios dicte terre si habent uel Sciunt aliquem habere instrumenta pertinentia dicto comuni et illis inuentis restitui faci

d

at camerario dicti comunis ad penam decem librarum

Quod Potestas teneatur dare consilium sapientis in omni capitulo huius statuti Vnicuique R. XVII

Si qua dubietas obscuritas uel ambiguitas oriretur uel esset in aliquo capitulo Presentis statuti posito uel ponendo inter potestatem uel eius uicarium et aliquam personam dicte terre et per illam personam diceretur potestati uel eius Vicario quod intellectus statutariorum qui dictum statutum fecerunt Sic Sit. Statuimus quod ipse potestas uel eius uicarius ad petita cuiuscumque petentis teneantur et debeant dare consilium sapientis super dubitatione et obscuritate predictis ad penam uiginti quinque librarum et teneatur parti lese ad damna et interesse

Quod appellatione pendente potestas non debeat grauare aliquem appellatum R. XVIII

Appellatione Pendente statuimus et ordinamus quod potestas uel eius uicarius non possit aliquam personam grauare nec aliquam executionem facere contra talem appellantem dummodo appellauerit infra tempus et Inhibuerit a iure ordinatum a tempore facti precepti uel late sententie ad penam quinquaginta librarum qualibet uice et teneatur reficere omnia damna et expensas que et quas dictum comune uel spetialis persona dicte terre causa substinuerit exceptione aliqua non obstante

Quod Potestas uel eius uicarius non possit se rogare de aliquo instrumentis R. XVIIII

Potestas terre Lugnani uel eius uicarius non Possit scribere nec se rogare de aliquo instrumento comunis uel singularis persone nisi de hiis solum et dumtaxat que scribuntur et apparent in libro causarum ciuilium pro ut sunt compromissa Laudas declarationes arbitrorum pacta et conuentiones facta inter homines de Lugnano et aliabus

similia contra faciens pote
stas uel eius Vicarius in ui
qmtiquinq libris puniant
ur pro quolibet ipsorum et qu
alibet uice et instrumenta
facta per eos uel quemli
bet ipsorum non ualeant ipso
iure nisi appareant scrip
ta et annotata in eius lib
ro causarum ciuilium et
q. Potestas qui pro tempo
re fuerit uel eius uicarius
durante tempore sui offitij
non possint nec debeant ha
bere offitium cancellariatus
dicti comunis et si aliquis
ipsorum tempore predicto
durante durante dictum
offitium aceptauerint in
cidant in penam uiginti
quinq librarum Et si ali
quis contrarium consulue
rit in aliquo consilio uel are
nga puniatur in decem li
bris denariorum quarum
penarum tres partes sint
comunis Lugnani et reliq
ua sit Potestatis proxime
tunc successoris

Q. Potestas non possit pi
gnorare nec alicui tenutam
dare de pannis Lectorum
nec arma R. XX.

Item statuimus et Or
dinamus q. d. Potestas
uel eius Vicarius non pos
sit aliquem pignorare uel
pignorari facere uel tenutam
alicui concedere in pannis
lectorum nec in aliquo gene
re armorum aptorum ad de
fendendum et ad offendend
um sub pena et ad penam
decem librarum denariorum
pro quolibet ipsorum et qualibet
uice

Q. Potestas debeat sig
nificare circumstantibus
q. si contraxerint cum ali
quo Lugnanense de aliqua
re ibit ad suum risicum R. XXI

Uolumus q. Potestas
uel eius Vicarius in
fra unum mensem post
introitum sui offitij sine ter
minis significare teneatur
communitatibus ciuitatum
terrarum et castrorum cir
cumstantium de contrata
ut consilio spetiali indebi
tur expedire q. quicumq co
traxerit cum aliquo Lugna
nense de aliqua re uel pecu
nia contrahat ad suum risicum
et fortunam Et q. comune Lu
gnani non uult nec intendit
in aliquo teneri Et si dictum
comune uel singularis per
sona dicti castri aliquod -

dannum uel periculum pa
tietur ob debitum alicuius
nostri conterrigene non ob
stante q Talibus forensibz
non fuerit significatum uel
sic Talis Lugnanensis tene
atur et debeat dictum com
une et spetiales personas
dicte terre indempne omni
tempore conseruare sacra
mento patientis Dannum
uel sendici comunis et dic
tum sacramentum habeatur
pro plena probatione Exc
eptione aliqua non obstan
te Et Potestas uel eius Vi
carius teneatur in contine
nti habito sacramento ab
illa persona que fuit dan
nificata uel a sendico com
munis teneatur et debeat
talem Lugnanensem debito
rem in persona et in rebus
suis executionem facere usq
ad condignam satisfationem
tam de dicto danno quam de Inter
esse

Q Potestas teneatur cu
stodire captiuos quacu
mq de causa suis sump
tibus R xxxii

Ordinamus et statui
mus q potestas et
suus notarius teneantur cu
stodire et custodiri facere om
nes captiuos dedictos qua
cumq de causa omnibz eorum
sumptibus et expensis et si
contingerit aliquem captiuum
de palatio comunis uel carceribz
effugere q potestas uel eius
vicarius soluere illam quan
titatem quam soluere tenere
tur aufugiens et presens capi
tulum in aliquo mutari non
possit nec suspendi nec sup
er dicta suspensione aliqu
id proponi possit

Q Potestas teneatur of
ferre unum cereum in fe
sto sancte marie ac eti
am consignare camerario
comunis unam balistam cum
cento in fine sui offitij R xxiii

Volumus et statuim
us q potestas dicte
terre uel eius Vicarius ob
reuerentiam et honorem
omnipotentis Dei et beate
Marie in festo calendarum
et in festo sancte marie me
sis Augusti teneantur offerre
unum cereum siue duplere
item cere ponderis duarum
librarum in altari sancte
marie contra faciens in dec
em libris puniatur Et nih
ilhominus Camerarius co
munis teneatur Emere de
salario potestatis et hoc

faciat in quatuor dies post
festa p̄dicta teneatur etiam
potestas functo tempore sui
offitij dimictere camerario
comunis pro ipso comuni re
cipere unam balistam noua
cum uno cento nouo prout
supra in capitulo iuramēto
potestatis latius continetu

Q potestas posit punire o͞
nia malefitia dannu data s;
capitula p̄ntis statuti R XXXIIII

Statuimus et ordinam
us q̄ si quod mallium
uel dannum datum fuerit
clarum potestati uel eius No
tario per confessionē rei uel
per testes. Et per ignoranti
am potestatis fuerit in pro
cedemdo aliquid ob missum
nō obstante talibus uel qui
buscumque sollennitatib; su
btilitatib; ob missis dic tis
potestas uel eius Vicarius
possit delinquentes punire
et condempnare secundum
capitula presentis statuti

Q potestas teneatur execu
tionem facer omnīū et sin
gularum sententia℞ tam
de suo tempore quam suor
um precessorum R XXXV

Etiam statuimus et ordi
namus q̄ potestas et eius
notarius teneantur et debeat
facere executionem omnīū
et singularum sententiarum
criminalium uel ciuilium dā
norum datorum extraordiā
riorum datiuarum collecta℞
et prestantiarū in positarum
uel imponendarum per consi
lium dicte terre tam suo
tempore q̄ suorum p̄decesso
rum contra omnes et singu
las personas contra quas
crūt faciende et que assiga
buntur ei per consilium
dicte terre q̄ citius poterit
secumdum formam ordi
namentorum faciendorum
per consilium dicte terre Et
si defectu ipsorum uel alic
uius eorum aliqua executio
remaneret puniantur in li
bris quinquaginta pro qu
olibet ipsorum et camera
rius comunis debeat retin
ere de ipsius potestatis sala
rio pro neglectis et ob mis
sis dictas libras totiens
quotiens per eos contra fac
tum fuerit et de predictis ex
ecutionib; faciendis per di
ctum potestatem et suum
notarium nihil peti possit
nec aliquid recipi a Comuī
uel singulari persona Et

si aliquis ipor aliquid rece
perit dicta de causa perdire
ctum uel per obliquum pu
niatur in pena Viginti qui
nque denariorum uice quali
bet Et si per ipos uel aliquē
ipor ꝓpositum fuerit in ali
quo consilio q eis pro dicta
de causa in aliquo prouide
deatur puniatur eadē pena
et si contrarium reformare
tur ipa reformatio nō valeat
ipo iure Et si notarius refo
mationum scriberet eadem
pena puniatur quod capit
ulum cassari suspendi uel
mutari non possit

Q potestas possit et tenea
tur expellere a terra Lugnani
omnes Infectos R XXXVI

Ordinamus etiam et sta
tuimus q potestas uel
eius Vicarius teneantur ex
pellere ex terra Lugnani ō
nes in fectos maxime epi
dimie morbo et non perm
ictat eos intrare in dicta
terra nec etiam intrare in
ecclesia sancti francisci ut
alij non contineant Et pro
ꝑdictis exequendis dictus
potestas possit inponere pe
nam suo arbitrio

Q Potestas teneatur aptari
facere Carcerem comunis cō
pedes ferreos et uincula su
mptibus comunitatis R XXXVII

Item statuimus et ordina
mus q potestas et eius
Vicarius teneantur et de-
beant aptari facere carce
res comunis ubi et quando
uidebitur necessarium et
simili modo cōpedes ferreos
et uincula de ligno prout
erit necesse sumptib; et ex
pensis comunitatis predi
cte Et pro ꝑdictis expedi
endis dictus potestas et eius
uicarius possint mandare
camerario comunis ut de pe
cuniis dce comunitatis sol
uat omnē inpensam pro
dictis aptationibus facie
dam

Q Potestas nō possit aliq
uem lugnanensem mictere
in carcerib; si uoluerit dare
fideiussores R XXVIII

Statuimus et reforma
mus q Potestas uel eius
Vicarius non possint ali
quem nostrum conterriga
nam carcerare ī aliquo
Loco nec in carceribus com
unis mictere aliqua de cā

si voluerit dare fideiussores de parendo mandatis dñi potestatis et sue curie et de soluendo penam comissi malefitii pot latam sententiam nisi haberet inditia contra eum de aliquo atroce maleficio prout de tradimento, homicidio, furto, magno incendio, incestu mulierum, et de hiis similibus ad penam et sub pena quinquaginta librarum denariorum si contra fecerit vice qualibet

Potestas non possit aliquam mulierem lugnanensem constringere in palatio — R XXVIIII

Ordinamus et statuimus quod Potestas vel eius vicarius non possit nec debeat aliquam mulierem constringere nec detinere in palatio comunis aliqua de causa nisi haberet inditia contra eam de aliquo atroce maleficio sed debeat mulieribus dare et consignare constrictam in ecclesia sancte marie vel in atrio dicte ecclesie et ibidem si opus fuerit examinare et responsiones dictarum mulierum recipere et alia facere et audire que ad eius offitium pertinent et non in palatio ad penam vigintiquinque librarum pro qualibet vice et qualibet mulier

Si Potestas vel eius vicarius fecerit aliquam extorsionem et simoniam puniantur in libris quinquaginta — R XXX

Item statuimus et ordinamus quod si potestas dicte terre vel eius vicarius fecerint aliquam extorsionem baractariam simoniam seu aliquam indebitam et iniuxtam exactionem alicui persone contra formam presentis statuti puniatur in libris quinquaginta denariorum pro qualibet vice et qualibet persona Et si comunitas lugnani vel singularis persona de dicta terra tali de causa substinuerit aliquod dannum potestas et vicarius eius teneantur ut debeant dicto comuni et particularibus personis reficere omnia damna expensas et interesse.

Hoc statutum fuit correctum tempore Admi dni Mag. R. Ecc. D. D. Iordani Latii de Corneto J.V.D. Equitis generalis terrarum Umbrie Perusii per has commissariales Rmi in xpo Patris D. Jo. Antonii [illegible] Epi Aretini, quae sic fuerunt directae ad D. D. Potestatem prefatum

ego franc. Fortianus [illegible] auctoritate notarius et canc. [illegible] supra [illegible] subscripsi [illegible]

Quod potestas uel eius ui
carius uel alia persona
spetialis non possit ali
quam partem huius sta
tuti Vitiare sub pena cen
tum librarum R. xxxxi

Ad euitandum maliti
as dolositates et scan
dala que quotidie com(m)icti
possunt presenti lege sta
tuimus et ordinamus quod
potestas qui pro temp(o)
re fuerit nullo modo ex
aliqua causa iusta uel in
iusta nec aliqua alia spe
tialis persona euideat nec
presumat aliquod innou
are lacerare cassare uacu
are addere diminuere ab
olere uel modo aliquo ui
tiare aliquam partem di
ctionem licteram uel ali
quid aliud in presenti sta
tuto et eius Volumine ad
penam centum librarum
denariorum Et quod dictus potestas
finito tempore sui offi
tij predictum statutum te
neatur et debeat resigna
re D(omi)nis quatuor antepo
sitis dicti comunis Inte
grum et inlesum et non
uitiatum aliqua parte
sui ad dictam penam qu
arum penarum medieta
tem esse uolumus domini
capitanii siue rectoris
patrimonij siue prouintie
et aliam medietatem co
munis lugnani

Quod potestas et eius Vicari
us teneantur finito tem
pore eorum offitij exire
de palatio comunis R. xxxxii

Item teneatur potestas
Vicarius una cum suo
notario et tota familia fi
nito tempore sui offitij
exire de palatio comunis,
et stare in hospitio uel in do
mo alicuius spetialis per
sone stare et morari in terra
lugnani tribus diebus con
tinuis ad rationem redden
dam de administratione eorum
offitij et de omnibus obmi
ssis et neglectis et male ad
ministratis coram scindi
cis et scindicatoribus electis
et deputatis per Consilium
dicte terre et eis scidica
toribus teneatur et debe
at dare fideiussores ido
neos et suffitientes deuu
ditione fisti et iudicata solue
ndo pro se et eius tota fami
lia qui scindici et scindi
catores teneantur et debe
ant formare generalem

ho. syndica
in pote

Inquiſitione primo die dic
ti ſeindicatus de omnibus
obmiſsis et male admini
ſtratis per dictum poteſt
atem et eius uicarium et
banniri facere per caſtal
dum comunis per loca pu
blica et conſueta dicte terr
q quicunque uoluerit aliqd
petere a poteſtate et eius ui
cario compareat primo ut
ſecundo die dicti ſcinthi
catus cum petitione alš
non audiatur amplius qui
ſcinthici predicti tertio die
dicti ſcinthicatus a diere
ſponſionis computando
debeant abſoluere uel con
dennare dictum poteſta
tem et eius familiam pro
eor diffinitiuam sentemti
am alš dictus poteſtas et
eius uicarius ab inde ultra
poteſtas et sua familia in
telligantur eē abſolti q pote
ſtas uel eius uicarius nō
poſſint de eorum sindica
tu proponere niſi ultimo
die eorum regiminis con
tra faciens in uiginti quin
que libris puniatur Et con
siliarius qui contra predi
cta conſuluerit in eadem pe
na puniatur Et notarius
reformationum si ſcriber
et eadem pena puniatur

et ī iudicio intereſſe non poſ
ſit pro ſe nec pro alio et refor
matio non ualeat ipō iure et
nemo licentiet dictum pote
ſtatem cum ſua familia an
te dictum tempus conſulen
do in dicto conſilio ad dictaz
penam Et si poteſtas diſce
ſserit de dicta terra Lugnā
et non ſteterit ad ſinthicatū
cum ſua familia toto dicto
tempore ſindicatus predcī
q ſindici electi ad ipūm ſin
dicandum teneantur ipūm
requiri facere per licteras
citatorias ad locum ubi ha
bet domicilium et eius co
munitatē et numptium sp
etialem Et si non uenerit
cum ſua familia infra ter
minum competentem inhis
aſſignare secundū loci di
ſtantiam ad rationem red
dendam ut supra dictum
eſt habeatur pro confeſſo
de omnibus petitis contra
eum et suam familiam et
si predicti ſinthici neglig
entes fuerit ad dictum sin
dicatum faciendum uel
eidem poteſtati et sue fam
ilie dederit licentiam diſce
dendi ante dictum tempus
in dicta pena Viginti quinq
libr puniantur pro quoli
libet ipōr Et sequens pote

stas teneatur procedere contra eos in predictis et quolibet predictorum et si dictus potestas cum sua familia fuerit sindicatus durante tempore sui offitij eius uel eorum sindicatus non teneat ullo iure

Quod Potestas uel eius uicarius functo tempore eorum offitij finem refutationem sindico Comunis facere teneantur
et libros consignare camerario R. XXXIII

Reformamus et statuimus quod Potestas uel eius uicarius finito tempore eorum offitij antequam discedat de terra lugnani teneantur facere finem et refutationem generalem et spetialem et perpetuam absolutionem sindico comunis pro dicto comuni et spetialibus personis petere et exigere possent quacumque de causa et debeant antequam discedant de dicta terra consignare Camerario comunis omnia acta ciuilium et criminalium et omnes alias scripturas utiles dicto comuni aliter discedere non permittatur per successorem contra faciens in quinquaginta libris puniatur tam ipse quam eius successor et in omni damno et interesse ex dicta causa comuni uel particulari personis proueniente

Quantus sit solidus et quatrenus et quantus sit Libra R. XXXIIII

Ne in exigendis penis et in solutionibus debitorum inpositis in capitulis presentis statuti oriatur aliqua dubitatio statuimus et ordinamus quod solidus sit et esse debeat duodecim denariorum quatrenus sit sex denariorum bononenus sit uiginti quatuor denariorum Libra uero uiginti solidorum et sic intelligatur in quibuscumque penis exigendis et aliis solutionibus contentis in presenti uolumine statutorum

Quomodo distribuuntur pecunie penarum repertarum perueniendarum ex offitio curie R. XXXV

Ut tribuatur unicuique quod suum est et quilibet excitetur ad exequendum iustitiam statuimus et or

dinamus quod Poteſtas terre
lugnani : vel eius vicar
ius habeat et habere debe
at de omnibus et singulis
malefitiorum dannorum
datorum Et extraordinario
rum penis perueniendis
ex eorum mero offitio quar
tam partem et relique tres
partes sint comunis Lugna
ni de accusationibus et inuen
tionibus factis et repertis
per custodes dannorum datorum
et aliarum tertiarum per
sonarum quarta pars de
penis exigendis ut supra
sit potestatis quarta accu
ſatorum due par tes ſint
comunis Lugnani de penis
uero inpositis poteſtati
uel eius uicario per formam
presentis statuti integre
sit comunis lugnani hoc
tamen declarato quod omnes
condemnati debeant totam
ſummam condemnationis so
luere in manibus camerarij
comunis Lugnani et non
poteſtati nec eius Vicario
nec aliquibus personis sub
pena dupli eius condemn
ationis et per huiusmodi fac
tam per dominum poteſta
tem uel eius uicarium Et
si poteſtas uel eius uicarius
uel alia quecumque persona

extraordinaria

aliquid acceperit ab aliquo
ex dictis condemnationi
bus et penis incidat in pe
nam uiginti quinque librarum
pro quolibet contrafaciente
et uice qualibet

DE · SALARIO POteſtatis

R. 36

Nec Aliqua differentia
Oriatur inter comune
lugnani et poteſtate qui
pro tempore erit in dic
ta terra lugnani ſtatui
mus et ordinamus com
munitas dicte terre pro
uideat et ſoluat pro pro
uiſione Et salario poteſ
tatis et eius familie de
ducatis decem et octo ad
rationem carlenorum de
cem pro quolibet ducato
pro quolibet ſemeſtri et de
dicto ſalario et prouiſione
dictus Poteſtas sit et eſſe
debeat contentus pro ſe
et eius familia et plus pe
tere non poſſit in aliquo
conſilio uel arrenga sub
pena quinquaginta librarum
et si per conſilium uel arre
ngam aliquid Ordinatum
fuerit ultra dictam ordi
nationem talis ordina
tio uel Reformatio non ua
leat et Notarius siue Can
cancellarius siue camera[illegible]

cancellarius

cellarius si talis erit ref
ormator scriberet uel pr
oponeret in decem libris
denariorum Puniatur co
sultor vero in quinq libr
puniatur et ipse potestas
in fine sui offitii tene
atur et debeat de soluti
one dictorum decē et oc
to ducatorum facere pr
fate Comunitati plenā
refutationem quietatio
nem et patt antequā
incipiat eius sindicatus

De pena Mulierū intran
tium Cappellā sanc
te Natolie R 37

La Cappella

Ad conseruandam
Et augendam fer
uentem deuotionem qui
est in cappella sancte
natolie posita in eccle
sia sancte Marie de Lu
gnano sub altare maio
ri dicte ecclesie Ordina
mus q mulieres cuiuscū
q condictionū et status sit
non possint nec aliquo
tempore debeant intrar
quoquomō in dicta capel
la nisi in die festiuitatis
dicte sancte natolie et
in primis Vesperis festi
uitatis Sancte marie de

de mense Augusti et per to
tam ottauam dicte festi
uitatis ad penam et sub
pena quinti solidorum
pro qualibet contrafacien
tem et qualibet uice Et Po
testas in predictis pos
sit inquirere ex suo offi
tio et inuentas culpabile
condempnar et punire i
supradicta Pena

Q domini quatuor ante
positi qui pro tempore
fuerint debeant in festo
sancti stefani congreg
are Consilium ad facie
ndum Bussulū Nouum R 38

Vt populus homines et
persone terre lugnani
perseuerent in uera fide
et deuotione sancte m
tris ecclesie et summi po
tificis et in pace et unio
dicti populi et Vniuer
sitatis dicte terre Statu
imus et ordinamus q
quatuor antepositi qui
erunt de mense decemb
ris congare et congregari
facere consilium generat
sexdecim hominum illius
anni in quo consilio eli
gantur duo boni et disc
reti homines qui eligatur

in dicto consilio isto mo
do videlicet quod quilibet ipsorum mic
tatur ad partitum in di
cto consilio et vincatur
per duas partes consilia
riorum aliter non valeat
et eligantur aliqui usque quo fuerit
victum per duas partes
consiliariorum qui duo hom
ines sic electi et deputati
per consilium secretum
eligant et deputent quat
uor homines qui habeat
facultatem in bussulare et
in bussula ponere quatuor
pallottas cere et in quali
bet pallotta sit descripti
quatuor homines idonei
et sufficientes ad curam et
gubernationem terre Lugani
et communitatis predicte et
una pallotta extrahatur
primo die Januarii per ma
nus domini Potestatis et
offitium ipsorum duret tribus
mensibus videlicet Januarii fe
bruarii et Martii et isto mo
do sequatur de tribus men
sibus in tribus mensibus
usque in fine illius anni De
beant etiam dicti quatuor
sic secrete lecti eligere et sic
scribi facere per manus ca
cellarii Sexdecim consilia
rios quorum offitium duret
per Annum Debeant etiam

Eligere et deputare duos ca
merarios quorum offitium
duret sex mensibus pro quo
libet ipsorum Eligat etiam un
um sindicum comunitatis
pro uno anno Eligant et
unum dominum pro festo
conficiendo in festivitate
assumptionis Duos termin
atores et Duos extimator
es Similiter pro uno Anno
faciant etiam unum facto
rem Rerum comunis qui
una cum factore preceden
te faciant offitium eorum
et sic de anno in anno re
maneat unus factor anni
precedentis Ita quod semper
sint duo factores prout
de dictis offitialibus fiet
capitulum distinctum in
presenti Volumine

DE Juramento domino rum quatuor ante posi torum comunis Lugani

Rx 39

Quatuor Antepositi co
munis Lugani tene
antur et debeant primo
die quo fuerint extracti de
bussulo Juret et Jurare debeat
in manibus domini potest
atis ad sancta dei Evan
gelia scripturis corporaliter
manu tactis Terram Lu

gnani et populum ipsius re
ger et gubernar ad ueram
fidem et deuotionem Sanc
te romane ecclesie et sumi
pontificis et in libertate h
ne alio medio et regere et
gubernare et manutener
terram Lugnani in uera
pace et unione hominu
et personarum dicte terr
et durante tempor eorum
offitij facer et procurare
utilia dicte comunitatis
et in utilia preter micter
et bona Jurisditiones et iu
ra dicte Comunitatis de
fendere manutenere et
gubernare et occupata si
ue occupanda ab aliquo re
cuperare et repetere defe
ndere et desbrigare totis
eorum uiribus et non p
mictere aliquo modo q
quis occupet teneat uel
recipiat aliquam rem sp
ectantem dicte comuni
tati pecunias introitus
uel aliquam rem stabile
seu mobilem ac etiam no
facere expensas dannosas
et inutiles dicte comuni
tati sed euitare omnes
expensas superfluas et
generaliter curare q dic
ta comunitas in tempo
re eorum offitij non in
currat in aliquod dannu
soluendo et satisfaciendo
camere apostolice et dom
ino thesaurario debitis te
poribus summas et pecuni
as subsidiorum et Salis
et omnia alia facere et cu
rare que sunt proficua et
bona Pro dicta comuni
tate

Quomodo sit exigenda subsidia salis et soluenda thesario Patrimonij

R 40

VT comunitas terre
Lugnani possit et ua
leat de subsidijs de sale
debitis temporibus satisfa
cere camere apostolice
Statuimus et ordinamus
q quatuor ante positi qui i
trant ad offitium eorum
de mense Januarij et feb
ruarij curent et procuret
ita et taliter q sal habit
um a camera uel haben
dum sit integre solutum
et satisfactum dno the
saurario pro tempore eor
quatuor uero qui erunt
de mense aprilis Maij et
Junij teneantur et debeat
de introitibus comunitatis
siue imponat tertiariam
subditorum more solito et
consueto Uz q quarta pars

dicte tertiarie imponat ur focularib; quarta cap itibus hominum alia qu- arta per allibratum po sessionum et reliqua qua rta pars bestijs grossis et minutis existentib; et pascuantib; in territo rio Lugnani Quatuor An teposititi qui erunt deme se Julij augusti et septe mbris imponat et impon ere debeant tertiariam que debet solui demense augusti et ita et taliter facere et curare q dicta te rtiaria sit integre soluta Domino thesaurario per totum mensem Augusti Et alij quatuor Antepositi qui steterit in offitio demense obtobris Noue bris et decembris impo nant et imponere debeat ultimam tertiariam subsidiorū ut supradic tum est si non habuerit pecunias de alijs intro tibus Comunitatis et sic omnes quatuor Antepositi existentes in offitio sint sollicititi et faciant exige re dictas datias ita i taliter q dn̄o thesaura rio soluatur debitis tem poribus omne id et totum q dicta cōmunitas tene retur Et si dicti quatuo in predictis tardi et ne gligentes fuerit Et com unitas uel singularis persona de dicta terra aliquod damnum patie tur propter eorum negli gentiam teneantur dic ti quatuor dictum cōm une et singulares perso nas conseruare indemp nem expensibus eorum

Q Domini quatuor fi nientes offitium possi nt expendere de comu nis pecunijs in cenam faciendam quatuor no uis quatraginta solidos

R 41

Possint etiam quatu or Antepositi finito tempore eorum offitij facere et ordinare unam cenam eorum subcessori bus in qua expendatur solidos quatraginta per manus camerarij com unis in qua congregatioe dicti quatuor exeuntes de eorum offitio informati onem dent eorum subce ssoribus de omnibus et singulis rebus comunita tis factis Et fiendis

Q(uod) Domini quatuor una cum potestate teneantur reuidere Muros Comunis

R(ubrica) 42

Etiam quatuor Ante
Poſiti qui pro temp
ore erunt teneantur et de
beant una cum potesta
te ire ad Reuidendum
muros Guardarolas et sci
aquaria existentia in mu
ris comunis Et ubi inue
nerint distructum et mi
nantem ruinam dura
nte tempore eorum offitij
reparare et aptare murum
et guardarolas predictas
et si inuenerint sciacqua
ria aliquo modo occupa
ta Potestas teneatur ma(n)
dare adiacentibus ut sub
pena uiginti ſolidorum
debeant mudare aperire
et remouere omne impe
dimentum Et si quatuor
predicti predicta facere
neglexerint puniantur
pena Uiginti solidorum
pro quolibet ipsorum

Quomodo debeant celebrari Conſilia comunis Lugnani

R(ubrica) 43

Conſilium Generale
si opus erit congregare de
comiſsione domini potest
atis et deliberatione con
silij Spetialis uel domino
rum quatuor Antepositorum
bandiatur de sero per ma
ne in locis publicis et con
suetis alta et intelligibili
voce per castaldum com
unis quod quilibet consiliarum
ad ſonum campane mane
sequenti ueniat ad consi
lium in palatio comunis
et choadunato dicto con
silio in dicto palatio de
mandato domini potesta
tis et Comissione domino
rum quatuor Antepositorum
rum per cancellarium et
scribam dicti comunis
preponatur ea que sunt pro
ponenda in dicto consi
lio et facta prepositione
consiliarius quilibet iens
ad ſolitam rengeriam et
dicat et consulat super
dictis prepositis secund
um quod ei uidebitur. Et
sic cancellarius scribat
dicta consultoris distinc
te et aperte quo facto qu
atuor Antepositi in pre
ſentia potestatis eligant
dictum unius Consulto
ris magis conueniens et
utile et illud dictum ca(m)

cellarius predictus alta
et intelligibili voce legat
et dicat q(uod) cui placet dic
tum redditum per talem
consultorem mictat fabã
suam in bussula alba del
si Cui vero non placuerit
mictat et reddat fabam
suam in bussula nigra del
non Et si fuerit reperte pl
ures fabe in bussula alba
q(uam) in bussula Nigra tunc i
telligatur victum et obte
tum id quod dictus cons
ultor consuluit et dixit et
habeatur et sic firmum et
Ratum ac si tota Communi
tas illud fecisset et in omib(us)
alijs gerendis in dicto Con
silio teneatur dictus mo
dus Et si in dicto consilio
seu alijs consilijs fuerit ali
quid ordinatum et reform
atum in hũc modum sup(ra)
dictum valeat et teneat
pleno iure ac si tota com(m)u
nitas et homines omnes
de Lugnano interfuissent
Et si eveniret q(uod) dicto con
silio generali videretur et
ordinaretur in aliqua ma
teria siue negotio magis
importante convocare et
cohadunare arrengam si
ue parlamentũ in quo deb
eat venire et inter esse un

us vir pro quolibet foculla
ri et pro qualibet familia
vz pater familias siue prin
cipalis familie et non plus
et pro cohadunatione dicti
parlamenti siue arrenge
seruetur dictus modus vz
q(uod) bandiatur de proprio se
ro pro mane et congregari
in palatio dicto parlamen
to fiant prepositte per Can
cellarium et cuilibet exsiste
nti in dicto parlamento
liceat ire ad solitam arren
gam consulendo dicat illud
quod ei videtur et placet
pro bono utili pace et pre
seruatione Rei publice et
non possit aliquis de dicto
parlamento vel de consilio
generali predicto dicere ar
rengare vel consulere nisi
de et super prepositis fac
tis et fiendis ad penam
quinque soldorum pro q(uo)
libet contrafaciente

De Juramento Cancel larij et Ad quid teneatur

Rx 44

CANCELLARIUS
Siue scriba comunis
eligatur et eligi debet per
generale consilium conte
rigena noster siue foren
sis cum eo salario et pro

uisione quod dicto consilio
uidebitur et placebit et ordi
natum erit qui cancellarius
sit et esse debeat notarius
publicus Et Iuret ad sanc
ta dei Euangelia in prin
cipio sui offitij Offitium
suum facere et fideliter
exercere sine fraude et in
fine sui offitij consignare
dominis quatuor Ante positis
librum in publicam form
am Continentes omnes
et singulas reformationes
ordinationes factas et
fiendas per consilium di
cti Communis toto tempore
sui offitij Teneatur etiam
dictus cancellarius scri
bere in libro Camerarij
omnes introitus dicte co
munitatis et omnes pe
cunias peruentas seu per
uenientes quacumque de
causa ad manus came
rarij dicti Communis Nec
non in dicto libro came
rarij Scribere omnem sum
mam et quantitatem dena
riorum solutorum per di
ctum camerarium in nego
tijs et necessitatibus comm
unitatis predicte ita clare
et distinte ut computum di
cti camerarij possit facilit
er fieri Teneatur et debeat

dictus cancellarius scrib
ere librum omnium datiua
rum et collectarum imposi
tarum uel inponendarum
tempore sui offitij scrib
at et scribere teneatur in
libro omnes male soluen
tes et soluere debentes rep
ertos in libris camerario
rum tam preteritorum quam
futurorum ac etiam omnes
condempnatos accusatos
uel Inquisitos quacumque
de causa apparentes in
libris potestatum preteri
torum et futurorum post
sindicatum illorum pote
statum Teneatur etiam
dictus cancellarius scribe
re in libro grosso dicte com
unitatis scilicet in libro credi
torum et debitorum om
nes et singulas Location
es concessiones et pacta
que et quas Comunitas
ipsa faceret cum qualibet
singulari persona tam de
rebus proprijs comunita
tis quam etiam de dacio gabel
la quam etiam de erbatico
et alijs occurrentibus Volu
mus etiam quod dictus can
cellarius teneatur et deb
eat facere et scribere sine
aliquo pretio omnes con
tractus necessarios et op

portunos pro dicta comu
nitate debeat etiam ſcri
bere et annotare in suo
libro reformationum qu
otienscumque Poteſtas uel
eius notarius se abſentat
a terra Lugnani sine li
centia consilij generalis
et quot diebus ſtat extra
terram et eius territorij
et si cum Licentia dicti.
consilij se abſentarent
ſcribatur pro quanto tem
pore licentiam obtinuit.
et in eorum reditu si ultra
dictum terminum siue
tempus eis constitutum
ſteterint similiter scrib
atur quot diebus et in re
ditu ipsius potestatis uel
eius offitialis dictus ca
ncellarius debeat eis Noti
ficare coram duobus tes
tibus dictam puntaturam
et eorum absentiam ult
ra licentiam obtemtam
Teneatur etiam facere et
Scribere omnes et singu
las licteras tam miſsiu
as quam reſponsiuas et
oportunas pro dicta com
unitate pro toto tempore
sui offitij Durante tem
pore sui Offitij teneatur
et debeat sollicitare me
morare et dicere Quatuor

ante Positi quod expediant
et executioni mandent o
mnia et singula utilia pro
dicta comunitate et quam ma
xime comiſsiones et ordi
namenta facta per conſi
lium generale Debeat etiam
dictus cancellarius ad re
quisitionem cuiuslibet de te
rra Lugnani interuenire
cum potestate dicte terre
quod non agrauet nec faci
at contra formam ſtatut
orum et Iuris Oſtendendo
ſtatutum et persuadendo
ipsi potestati bono modo ut
non faciat iniuſtitiam al
icui et omnia alia dicat et
faciat que ſunt utilia di
cte comunitati et perso
nis dicte Terre

De electione camera rij Comunis Lugnani et Eius offitio — R 45

STatuimus et Ordin
amus quod camerarius
Comunis ſit et eſse debeat
pro ſemestri et non ultra
et quod de semeſtri in ſemes
tri renouetur siue alter
extrahatur qui in manibus
potestatis offitium suum
fideliter et diligenter exer
cere Iurare debeat et finito

tempore sui offitij debeat
etiam sindicis de eius ad
ministratione rationem
reddere Qui sindici siue
ratiocinatores sint et esse
debeant electi et deputa
ti per consilium generale
dicte terre et reddita ratio
ne debeat in comuni uel
subcessori suo omnem
rem Restituere et pecuni
arum quantitatem quas te
neret infra terminum de
cem dierum post calculum
factum rationis siue ad
ministrationis Predic
te sub pena et ad penam
dupli eius quod refunde
re deberet Et quod sindici
seu Ratiocinatores pred
icti teneantur et debeat
facta dicta Ratione uel
calculo manifestare in
generali consilio omnem
rem et pecuniarum quanti
tatem quas dictus Came
rarius restituere deberet
infra decem dies post fac
tam rationem ad penam
quatraginta solidorum pro
quolibet ipsorum Qui supra
dictus camerarius habe
at in dicto semestri pro
sua mercede Et salario
florenos duos ad rationem
quinquagınta bolonenorum

pro quolibet floreno et pl
us non petat neque peti fa
ciat sub pena et ad penam
dupli de eo quod habiturus
est Etiam sindici supra
dicti habeant pro salario
et eorum bolonenos decem
pro quolibet ipsorum et non pl
us sub pena dupli si co
ntra fecerit et si Cancell
arius comunis piger et
Negligens fuerit inter esse
rationi predicte ad requi
sitionem dictorum sin
dicorum uel ratiocinat
orum in quatraginta soli
dis puniatur denariorum
uice qualibet contra facie
ns presenti Statuto

De Electione Sindi ci comunis et eius offi tio

Rx 4 6

SIndicus generalis co
munis Lugnani elec
tus et deputatus per quat
uor homines qui faciunt
bulsulum offitiorum ut su
pra ordinatum est sit et
esse debeat pro uno Anno
incipiendo primo die men
sis ianuarij et ut sequitur
finiendo In principio sui
offitij iuret et iurare debeat
in manibus domini potesta

tis ad sancta dei euange
lia offitium suum fideliṫ
er ſollicitare et cum omni
diligentia facere et exerce
re et procurare q omnia
bona comunitatis dicte
terre Lugnani preſeruetur
et non ab aliquo sint occu
pata uel super apprehen
sa et interuenire debeat
in quolibꝫ conſilio genera
li et in illo conſilio proteſt
are et opponere q bona co
munis nemini dentur uē
dentur donentur neq ali
quo modo alienentur sine
expreſſa et euidente nece
ſſitate dicte comunitatis
et si aliquid uenderetur uṫ
alienaretur alicui sine li
centia et conſensu dicti
Sindici, non ualeat nec
teneat de iure Debeat et
dictus Sindicus inter
uenire in quolibet ſindi
catu camerary dicti com
munis et debeat intellig
ere et bene aduertes si so
lutiones et Pecunie ſolute
ſunt per dictum camera
rium Utiliter iuſte et de
bite pro dicta comunitate
Et si omnes pecunie ſolu
te dicto camerario ſint
ad introitus dicti came
rary ſic uel ne et si inue

nerit in dictis introitibꝫ
et exitibꝫ dicti camerary
fraudem uel obliuionem
proteſtari debet sindicis
et ſindicatoribꝫ q aduert
ant et non admictant quē
non ſunt admictenda In
quirere et debeat si aliqs
teneret haberet seu poſſi
deret pecunias uel rem ali
quam ſtabilem uel mobi
lem spectantem et pertin
entem comunitati predic
te debeat illas recuperare
pro dicta comunitate pro
quibꝫ exequendis poſsit et
debeat petere et inplorare
offitium poteſtatis et eius
fauore et si ex opera ipius
sindici aliquid recuperar
etur pro dicta comunitate
de quo non eſſet in poſseſsio
ne dicta Comunitas seu nō
appareret in ſcripturis com
munitatis detinentes pec
unias uel ſoluere debentes
aliquam quantitatem pec
uniarum dicte comunita
tis quacumq occaſione de
omne id et totum quod fue
rit reacquiſitum et recup
eratum et habitum pro di
cta comunitate dictus si
dicus habeat et habere de
beat a detentore dictorum
bonorum dicte Comunit

Lib. 1 de Reg.

atis de uiginti partibꝫ ua
loris et extimationis rei
recuperate uniam ultra re
stitutionem factam per
dictum detemptore comu
nitatis predicte et si Po
testas in predictis et quo
libet predictorũ erit negli
gens incidat in penã
quinquaginta librarum
pro qualibet uice Debeat
etiam dictus sindicus
ire et comparere in quoli
bet loco et curia si opus fu
erit ad respondendum ad
excusandum et ad agend
um pro dicta comũnitate
et habeat et habere debeat
pro eius uiatico et expẽsa
facienda bolonenos decẽ
pro quolibet die quo uel
quibus staret in dicto iti
nere etiam sit Prefatus Si
dicus Exemptus duran
te tempore sui offitij pro
suo capite et foculari ab
grauamine solutionis da
tiuarum et collectarum
impositarũ et inponend
arum per dictum Comũe

De Electione Terminatorum et eius offitio R. 47

DVO terminatores
electi et deputati uã
cum alijs offitialibꝫ ut su
pra sint et esse debeant
pro uno Anno incipiendo
in principio mensis Janu
arij et ut sequitur finiẽdo
et in principio eorum offitij
iurent et Jurare debeant
imanibus domini potesta
tis eorum offitium facere
bene et fideliter exercere
remotis ab eis Et ∫ Et ten
eantur et debeant duran
te tempore eorum offitij re
uidere omnes Vias publ
icas et uicinales et ubi in
uenerit uias apprehensas
uel aliquo modo occupatas
debeant mandare adiacen
tibus occupantibus ut deb
eant dictam uiam aptare
relaxare et omne impedim
entum remouere in termĩo
trium dierum Qui si non
obediret incidat in penam
uigintiquinq librarũ et 25 libre
dicta pena soluta uel nõ
teneantur dictam uiam
Relaxare Vt dictum est
Declarantes quod uie publi
ce sint et esse debeant La
titudinis decem pedum uia pub.a e
uicinales uero quinq pe uicinale
dum et si dictas uias rep
perint Occupatas sepibꝫ
morris uel formis debeat
adiacentibus ut supra di

18v

etium est ita et taliter q. di
cte uie redducantur ad alti
tudinem et mensuram pre
dictam Possint etiam di
cti terminatores et debeat
ad requisitionem cuiusli
bet petentis ire ad omnem
differentiam questionem
seu litem interuenientem
inter homines et personas
dicte terre Lugnani de et
super comfinibus posessionum
bonorum et rerum dic
torum hominum de Lugna
no existentium in dicta ter
ra et ipsius tenimento Et
uisa differentia Dato term
ino partibus ad probandum
et docendum de uerita
te et examinatis testibus
conuicinis et omnibus qui
haberet notitiam de tali di
fferentia ex eorum arbitrio
possint et ualeant dictam
differentiam decidere et
terminare de Jure et de fa
cto et terminos ponere un
um uel plures pro ut eis ter
minatoribus melius uide
bitur et placebit pro comuni
pace et concordia dictarum
partium Omni appellatione
uel recursu remotis Et si
quis sententie declaratione
et terminationi dictorum
terminatorum non paruerit

uel contra per eos gesta con
tra fecerit laborando Cuellendo
terminos uel aliquem ali
um modum Molestauerit
incidat in penam uiginti
quinque librarum denario
rum Ad requisitionem cuius
libet petentis dicti Termi
natores debeant dare uiam
unicuique non habenti uiam
ad eius posessionem Eundi
Et Reddeundi per breuiore
uiam A uia publica et min
us dannosa et dicta uia sit
assignata per dictos termi
natores nemo debeat illam
molestare nec contra dicere
ad penam decem librarum
denariorum pro quolibet eorum
et qualibet uice Qui termina
tores possint et ualeant pre
cipere et mandare Unicuique
ad aptandum et redducendum
dictas uias et penam
inponere quinque solidorum
pro quolibet et qualibet ui
ce de qua pena ad requisitio
nem dictorum Terminat
orum Potestas uinculo Jura
menti teneatur de facto illo
tunc Executionem facere et
Ipsi Terminatores et uiales
sint obligati et debeant pre
dicta omnia et singula fa
cere et expedire totiens quo
ties opus fuerit ad penam decem

Termi natores ... dar uia ... non habenti

librarum pro quolibet ipor
et qualibet vice. Et habe
ant dicti Terminatores
Pro eor salario et mercede
a partibus Unum solid
um pro quolibz termino
et pro quolibet ipor Termi
minatorum si locus est ab
Uno miliari infra Sive
ro ab uno miliari sup
ra habeant et habere de
beant duos solidos pro quo
libet ipor Communiter sol
uendos a partibus Inter
quas Erut affixi termi
ni Et si potestas fuerit
a partibz requisitus ut ac
cederet ad Locum diffe
rentie habeat ab illo qui
eum Requisiuit solidos
quinqz et si predicti ter
minatores fuerint Citati
in curia Reuerēdissimi
Legati uel gubernatoris
terre Lugnani pro dicta
causa terminationis Cō
munitas Lugnani Tene
atur Et debeat dictos ter
minatores expensis com
munitatis ab omnibus
dannis et expensis reci
piendis dicta de causa
eos reluere et dicti termi
natores teneantur et de
beant attendere et obser
uare omnia contempta
in presenti capitulo et nō
contra facere uel uenire
aliqua ratione Exceptione
uel causa Sub Pena et ad
penam decem Librarum
Denariorū pro quolibz ipor
et vice qualibet

De Electione Extimatorum et eorū Offitio

R 48

Item Statuimus et ordinamus et Etiam Eligimus et deputamus extimatores pignorum et tenutarum datarum uel datorum alicui persone per curiam dicte terre illos quos consilium generale duxerit Eligendos Et q ipi Extimatores per ipsum consilium debeant eligi uocari et Nominari Qui iurent eor offitium Bene et Legalitē exercere remotis odio Amore timore Prece pretio Luc° danno et omni alia humana gratia Qui teneātur omnia pignora et tenutas extimare ad petitionem cuiuslibet petentis et habeant tres denarios pro qualibet Libra in terrā Lugnani et Extra terrā denarios quatuor et eorū

19v

extimationi stetur et credatur pleno Jure Qui etiaz sint declaratores quando questio orietur inter Potestatem uel eius Vicarium super Inquisitione ut accusatione seu inventione de clusis et possessionibus Arboratis occasione dannorum datorum si est clusa arborata uel non quorum declarationi stetur et credatur quam declarationem potestas uel eius Vicarius admictere teneantur Teneantur quod dicti extimatores ad petitionem cuiuslibet petentis Ire et Extimare omnia danna personaliter uel cum bestijs data in quibuslibet possessionibus alienis in terra Lugnani et in Eius territorio Et habeant pro eorum mercede et salario a quolibet petenti Solidum unum pro quolibet ipsorum in terra Lugnani Extra dictam terram ab uno Miliari infra solidos duos pro quolibet Et ab uno miliari supra Solidos tres pro quolibet que Solutiones fiant per petentes cum ipsi Extimatores faciunt Relationem

De electione Castaldi et Eius Offitio et Salario

Rx 49

Castaldus Communis qui pro tempore fuerit Eligi debeat per Consilium generale dicte terre qui Juret in manu cancellarij in principio sui offitij Suum offitium bene et Legaliter Exercere et fraudem aliquam non Commictere et in credentia habere et tenere Omnia et singula que fuerit in consilio generali sicut alij consiliarij Teneatur etiam et debeat obedire Mandatis Potestatis et sue curie Quatuor Antepositorum et cancellarij Communis in quibus cumque ad eius offitium spectantibus et pertinentibus Et quolibet die teneatur stare et permanere in palatio dum redditur Jus usque ad horam tertiarum et de sero reddire et se Presentare coram potestate ad horam completorij et citare et monere omnes et singulas personas pro ut opus erit Et si citaret aliquem ad petitionem Spetialis persone habeat pro qualibet Citatione et quolibet Citato cum

relatione denarios sex Et si de comissione potestatis micteret aliquem intenu tam uel acceperit aliquam tenutam ad petitionem ali cuius habeat pro dicta te nuta sex denarios in tra terram et extra terram Lugnani ad medium mi liare habeat unum solidum pro qualibet tenuta Et a me dio miliari supra habeat duos solidos Teneatur quod dictus castaldus facere omnia bandimenta neces saria et opportuna ad regi men Comunis Lugnani et etiam ad offitium potesta tis sine pretio et salario sed si ad petitionem alicu ius singularis persone fa ceret aliquod bandimentum habeat denarios Sex pro quolibet bandimento Et si Euenirret quod ipse castal dus Acciperet aliquod pi gnus alicui persone de co missione Potestatis uel ei us uicarii teneatur et debe at tale pignus dare et co signare illo tunc camerar io communis uel ponere et consignare in cancellaria co munis Et cancellarius te neatur et debeat dicta pi gnora scribere et adnotare

Cui castaldo credatur et ei habeatur plena fides in ci tationibus et relationibus et ban dimentis per eum factis ac si probaretur per legitimos testes Et si de pignoribus et tenutis per eum acceptis aliquod pignus perderetur ob suam negligentiam de non consignando camera rio uel cancellario commu nis pro ut dictum est illud soluere teneatur patronis his quibus abstulit et si di ctus castaldus aliquam fra udem in suo offitio comisse rit uel mendacium dixe rit et tale mendacium ut fraus reprobaretur per duos testes per Potestatem dicte terre in centum soli dis pro qualibet uice de facto puniatur

DE Electione Custodium dannorum Datorum Et eorum offitio

Rx 50

Hoc Presenti Statuto Ordinamus quod unus quardianus uel plures dannorum datorum eligantur et eligi debeant per quatuor Ante positos commu nis dicte terre Lugnani pro illo tempore et pro illo Sa

Lario q̄ eis melius uide
bitur et placebit Qui qua
rdiani unus uel plures q
fuerit electi antequam inci
piant exercere eorum offitium
Jurent in manu cancella
rij dicti Comunis pro dic
to Comuni ad Sancta dei
euangelia eorum Offitium
bene et Legaliter facere exe
rcere et eius tochire bona co
munis et spetialium pers
onarum dicte terre et ac
cusare omnes et singulas
personas et bestias per eos
repertas dannum dare in
bonis predictis uel quoquo
modo facientes Contra for
mam presentis Statuti et
Reformationum Et Ordin
amentorum factorum et
faciendorum per Consil
ium generale dicte terre
Quibus quardianis si fue
duo Vel unus cum offiti
ale Potestatis credantur
in omni quantitate Siue
Vero esset unus Credat
ur usque in summa decem
Solidorum dummodo ipsi
quardiani uel unus eorum
quando inuenit aliquem
dannum dare Dicat dan
num Danti hec uerba uz
fa tua scusa che Jo tcho tr
ouato ad dare danno uel
hys Similia uerba Et si in
uenient bestias dannum dan
tes similiter dicat pastori
uel alicui Circum stanti
Ecco lo ho trouato queste
bestie ad dare Danno et
casu quo cum dictis best
ijs non esset pastor neque
aliquis alius Clamet alta
uoce Ter o Pastori Ecco le
bes tie ad dare danno seu
facientes contra formam
statutorum et hoc facto in
termino trium dierum ac
cusare et reportare debeat
Potestati uel eius Vicario
seu cancellario Comunis
personas et bestias quas
in uenerit uel uiderit dan
num dare uel quoquomodo
facere Contra formam sta
tutorum et Ordinamen
torum ut supra Et quili
bet accusatus possit se et
suas bestias excusare et de
fendere in fra terminum
postquam fuerit ei Notifica
tum cum duobus testibus
fide dignis Et Potestas
uel eius Vicarius debeat
recipere accusam contra
quardianum et si Contra
ipsum uel aliquem ex eis
aliquid probaretur fecisse
in fraudem uel calumni
ose siue Contra ueritatem

Puniatur quilibet ipor. i libris tribus denariorum Et si questio Orriretur de re ubi dannum datum esset Potestas uel eius uicarius teneatur re inuenire cuius sit dicta res Et guardiani teneantur Ire ad Locum ubi dannum datum est ad petitione cuiuslibet Petentis ad penam quinq Solidorum Et si dicti guardiani dannu dederint personaliter uel cum bestijs cor. inbonis alienis in dupla pena puniantur qualis Lugnanenses Declarantes q Potestas uel eius vicarius no possit nec debeat occupare dictos guardianos in aliquo seruitio ad pena quinquaginta Librarum denariorum

Q. Potestas ac Domini quatuor teneantur in Principio mens. Januarij qui uult Bandiri facere se absentare (a) dicta terra faciat se scribere Rx 51

VTORIDUM LUgnani Et omnes habitantes in eo Possint Custodiri preseruari in uera fide et deuotione Sancte Matris ecclesie et Sumi Pontificis Statuimus et Ordinamus q Potestas dicte terre et quatuor Ante Positi comunis Lugnani qui pro tempore Erunt teneantur et debeant in principio mensis Januarij fieri facere publicum bandimentum in terra lugnani in locis publicis et consuetis si quis pro ano sequenti uult seu intendit se absentare de dicta terra comparcat in termino octo dierum coram cancellario comunis Et faciat se scribere et ad notare in libro Comunitatis et promictat pro dicto anno sequenti pro eius custodia quam no potest facere pro dicto ano soluere et satisfacere dicte Comunitati Bolonenos Sexaginta pro dicto anno vz libras sex denariorum Et post dictum terminum dictus Potestas et Quatuo Antepositi teneantur et debeant Renouare decimas Custodum et in dictis decimis debeant scribi facer et adnotare Omnes et singulos homines de Lugnano

et habitatores dumodo nō
Sint adnotati ad soldum
et quilibet deputatus et or
dinatus in dictis decinis-
tam existens in terra Lugā
ni q̄ extra teneatur et de
beat Die quo fuerit et man
datum facere Custodiam
uel fieri facere ad portam
uel ubi deputatus fuerit ī
mane per potestatem uel
eius uicarium Et si quis
dictam guardiam non fe
cerit penam decem solidor
puniatur Et si quis dcōs
custodes de dicta guardia
eleuauerit uel miserit ad
aliquod suum negotium
dicta pena puniatur et ni
hil hominus sequenti die
dictam guardiam facere
teneantur Et si in predic
tis exequendis Potestas uel
eius Vicarius erunt negli
gentes in uigintiquinq; libr
puniantur pro quolibet die
et qualibet uice Declarantē
q̄ dictus Potestas et Qua
tuor Antepositi teneantū
et debeant scribere et Scri
bi facere in dictis decinis
Omnes et singulos homi
nes tam Conterrigenas q̄
forenses habitantes in dcā
terra Lugnani A quatuor
decim Annis supra Hoc
declarato q̄ homines An
tiqui A sexaginta annis
supra non teneantur fac
ere custodiam de nocte

Q̄ Camerarius non possit expendere Pecunias Cōmunis de Mandato Potestatis uel Eius uicarij

R. 52

Statuimus et Ordinamus q̄ camerarius
Dicti Cōmunis qui pro tē
pore fuerit de pecunijs et
rebus Comunis aliquam
quantitatē ad mandatuz
potestatis uel eius Vicarij
uel cuius uis Alterius Sine
expressa Licentia et delib
eratione et comissione ge
neralis consilij et si secus fece
rit teneatur et debeat de sui
proprio emendare et inci
dat in penam centum So
lidorum pro qualibet uice
in qua contra fecerit

Q̄ tebule uel canalia de tecto non Possint tolli et dari in tenutam

R. 53

ITem Ordinamus q̄ tebule uel Cana
lia de tecto uel de domo ali
cuius Persone per Curiā
tolli non possit nec etiam

per aliquem intenutam accipi nisi processerit de uoluntate domini uel patroni ipor sub Pena decez librarum pro quolibet contra faciente

Q̄ Potestas nō possit Susstituere aliquem Lugnanensem Loco Sui R 54

Item Statuimus et Ordinamus qp Potestas qui pro tempore fuerit in terra lugnani non possit aliquem Lugnanemsem Substituere Loco sui ad penam uiginti quinq librar si quis ipsam substitutionem acceptauerit in eadē pena puniatur et in Judictio interesse non possit Et siquis in bonis huius substitutionē acceptauit dannum dederit non puniatur

Q̄ Pignora fienda per curiam consignentur Camerario comunitatis R 55

Item statuimus et ordinamus q pignora facta et fienda per potestatem terre Lugnani uel eius uicarium quacumq de causa dictus Potestas uel eius uicarius teneatur infra terminum unius diei cōsignare Camerario comunis dicta pignora sub pena uiginti quinq librarū sed si dictus potestas uel eius uicarius fecerit pignora ad istantiam alicuius psone pro aliquo debito teneantur predictum terminum dare et consignare in manibus actoris siue creditoris sub pena Predicta

Q̄ Potestas teneatur facere Executionem omnium Suarum sententiar R 56

Potestas uel eius uicarius qui pro tempore fuerit in terra lugnani teneatur et debeat in tempore sui regiminis facere executionem Omnium suarum Sententiarum malefitiorum et dannorum datorum tam partis comunis quam sue et Si suo tēpore non fecerit q dicta sua Pars Remaneat in cōmuni

De festiuitate Sancte Marie in mense Augusti celebranda R 57

Ut festiuitas intemerate Virginis Marie de mense Augusti Sollempniter celebretur in dicta terra Lugnani Statuimus et ordinamus quod Dominus electus et deputatus a communitate predicta per electores aliorum offitialium possit et auctoritatem habeat de pecuniis communis expendere quindecim Carlenos exponendos in uno uel pluribus brauiis prout ipsi Domino et quatuor Antepositis uidebitur et placebit. Possit etiam et debeat exigere ab omnibus descriptis in sua societate omnem summam et quantitatem per eum inponendam pro dicta Festiuitate celebranda tam pro rebus comestibilibus quam etiam pro cera et Sonatoribus et aliis opportunis pro honore dicte festiuitatis et de dicta societate faciat et facere debeat Scripturam per totum mensem Januarii et in dicta Societate possit annotare et scribere unum hominem pro quolibet foculari Et unusquisque de ipsius Societate predicta teneatur et debeat dicto domino obedire et parere sub pena uiginti sollidorum pro qualibet uice et quolibet mandato et Potestas et eius uicarius uinculo Juramenti teneatur et debeat in predictis et quolibet predictorum fauere et executione facere si opus fuerit tam de inpositis fiendis quam etiam de inobedientia commissa Et pena Inobedientium sit et esse debeat dicte Societatis Et quilibet sic electus et deputatus Dominus teneatur et debeat acceptare et Exercere Laudabiliter sub pena decem librarum denariorum

De Offitio et cura factorum in Bonis et fructibus communis et eorum salario

R. 58

Ut Bona et fructus communitatis terre Lugnani perueniant in comoditate et utilitate dicte communitati Statuimus et ordinamus quod factores dicte communitatis electi et deputati Iurent ad Sancta dei Euangelia eorum offitium bene et Legaliter exercere et utiliter allocare et dislocare omnes possessiones et bona dicte Communitatis

et fructus

et fructus et redditus om
nium et singularum pos
sessionum recolligere et in
fortijs et utilitate dicte cō
munitatis redducere et nō
possit nec debeant possessi
ones Comunis alicui fore
si seu conuicino allocare
nisi per tales forenses fuiit
data ydonea cautio et su
ffitien fide Iussio in terra
Lugnani de reddendo et de
reportando debitos fructu
et redditus dictarum pos
sionum locatarum et de
dicta Locatione cautione
et fideiussione sic data ap
pareat scriptura publica
per manus cancellarij cō
munitatis in libro gros
so dicti comunitatis Et
Pro eorum mercede et sa
lario dicti factores hab
eant et habere debeant
decimam partem de omib
fructibus et redditibus tra
ctis et recollectis omnib
eorum Sumptibus et expē
sis Et si dicti factores i
predictis exequendis nō
obseruauerit predicta in
cidant in penam uigin
tiquinque librarum pro q
libet ipsorum et qualibet
uice teneant Et debeant
Reficere et satisfacere cō
munitati Predicte omē
damnum quod eorum de
fectus dicta Comunitas
substineret

Q quatuor Ante positi
durante tempore eorum
offitij non possit nec debe
ant ab aliquo conueniri
aliqua causa Vel ibi alios
Conuenire R. 59

Quia uidetur obsurdu
um et inconueniens
q quatuor ante Politi exist
lentes in offitio quattratu
q conueniantur ad petiti
one alicuius Statuimus
et ordinamus q durante
tempore offitij eorū quattr
atus nullus possit nec deb
eat conuenire aliqui occa
sione debiti nec etiam ipsi
quatuor uel aliquis Ipsorū
existente in dicto offitio
possint aliquem alium con
uenire et Potestas in pre
dictis si contra factum
fuerit non debeat audire
nec admictere contra for
mam presentis Statuti
et si admicteret non uale
ant acta Et ipse Potestas
si secus fecerit incidat i
pena Vigintiquinque libr
arum Et sub eadem pena

Potestas uel eius uicarius
non possit nec debeat quo
quo modo dictos quatuor
uel aliquem ipsorum cog
ere uel compellere ad sol
uendum aliquam Conde
mnationem uel penam ma
llifitiorum dampnorum dato
rum uel Extraordinariorum
durante eorum offitio qui
attratus

De ordine in funeribus per Mulieres seruando Rx 60

Statuimus etiam et
Ordinamus q mu
lieres non possint neque
debeant Ire et sequi post
quando defuncti deferu
ntur ad ecclesiam plora
ndo et vociferando ali
quo modo ne impedian
tur sacerdotes dicentes
offitia et orationes pro
anima talis defuncti et
hoc sub pena et ad penam
uiginti solidorum pro qua
libet contra faciente et
qualibet uice

Q Exequtio non fiat in bestijs Rx 61

Volumus etiam et
Ordinamus q Po
testas uel eius Vicarius
non possint nec debeant
alicui de dicta terra luq
nani auferre nec seu inue
stire in aliqua bestia pro
executione et pena alicu
ius delicti D.D. uel Extra
ordinariorum ad penam
viginti quinq librarum
pro quolibet contra faciente
et qualibet uice et ad dan
na et interesse partis le
se teneatur

Q Antepositi ante Finem offitij per banna publica et consueta debeant monere omnes creditores Cois ad recognoscendum eorum credita et illa soluere uel Registrare Rx 62

Ne Comunitas terre
Luqnani possit quo
quo modo defraudari et
ledi Statuimus et Or
dinamus q Quatuor An
tepositi terre Luqnani q
pro tempore erunt octo
diebus ante eorum offi
tij exitum debeant fieri
facere publica Bandimenta
per dictam terram in lo
cis publicis et Consuetis
q si quis debet habere
aliquid A comunitate di

Statuimus et Ordinamus che

cte terre tam de seruitijs
q̃ etiam de rebus datis
il comodatum dicte Com
munitati tempore eorꝫ
quattratus Compareant
et petant solutionem uel
bullectam om̃is quantitatis
quam deberet habere a dicta
dicta comunitate quacũq;
de causa Et ipsi quatuor
teneantur et debeant illo
tũc soluere et satisfacere
de pecunijs comunitatis
et casu quo non habeant pe
cunias ad satisfaciendum
debeant comictere cancel
lario Comũnis ut fiat ei
uel eis bulectam sigil
latam sigillo comũnis
continentem quantitatē
debitam et ipse cancellari
us teneatur et debeat ã
notare inlibro creditorũ
et debitorum Comũnis
Et si quis talem petitionē
non faceret ut supra di
ctum est cadat ab omni
suo Jure Et elapso dicto
termino non possit ampl
ius petere Sed si Quatuõ
predicta nõ obseruaret
et denegaret soluere uel
bullectam facere finito
tempore eorum quattrat
us teneantur et debeant
de eorum proprijs pecu
nijs soluere et satisfacerẽ
dicto creditori tale debi
tum per eos factum tem
pore eorꝫ offitij

24v

quantunq. opico mio sij vecchio e

carico di sonno e di

Quantunq opico mio

pensier biancho et ua

sij vecchio et carico di sonno et

di pensier ch' inthi cornano

Del graggi mio, et prend il mio

rammaricho luguo [illegible]

Oraca [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Femina uim opes animā corpus et lumina uoces
Destruit, annichilat, arripit, necat, orbat, acerbat

Tu quoque fac similes, sic ars deluditur arte

Tu quoq

25v

LIBUR

Albertus de Camp[illegible]

Incipit tabula secū
di libri Causarum ci
uilium terre Lugnani

De ferys inquibus Potestas
non Possit alicui ius redde
re m pro ut ī pnti capto Rxca I

De terminis dandis inci
uilibus causis - - Rxca II

De citationibus ffiendis
per castaldum commu
nis Lugnani ~ ~ Rxca III

De Juramento Rxca IIII

Quo modo Procedatur pote
stas in causis inquibus
apparebunt instrumenta
uel scripta Priuata uel
Confessio ~ ~ ~ Rxca V

Q si quis debitor obliga
uerit alicui per formam
contractus guarantitia ti
constringatur summarie Rxca VI

Q non habens nec possi
dens bona stabilia in
terra Lugnani Possit iu
rari suspectus ~ ~ Rxca VII

Q Fideiussor alicuius
conseruetur indempnis Rxca VIII

De terminis dandis debitori
ad recolligendū pignora Rxca VIIII

Q Potestas uel eius uica
rius teneantur incuilibus
causis exigere pro salario
communis sex denarios
pro qualibet libra ~ Rxca X

Q Potestas uel eius ui
carius Teneantur testes
coram eis productos facer̄
comparere Rxca XI

Q potestas uel eius uicari
us Teneantur Arbitros
ad arbitrandum constringe
re ~ ~ ~ ~ Rxca XII

De Precio scripturarum faciendarum
per curiam terre Lugnani Rxca XIII

Q mulier dotata a Patre
uel a matre non Possit
reddire ad bona patrona
tus uel matronatus Rxca XIIII

Q forenses uolentes pe
tere alicui de Lugnano
aliquod teneantur presta
re fideiussores destando
iuri alias non audiantur Rxca XV

Quo modo procedatur contra
Lugnaneses ad istan̄ forēsiū Rxca XVI

Devono / De Appellationibus Fi
endis R^ca XVII.

Q Potestas uel Ciuis uic
arius teneatur debitoribꝫ
confessis dare terminum
quinque dierum - - R^ca XVIII.

Q non habens bona mobi
lia teneantur creditores
accipere de bonis imobilibꝫ R^ca XVIIII.

Q Potestas Teneatur con
iunctos uel affines usque in
tertium gradum cogere ad
compromictendum - R^ca XX.

Q nemo possit aliquid pe
tere a fideiussoribꝫ quan
do inuenirentur de bonis
principalis - R^ca XXI.

Q Sacramentum datum
ad partitum Non possit
Reprobari nec ipsum ad re
probandum dare - - R^ca XXII

Q Salaria Exigenda in ci
uilibus debeant poni in
cippo comunis R^ca XXIII

Memorari

R

In nomine domini amen.
hic est Liber Secun
dus Causarum Civilium
terre Lugnani

De Feriis in quibus Po
testas non possit alicui
Jus reddere nisi pro ut
in presenti Capitulo R I

Ut Omnipotens deus
in omnibus Nostris
operibus sit propitius et cle
mens Statuimus et ordina
mus quod ad Laudem et Rev
erentiam domini nostri Jhesu
Christi eiusque Matris Virgi
nis marie sint ferie et dies
feriati In quibus non Redd
atur Jus alicui in civilibus
causis nec alicui Currat ter
minus in dictis diebus fe
riatis videlicet A die festivitatis
Sancti thome de mense de
cembris usque ad festum Epi
phanie propter Salutiferam
Nativitatem eiusdem domi
ni Nostri Jesu Christi Et
etiam A dominica palmarum
Olivarum usque ad octavam
Pasce Resurrectionis et Do
minica Pasce Pentecostes
cum duobus diebus sequen
tibus propter adventum
Spiritus Sancti Sint etiam
dies feriati Vigilia festi

vitatis Gloriosissime As
sumptionis virginis Marie
de mense Augusti per totam
octavam dicte festivitatis
Et etiam dies festivitatis
Omnium Sanctorum cum
uno die sequenti propter com
memoratione defunctorum
Et etiam Omnium festivi
tatum Celebrandarum se
cundum precepta sancte
matris ecclesie Declaran
tes quod etiam dies festivita
tis Sancti Euditii Et San
cti francisci nostrorum ad
vocatorum sint et esse de
beant feriati Volumus et
quod a die festivitatis sancti
Johannis de mense Junii
usque ad festum Sancte
marie de mense augusti
Sint feriati propter mes
sem Et propter vindem
ias A die festivitatis San
cti angeli usque ad medie
tatem mensis ottobris In
quibus diebus feriatis prop
ter messem et vindemias
Non reddatur ius alicui ni
si de operibus et salario ope
rarum datarum ad meten
dum et recolligendum frume
ta et ad vindemiandum de
quibus operibus Potestas
teneatur et debeat Redder
Jus Summarium et expedi

Die 6 Aug.ti 1585
[illegible]

Limitatio

tum unicuiq; petenti et hoc solum intelligatur in civilibus causis et non in maleficiis et dannis datis neq; in extraordinarijs

De terminis dandis in civilibus causis R. xii

Breviores cause non excedentes summam centum solidorum denariorum tractari expediri et cognosci possint coram potestate vel eius vicario et per ipsos sumarie et de plano ac sine strepitu et figura iuditij etiam sine libello litis contestatione iuramento de calumpnia et alijs sollempnitatibus et ordinibus iuditiorum et substantialitatibus sive reus comparuerit sive non et quod in causis non excedentibus summam viginti solidorum possit potestas sumarie procedere et ipsas causas decidere per iuramentum ac deferendum actori a quo qui pro se habeat plenam probationem. Sed a centum solidis supra porrigatur libellus et procedatur secundum formam et ordinem iuris in causa et detur terminus sex dierum super dicto libello addeliberate respondendum et post terminum sex dierum lix contestetur et iuretur de calumpnia secundum formam iuris et assignetur terminus utriq; parti decem dierum ad producendum quicquid voluerit de eorum iure in causa predicta et alij termini dentur per quod iura volunt et quicquid in dicto termino erit productum vz scripture testes et alia iura partium potestas admictat et det alios terminos ad probandum exceptiones et allegata in dicta causa et alias dilationes prout erit opus et prefato domino potestati videbitur et dictis terminis et dilationibus decursis concludatur in causa et potestas et eius vicarius ad requisitionem partium debeat publicare processum et assignare terminum partibus ad accipiendum copiam de productis et opponendum et contra dicendum quicquid voluerint et possunt dicte partes contra acta et actitata quinq; dierum et

abinde ultra ad omnem re quisitionem alicuius partium Potestas teneatur ferre sententiam diffinitivam. Et casu quo dictus Potestas haberet aliquod dubium inferendo aliquam sententiam vel casu quo aliqua partium hoc peteret Possit et debeat cogere partes litigantes ad deponendum communiter salarium consultoris et habitis et datis ab ambabus partibus suspectis et confidentis Mictat per quendam numptium fidum processum cause cum omnibus scripturis productis sigillatis sigillo prefati potestatis et mictat ad consultorem non suspectum partibus Et id quod declaratum fuerit per dictum consultorem Potestas teneatur sententiare et declarare et victum victori in expensis dampnis et interesse condempnare

De Citationibus fiendis per castaldum comunis Lugnani R. XIII

Si quis citatus fuerit per castaldum personaliter ad petitionem alicuius comparere debeat coram Potestate vel eius vicario mane sequenti ante horam tertiam Responsurus de iure actori Si vero citatus fuerit domi sue solite habitationis fiat altera citatio pro alio sequenti die in quo ut supra comparere debeat Et si eveniret quod aliquis citatus tempore citationis non esset in terra Lugnani Potestas teneatur dare et assignare competentem terminum considerate loci distantie et talem terminum intimare per ceduliam ad domum dicti absentis et ad domum suorum proximiorum affinium Et si quis ut supra personaliter citatus vel domi aut quisdset extra terram Lugnani et in predictis terminis non compareret ut supra Accusata contumacia contra eum per actorem Potestas vel eius vicarius teneatur pronumptiare talem contumacem et de bonis suis fore et esse actorem investiendum et in tenuta ponendum de re vel

Summa Petita uel pro quantitate petita per actorem et pro expensis factis de quibus citationibus sic factis et faciendis Stetur et credatur relationi dicti castaldi siquis uero uoluerit agere contra heredes uel bona alicuius defuncti faciat per castaldum comunis citare heredes uel talem defunctum ad domum eius solite habitationis uel ante hostium palatij comunis alta et intelligibili Uoce siquis uult esse heres uel pro heredibus respondere uel defendere bona talis defuncti citati ad petitionem alicuius quod in termino trium dierum compareat coram potestate uel eius uicario et si in dicto termino non comparuerit ad excusandum et defendendum ut supra Accusata contumacia per Actorem Potestas teneatur talem actorem de bonis dicti defuncti inuestiri et in tenutam ponere ut supra

DE IURAMENTO IIII

Item ordinamus quod si quis petierit aliquid alicui in iudicio Verbotenus sine Porrectione libelli et Scriptura et illa persona a qua petitur id quod a se petitur Negauerit aliquo modo Et Actor ipsi reo fecerit partitum Utrum uelit Jurare uel Jusiurandum referre et si reus noluerit capere partitum sibi factum ab actore Tunc reus habeatur pro confesso et conuicto de re petita ab ipso actore cum damnis et Expensis exceptione aliqua non obstante Dummodo ipse actor Juret id quod petit Juste habere debere

Quo modo Procedatur potestas in causis in quibus apparebunt Instrumenta uel Scripta priuata uel confessio R XV

Presenti Lege Statuimus et ordinamus quod si debitum alicuius summe uel pecunie ut rei mobilis fuerit clarum potestati uel eius uicario Confessione rei uel publico instrumento siue instrumentum fuerit

factum et stipulatum in-
ter ipsum actorem et reuz
sine porrectione libelli et
aliqua petitione Potestas
uel eius Vicarius Audita
confessione rei uel publi
co instrumẽto uel testam
ento Exceptione aliqua
non obstante Precipiat
debitori q ipi actori hĩc
ad decem dies et soluat
ipsum debitum uel rẽ mo
bilem Saluis ipi reo Ex
ceptionibus suis proban
dis et producendis in dic
tum terminum Et si ipsuz
instrumentũ nõ fuerit
factum inter ipos actor
em et reum porrigatur
libellus et procedatur de
Jure ut superius dictum
est Et si dictus reus pro
bauerit nihil in dictum
terminum decem dierũ
Viso dicto publico instr
umento uel testamento
siue ultima uoluntate mi
ctatur Actor in tenutam
et possessionem Bonorum
dicti rei pro mensura de
biti declarati ut supra dic
tum est aut constringatũ
personaliter ad petitionem
creditoris Et tunc Potestas
uel eius uicarius precipiat
debitori uel precipi faciat
personaliter uel domum qd
ueniat ad palatium comm
unis ad standum ad constri
ctam ut sibi mandatum fue
rit dummodo talis constricta
fiat in palatio comunis uel
in ecclesia sancte marie et
a dicta se absentare nõ pos
sit Nisi Primo satisfecerit
quantitatem debiti suo
creditori Et tunc petita li
centia a Potestate uel ui
cario Et si debitor non fu
erit soluendo uel inmob
ilia non possiderit Talis
debitor mictatur in carcer
comunis uel exbanniatur
de dicta terra Lugnani ad
petitionẽ creditoris Sed
si debitor non steterit ad cõ
strictam ut sibi mandatũ
fuerit in quinq solidis pu
niatur pro quolibet die si
debitum fuerit a centum so
lidis infra Sed si fuerit
debitum a centum solidis
supra in decem Solidis
puniatur pro qualibet die
in qua non steterit ad con
strictam Et hoc capitulũ
de constricta locũ habeat
in debitoribꝫ quibuscumq
uigore eorum confessionis
is in Juditio sponte facte
uel sententie diffinitiue
aut interlocutorie [illegible]

decem diebus et non liceat
creditori conuenire fide
iussores si inuenerit de
bonis Principalis Et si quis
sponte reciperet tenutam
suffitientem pro quan
titate sibi debita non pos
sit reddire ad constrict
am Et si fieret contra
formam huius capituli
quod factum esset non ua
leat ipso iure Statuen
tes etiam quod si debitor
predictus non uenerit
ad dictam constrictam
uel ab ipsa recesserit ultra
penas predictas Si cre
ditor Maluerit et petierit
ponatur in tenutam bo
norum dicti rei ut supra
dictum est pro mensu
ra debiti declarati et ex
pensarum

Et si quis debitor obli
gauerit alicui Per for
mam Contractus Qua
rantitiati constringa
tur Sumarie — XVI

ITem Ordinamus
quod si quis debito
obligauerit se alicui suo
creditori de aliqua Re
uel quantitate pecunia
rum per formam cont
ractus quarantitiati seu
publico instrumento co
ntinentur quarantitiam
dictus debitor Constrin
gatur summarie sine
aliqua dilatione realiter
et personaliter ut suo cre
ditori placebit Excepti
one aliqua non obstante
tamen soluat salarium
Cammerario Communi
uel mictat in cippo communis

Et Non Habens nec pos
sidens Bona stabilia
in terra Lugnani pos
sit Jurari suspectus — VII

ORdinamus et sta
tuimus quod quicumque
Persona cuiuscumque sta
tus et conditionis exis
tat tam Oriunda dicte
terre quam forensis non
possidens in dicta terra
uel eius territorio sua
bona stabilia Possit et
ualeat Jurari suspecta
et fugitiua si tamen con
ditionem suam in aliquo
deteriorauerit quod etiam
debet procari summarie
et tamdiu in carceribus de
tineri sicut creditor ma
luerit uel alibi donec ipsi
creditori satisfecerit de

De Iuratis suspectis de fuga

quantitate Petita et expensis legitimis uel prestiterit fide iusores ydoneos de iuditio Sisti et Judicato Soluendo et Potestas teneatur et debeat talem iuratum Suspectum capere seu capi facere et ipsum detinere cohactum usque ad condingnam satisfactionem et solutionem seu dationem fideiussoris facta sibi primo fide de debito per instrumentum uel per testes Et quia periculum est in mora Ordinamus quod si contingerit aliquem lucanensem uel forensem non possidere ut dictum est bona seu stabilia et hoc sit clarum potestati per duos ydoneos testes teneatur ipse Potestas ad petitionem creditoris ipsum Juratum Suspectum et inmobilia Bona non Possidentem constringere et detinere in carceribus communis uel in palatio ut creditori uidebitur et placebit quousque debitum et Expensas legitimas Soluerit uel satisfecerit ut superius dictum est

Qualiter Fide Jussor alicuius conseruetur indempnis. R. XVIII

Statuimus et Ordinamus quod fideiussor conseruetur indempnis et de fideiussione Extrahatur ab illa persona pro qua fide Jusserit uel suis heredibus non obstante quod non fuerit molestatus de et super fide Jussione predicta et credatur sacramento fideiussoris cum uno teste usque ad quantitatem quatraginta solidorum unde non appareat publicum Instrumentum Sed si appareat publicum instrumentum adhibeatur plena fides ipsi publico instrumento Exceptione aliqua non obstante Et potestas uel eius Vicarius teneantur precipere illi persone pro qua quis fideiusserit et ipsam personam constringere in palatio uel in platea communis uel in carcere mictere aut micti facere ad petitionem et electionem fide Jussoris sine aliquo pretio soluendo A fide Jussore predicto Et a dicta constrictione recedere non Possit nec assignari Licentietur nisi primo

suum fideiussorem indem
pnem conseruauerit uel a
fide iussione extraemerit
pro quantitate pro qua fide
iusserit cum dampnis et
expensis et inter else que
uel quas dictus fideiusso
fecerit uel substinuerit ca
usa predicta dequibus ste
tur suo iuramento Et hec
omnia faciat Potestas uel
eius uicarius sine porrec
tione libelli sine Salario
et pretio Exceptione aliq
non obstante et habeat de
beat Potestas pro scriptu
ra dicti precepti duos sol
idos Et si a dicta constri
cta recesserit sine licen
tia dicti fideiussoris pun
iatur pro quolibet die qua
non steterit ad dictam co
strictam in decem solid
is Et contrafaciens Pote
stas uel eius Vicarius pu
niatur in decem libris

De terminis dandis debitori ad recolligendum Pignora RVIIII

PResenti Statuto decreuimus et Ordinamus quod si quis habuerit aliquod pignus assignatum sibi uel interuitam sibi

datum Occasione quacum
que per curiam uel quod ipse
de consensu debitoris per
ceperit pro aliqua re uel
quantitate pecuniarum
sibi debitarum si pign
us fuerit in re stabili dic
tus creditor teneatur et
debeat retinere pro prio
decreto uiginti diebus si
uero dictum pignus fue
rit in re mobili teneatur
retinere quindecim diebus
Si uero fuerit in aliqua
animali uel in aliqua re
se se mouente teneatur
dictus creditor dictum
pignus octo diebus quibus
terminis elapsis dictus
creditor teneatur et debe
at coram Potestate prote
stare et interpellare suum
debitorem ut infra termi
num trium dierum debe
at recolligere dictam te
nutam siue pignus alias
uendetur plus offerenti
Et si in dicto termino non
fuerit recollectum dictum
pignus subastetur per ca
staldum comunis de licen
tia curie Tribus diebus
Et si reperiretur aliquis em
ptor detur dictum pignus
emere tunc potestas ad
petitionem actoris debeat

ad requisitione actoris uel absentis inter ee citato debitore committere extimatoribus comunis q. debeant pignus extimar et extimationi ipor qsq teneatur stare et potestas facta dicta extimatione debeat dictum pignus et tenutam dare et consignar actori insolutum et pagamentum Et si plus dictum pignus uenderetur uel extimaretur q dictu creditor deberet habere illud plus restituatur Reo Si uero minus uenderetur uel extimaretur potestas teneatur inuestire dictum actorem in aliis bonis usq ad integram solutionem debiti et expensarum factarum in dicta causa Sine alia obseruatione terminorum et sollemnitatum

capita sol:

Q. Potestas uel eius uicarius teneatur in ciuilibus causis Exigere pro Salario comunis sex denarios pro qualibet libra R. X.

Firmiter statuimus et ordinamus q. Potestas et eius uicarius teneantur et debeant Exigere in ciuilibus causis Salariu pro comunitate Lugnani s. denarios sex pro qualibet libra denariorum quantacumq fuerit quantitas denariorum uel extimationis rei petite in iudicio quod salarium exigatur ab actore accusata contumacia rei Si uero comparuerit reus et confessus fuerit debitu Exigatur a reo cum refectione expensarum factaru per actorem Si uero reus comparuerit et Negauerit debitum et facta contestatione litis soluatu comuniter inter Partes pro equali portione Et potestas uel eius uicarius teneatur et debeat in ciuilibus actis Scribere et annotare Salaria soluta uel soluenda camerario comunis uel posita in ciplo comunis Et si in predictis fuerint negligentes teneantur et debeant in eorum sindicatu soluere et reficere Comunitati predicte omnia salaria non soluta in ciuilibus causis

Q. Potestas uel eius uicarius teneantur testes coram eis producti facere comparere XI

Item ſtatuimus et or
namus q potestas
uel eius uicarius tenea
tur et debeant testes co
ram eis productos facere
comparere coram eis uel
coram arbitro uel arbitra
tore ut deponant testimo
nium ueritatis et illos te
ſtes constringere remedijs
iuris opportunis et eos
detinere donec fuerint
diligenter Examinati
ad deponendum testi
monium Veritatis

Q Poteſtas uel eius uicarius teneantur arbitros ad arbitrandum conſtringere R XII

Statuimus et ordi
namus q arbitros
et arbitratores Et amica
biles compositores tene
atur potestas uel eius
uicarius constringere ad
petitionem petentis ad
laudandum et arbitran
dum et diffiniendum
de litibus et questionibus
secundum formam compro
missi in eos facti prima
eis termino assignato
sex dierum quem terminum
diffiniant et promittunt

tinet Q si non fecerint tunc
potestas uel eius uicarius
teneatur et debeat ipsos con
ſtringere ad confinia platee
Et si contingerit itare stet
Expensis partium cum mod
eramine inspecta S3 perso
narum et qualitate et con
ditione Et si predicti con
cordes non fuerint ad lau
dandum Si erunt duo uel
plures q potestas uel eius
uicarius teneatur ipsos con
ſtringere ut una cum eis
Eligant tertium ut sint
dispares adiectis confini
bus se absentare non possit
donec fuerit latum laud
um per ipsos super quibus
in eos extiterit comprom
issum Et si aliquis ipsorum
se absentauerit sine licen
tia Potestatis uel Eius ui
carij et partium in quinque
solidis uice qualibet puni
atur Et facto laudo per eos
tunc potestas uel eius uica
rius teneatur et debeat
dictum laudum Executioni
mandare infra decem dies
ad petitionem partis petentis
Contra faciens potestas uel
Eius uicarius in uiginti quinque
libris puniatur Qui arbitri
debeant laudare secundum
Volumtatem illius tertij

per ipos electi Et laudum latum per unum ipor arbitrorum cum uno tertio valeat et teneat ipo Jure No obstante q plures Arbitri fuerit electi

De Pretio Scripturarum factarum per Curiam terre Lugnani R. XIII

PResenti Statuto - Statuimus et ordinamus q Potestas dicte terre uel eius vicarius pro scripturis causarum ciuilium Exigere salaria et mercedes debeat isto modo vz Et primo pro petitione scripture prime cum Relatione castaldi recipiat tantum usq ad quatraginta Solid duodecim denarios Ab inde supra quantumcumq fuerit Quantitas duos solidos pro termino in confessis usq ad quatraginta solidos duodecim denarios Ab inde supra duos solidos pro qualibet interlocutoria in contumacia commissione inuestimenti cum relatione castaldi de ipo inuestimento facto duos solidos Pro tribus subastationibus denarios XVIII pro extimatione tenute cum iuramento Extimatorum duos solidos pro datione insolute Quatuor solidos Pro registratione exceptionum articulorum et aliarum scripturarum priuatarum coram eis productar pro qualibet carta quatuor solidos et carta siue folium esse debeat quinquaginta linearum et si plus uel minus esset soluatur eis pro rata Pro productione et registratione cuiuslibet publici instrumenti si producens uoluerit ipm registrari sex solidos pro productione tantum XVIII denarios Sine registratione pro sententia diffinitiua usq ad decem libr quatuor solidos Abinde supra usq ad uiginti quinque libr quinq solidos Abinde supra usq ad quinquaginta libr sex solidos Ab inde supra quantumcumq fuerit quantitas decem solidos pro qualibet alia scriptura de qua in presenti capitulo mentio facta non esset duodecim denarios Pro Secundis scripturis siue copia quarundam Scripturarum Recipiat Potestas uel eius uicarius pro qualibet Carta

Precium scripturar

siue folio carti ut supra
dictum eſt. de primis scri
pturis. Et predicta intelli
gantur in ciuilib; causis
tam. In causis uero crimi
nalib; Et in damnis datis
soluatur de similib; ad si
milia secundum formã
superius adnotatam id est
in copijs tantum niſi cum
eſſet mixta ciuilib; et cri
minalib; & tunc soluatur
sicut in ciuilibus dictum eſt
Et Poteſtas uel eius uicariuſ
teneatur dare cuilibet peten
ti copiam omnium Scriptu
rarum quas petierit ea die
uel sequenti qua ipsa copia
fuerit petita. Alioquin si da
ta non fuerit ob defectum
et negligentiam poteſtatis
uel sui uicarij infra termi
num predictum tali peten
ti in cauſa terminus nõ cur
rat. Dum tamẽ ipe scriptu
re fuerint tum habiles et bre
ues quod in eodem termino dari
ei copiam poſsint.

& Mulier dotata a Pa
tre uel a matre non
Poſsit redire ad bona pa
tronatus uel matronatus

R. XXIIII

Hac presenti Lege ſta
tuimus et Ordinamus

q Mulier que fuerit dotata
a Patre uel matre publico in
ſtrumento uel teſtamento ut
fuerit dotata a Fratre uel so
rore auo uel auia uel alia legi
tima persona non poſsit re
dire ad partem patronatus
uel matronatus nec quicquam
petere poſsit sed sit et eſſe
debeat contempta de ipsa dote
Dummodo dos sit idonea secun
dum facultatem perſonarum
et ſubſtantie qualitatem. Iu
dicio duorum proximiorum
Et teneatur et debeat ipsa mu
lier de ipsa dote soluta uel de
patronatu uel matronatu
facere finem refutationem
generalem ad senſum sapien
tis illius persone cui inter
eſt uel interesset petere refu
tationem predictam excep
tione aliqua non obſtante
Et si dicta mulier contemp
serit predicta facere poſtquam
fuerit requisita in quinqua
ginta libris puniatur. Et
Nihilhominus ipsam refu
tationem facere teneatur et
tamen isto casu pro facta ha
beatur saluo semper in
omnibus contentis in pre
senti capitulo teſtamento
uel alia ultima uoluntate
seu dispositione morienti
2 Saluo etiam quod ... ex dicto

Patre uel matre non superuix
erit filius legitimus et na
turalis uel nepos legitimus
et naturalis descedens ex
linea paterna uel matern̄
q̄ tunc ip̄a mulier posſit
legitime subcedere et red
ire ad sui patronatum uel
matronatum non obstant
dote predicta. Et quia ple
rumque contingit pp̄ homi
num crescentes malitias et
nouitates terrarum et ali
quando pp̄ obitum Notari
orum et alias causas legi
timas que quotidie eueniu̅
posſu̅t q̄ ip̄a testamenta seu
instrumenta dotalia com
iectuntur et alit̄r suffocari
seu celari posſunt Ordi
namus q̄ si qua mulier
uel alij qui inter eſſe habe
ret legitime doceret se fui
ſſe et eſſe dotatam tunc
et eo casu non obstante
q̄ non appareant publica
instrumenta habeatur
pro dotata congrue et
suffitienter Secundum
facultatem p̄rimonij facu
ltatem persone et consue
tudinem dicte terre et
pro dotata ex testamento
uel instrumento legitime
habeatur tam ad effectū
petendi dictā dotem q̄ā
ad effectum ut ip̄a pro Suc
cesſione excludatur ut s̄
et q̄ ip̄a mulier non sit do
tata testamento uel publ
ico instrumento nulla ex
ceptio opponatur Et si op
posita fuerit per potestatem
uel eius uicarium reiciatū
et pro nō opposita habeatur
Et potestas uel eius uicarius
contra faciens in centum
libris puniatur Et admis
sio non teneatur ip̄o Jure
Et potestas uel eius uica
rius teneatur facere fieri
publicum instrumentum
per illam personā que dotē
habuit soluenti dotem pre
dictam siue cui de Jure de
beret ad dictam penam Ac
Etiam uolumus q̄ quelibet
persona cuius interest ut
interit posſit petere do
tem predictā uel res para
frenales cursu temporis
aliquo non obstante

Qd Forenses volentes
petere alicui de Lugnão
aliquod teneātur pres
tare fide Jusſores de Stā
do iuri alias non Audiātl

BXV

Vt ius suum unicuiq̄
tribuatur et calumnijs
litigantium occurratur et

nullus de lugnano decipia
tur ab aliquo forensi Stat
uimus et Ordinamus q si
quis forensis uoluerit age
re uel aliquid petere alicui
de Lugnano ne Judicium
Euanescat et frustatoriū
sit Teneatur et debeat dar
et prestare idoneos fideiu
sores de stando Juri Judici
sisti et Judicatum soluēdo
Nisi ille Jurauerit nō pos
se dare fide Jusores in dic
ta terra et isto casu debeat
portare a comūnitate sua in
strumentum fideiusionis
predicte al's non audiatur
nec admictatur in sua pe
titione per Potestatem uel
eius uicarium Et omnis
petitio per Eum facta
uel Facienda sit nulla et
nullius Valoris uel effic
acie Declarantes et Statuen
tes q si quis voluerit Co
Venire aliquem forensē
uel contra eius bona agere
et quoquo modo aliquid pe
tere faciat illum talem fo
rensem Si tamē sit de lo
co propinquo dicte terre pe
decem miliaria inclusiue
al's contra ipum non possit
procedi ullo modo Citari
per castaldum comunis in
scalis palatij comunis pr
dicti alta et intelligibili
Voce q dictus forensis in
termino prefigendo per cu
riam ex arbitrio secundū
distantiam loci et persone
qualitatem proxime futur
comparere debeat corampo
testate responsurus de Jur
actori Et si in dicta cita
tione et termino nō com
paruerit ipe uel alter pro
eo habens legitimum mā
datum accusata contumac
ia per actorem Potestas te
neatur Et debeat pronum
tiare talem foremsem con
tumacē Et conuictum Et
actorem fore et ēē inuesti
endum in bonis et rebus di
cti forensis Si bona Exta
rent sin aūt non Extarēt
Executionem personalem
contra talem forensē com
mictere pro quantitate pe
tita et pro expensis legiti
me factis si tamen comp
areat de Judicio Sisti et iu
dicatum soluendo ī men
sem et Jdonee caueat exe
cutio comissa retractetur
refectis expensis deinde
secundum formā Juris pr
cedatur

Quomodo procedatur con
tra Lugnanen̄ ad istan̄ foresiū · XV

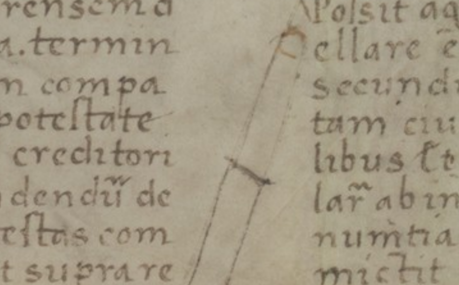
Quomo sit agen[illegible] forensē [illegible] habitant in Lugnano.

De sequestris faciendis forense

Statuimus etiam et ordinamus q si quis de terra Lugnani uel abitator eiusdem deberet habere aliquam quantitatem pecuniarum uel aliquam rem quacumque occasione ab aliquo forense Et ille talis forensis sic debitor habere uel teneret aliquam rem suam mobilem in terra Lugnani uel eius territorio Potestas uel eius uicarius teneatur et debeat ad petitionem talis creditoris de Lugnano Constito prius sibi sumarie de debito sequestrari et in sequestrum ponere penes aliquem tertium illam rem seu animal dicti forensis debitoris Et hoc facto ad istantiam dicti creditoris de Lugnano dictus potestas teneatur suis licteris per proprium numptium expensis dicti creditoris de Lugnano notificare Et monere dictum forensem debitorem q infra terminum dece dierum comparreat coram ipso potestate et satisfaciendum creditori suo uel ad respondendum de iure Et si ipse potestas comparente citato ut supra reperit talem forensem de Iure non esse debitorem debeat talem sequestrum liberare et dictum hominem de Lugnano in dannis expensis et interesse condenare Sed si dictus forensis In dicto termino non comparuerit habita fide de presentatione licterarum per numptium accusata contumacia Per Actorem Potestas uel Eius uicarius teneatur et debeat talem creditorem de lugnano inuestire et in tenutam ponere de rebus dicti forensis pro primo decreto et deinde sequatur per ordinem secundum formam statuti sequentis de tenutis datis per curiam

De Appellationibus fiendis. RXXVII

Statuimus et ordinamus q Vnusquisque possit agrauaminibus appellare et recursum petere secundum q Iura uolunt tam ciuilibus quam criminalibus Et si euenerit appellari ab interlocutoria pronumtia si Potestas non admictit dictam appellationem

nisi si et inquantum potestas possit processum prosequi usque ad sententiam diffinitiuam. Et unusquisque possit appellare a Sententia diffinitiua in termino decem dierum post latam sententiam Et post dictam appellationem dictus appellans teneatur et debeat Inhibere in termino unius mensis si fuerit appellatum ad Reuerendissimum Legatum uel gubernatorem prouincie Sed si fuerit appellatum ad papam uel ad curiam maiorem teneantur dicti appellantes eorum post talem appellationem inhibitoriam producere in termino duorum mensium a die Interposite appellationis conputando Et dictis appellationibus pendentibus Potestas uel eius uicarius possit nec debeat aliquo modo grauare molestare Nec aliquam Executionem facere contra predictos appellantes uel eorum Bona ad penam et sub pena Vigintiquinque librarum pro qualibet ipsorum et qualibet uice quam appellationem debeat appellans prosequi in tempora a constitutionibus prefixa si ad Legatum appellatum uel secundum iura comunia si ad papam et ad curiam appellat declarantes etiam quod nullus possit appellare ab executione elapso termino decem dierum nec etiam possit appellare ab executione facienda de rebus in Iudicio confessis et in rebus de quibus patet publicum instrumentum nec etiam in contumacibus ueris et Legitimis Non audiantur nec admictantur appellationes alique Statuentes etiam quod si quis appellauerit de re non excedente suma centum sollidorum et suam appellationem in termino debito non prosequtus fuerit incidat in penam quinque librarum denariorum Si uero de re exscedente summam centum sollidorum et similia Non prosecutus fuerit suam appellationem puniatur pena decem Librarum.

Quod Potestas uel eius uicarius teneatur debitoribus confessis dare terminum Quinque dierum XVI

Potestas

Poteſtas et ſuus vica
rius in ueris et legi
timis confexis et plene
probatis in Judicio tene
antur et debeant dare et
conſignare terminum ad
Soluendum Quinq; dierum
siquidem quantitas non
excedit Summam Centum
sollidorum. Et abinde sup
quantacumq; fuerit quan
titas detur terminus de
cem dierum ad soluendum
Quibus terminis elapsis
Poteſtas et ſuus uicarius
teneantur et debeant ad
petitionem creditoris Exe
cutionem facere Realem
et perſonalem contra debi
tores ad electionem creditoris

Quod non habens bona mobi
lia teneantur Creditor
es accipere de bonis in
mobilibus RXXVIIII

Ut Pauperes debitorem
que iurant ad sancta
dei euangelia ad delationem
poteſtatis uel ſuus uicarii
se non habere pecunias ut
poſſint satisfacere credito
ri suo ne patiantur incor
pore et in carceribus mar
ciantur poſſint et ualeant
offerre de bonis suis et da
ta liſta uel scriptura de om
nibus suis bonis mobilibus
primo et de inmobilibus pote
ſtas non poſſit amplius eos
detinere sed debeat diſcrete
inueſtire et in tenutam po
nere creditorem in bonis
dicti debitoris secundum
menſuram debiti et deinde
sequatur secundum for
mam Statuti Loquentis
de tenutis datis per Curiam

Quod Poteſtas teneatur con
iunctos uel affines usq;
intertium gradum coge
re ad compromictendum RXXX

Cum non deceat con
iunctos et affines
simul litigare Cupientes
nos in bona pace et concor
dia conſeruare Statuimus
Et Ordinamus quod si lis que
ſtio uel controuerſia ori
retur inter conſanguineos
uel affines usq; in tertium
gradum incluſiue Poteſt
as uel eius uicarius ad
penam quinquaginta libr
teneatur et debeat ipsos li
tigantes conſanguineos
cogere de facto in palatio
comunis ad compromic
tendum dictam litem
seu queſtionem inter ipsos

uertente de Jure et de facto terminandam in unum uel duos arbitros et arbitratores et ad petitionem et requisitionem alicuius partium Siue ad requisitionem alicuius consaguinei ipsorum Et si aliquis dictorum litigantium aut litigare uolentium contempserit Predicta facere seu neglexerit mandatum potestatis puniatur de facto in decem libris et nihil hominus ipsam causam siue questionem compromictere teneatur modo predicto et aconstracta Iudex recedere non possit nisi primo dicta questio fuerit compromissa ad dictam penam Et dicti arbitri arbitratores Sic electi et deputati Teneantur et debeant facto compromisso dare et assignare partibus litigantibus terminum decem dierum ad producendum et adallegandum ad probandum et ad probatum habendum de omnibus eorum iuribus Et elapso dicto termino debeant Requirere dicte Partes litigantes si uolunt consilium sapientis in dictis eorum differentijs declarandis quod deponant et deponere debeant communiter Salarium consultoris et habito dicto consilio debeant diffinire dictam sententiam secundum dictum consilium si uero dicta differentia fuerit eis compromissa de facto cum plena auctoritate pro communi concordia partium Vni parti tollendi et alteri dandi prout eis Arbitris uidebitur et placebit teneantur et debeant dicti Arbitri laudare et Sententiare in termino Vnius mensis adie facti compromissi computando Et si dicti Arbitri non essent concordes ad laudandum per potestatem Exequatur prout in capitulo de modo constringendi arbitros Continetur

Quod Nemo Possit aliquid petere a fideiussoribus quando inuenirentur de Bonis Principalis XXI

Volumus et Ordina

mus q nulla persona pos
sit agere nec aliquid peter
A fideiussoribus quando in
ueniretur de bonis princi
palis et si contra factum
fuerit non ualeat ipo Jure
preterea in fideiussoribus
comunitatis q potestas ad
istantiam et requisitione
comunitatis debeat eos co
stringere et contra eos exe
cutionem facere tamq principales

Q Sacramentum datum ad partitum Non possit r probari nec ipsum ad Rep bandum dare R XXXII

ITEM statuimus et Ordinamus q si qui
de lugnano petierit aliquid
ab aliquo in iudicio coram
potestate uel eius Vicario
uoluerit dare ad partitum
uel si uoluerit Jurare debi
tum uel Jus Jurandum cre
ditori referre q Potestas te
neatur ad istantiam credi
toris uel petentis ipo uole
te dare ad partitum prestt
dare dictum Juramentum
parti accipere uolenti quod
iuramentum sit decisum
ita q lis et questio de qua
fecerint Juramentum statim
decidatur et decisa sit quod
Juramentum uerum an fal
sum sit amplius queri non
possit et curia dictum Ju
ramentum reprobandum
dari non ualeat uel dari in
ter partes non Patiatur

Q Salaria Exigenda in ciuilibus debeant poni in cippo comunis R XXXIII

STatuimus Et Ordina
mus q in quibuscumq
Causis ciuilibus in curia no
stri Potestatis uertentibus
uel de re mobili uel inmob
ili solui debeat salarium
in cippo comunis pro ipo co
muni ad rationem sex den
ariorum pro libra Sz mo
dum et ordinem annotatu
in presenti Volumine sub rubri
ca de salariis Exigendis in
ciuilibus et donec solutum
salarium predictum Potest
as uel eius uicarius in dicta
causa ulterius procedere non
possit ad penam Viginti qq
librarum per dictam cam
de suo salario retinendarum
Nihil hominus que gesta
fuerit in causa predicta ad
petitionem partium uel alte
rius ipsarum per preceptum
uel per pronumptiam siue
per sententiam aut per aliud

modum non ualeant nec
teneant ĩpo iure et omnis
quantitas que solui debetũ
pro causis predictis et tem-
pore sindicatus potestatis
solute non fuerint ex con
putetur sibi de suo Salario

De Pena Blasfemantis deum - - - Rca I

De modo Procedendi in malefitijs - - - Rca II

De citationibus faciendis - - - - Rca III

Qualiter Potestas possit procedere in malefitiis ex suo mero offitio - - Rca IIII

Qualiter Potestas possit eligere custodes secretos super malefitiis - Rca V

De terminis Consignandis processatis percuriam Lugnani - Rca VI

Qualiter si quis negauerit malefitium duplicetur ei Pena - - - Rca VII

De percutientibus Studiose - - - Rca VIII

De Percutientibus baculo uel tabulacio - Rca VIIII

De pena percutientis aliquem manu vacua uel calce - Rca X

De pena Capientis aliquem per capillos uel nasum - - Rca XI

De Expintulatione Rca XII

De pena amputantis alicui nasum uel alia membra Seu offendentis oculum - Rca XIII

De Pena offendentis aliquem sine armis Rca XIIII

De pena insultantium Aliquem cum armis ut sine - - - Rca XV

De pena Sforzantis mulierem male conditionis et fame - - Rca XVI

De pena capientis uel sforzantis aliquam mulierem bone phame Rca XVII

De pena ponentis ad domum alicuius habitationis rem in Juriosam ut diffamatoriam - Rca XVIII

Qualiter Pater teneatur pro filio - - - Rca XVIIII

De uerberantibus patrem uel matrem Rca XX

De frangentibus domum alienam - - Rca XXI

De pena intrantium domum Cappannam gructam uel palombartam existentes Extra terram Lugnani contra voluntatem Patronis - Rca XXII

De pena dicentis uerbum In Juriosum uel turpe Rca XXIII

De pena furantis uel interficientis bestiam grossam - - Rca XXIIII

De pena furantis uel interficientis aliquam bestiam minutam Rca XXV

De pena furantis pullos Anseres et columbos - - - Rca XXVI

De nõ porrigendo furtũ per muros communis Lugnani — — — Rx^ca XXVII
De pena furantis tebulas uel canalia — Rx^ca XXVIII
De pena auferentis uel accipientis aratrum scalam et his similia Rx^ca XXVIIII
De Pena furantis res et bona aliena de quibus mentio facta non ẽẽt ĩ presenti Statuto . Rx^ca XXX
De falso teste Rx^ca 31
Q Liceat unicuiq se defendere cum moderamine in Culpate tutele — — Rx^ca 32
De accipientibus capute um uel birectum de capite alicuius Rx^ca 33
De Ementibus furtũ Rx 34
De sup apprehensis factis conuicino suo Rx^ca 35
De Ementibus iu' contra cõe Lugnani — Rx 36
De non associando forensẽ offendentem aliquem Lugnanensem Rx^ca 37
De pena uenientis in caualcatam uel curraria in territorium terre Lugnani Contra bona et homines dicte terre sine Expressa Licentia superioris — — Rx^ca 3X
De Non Receptando exbannitos Rx^ca 39
Q nemo submittat se alicui Nobili de contrata Rx^ca 40
Q Potestas possit proce contra omnes habita publica uoce et phama per tres testes — Rx^ca 41
De pena accipientis lapidem de quocumque Loco — — Rx 42
De pena accipientis cupellum ubi essent apes — — — Rx^ca 43
De pena facientis malia ut incantationes prohibitas — — Rx^ca 44
De pena Conburantis fractam comunis et fractam monticelli sancti francisci — — Rx^ca 45
De turbatione Et molestatiõe tenute Rx^ca 46
Q Nullus nobilis possit habitare in Terra Lugnani — — Rx^ca 47
De pena arrengantis q ali qua res communis alienetur uel concedatur alicui uel alterius spetialis persone De pena alienantis contra formam presẽtis Statuti Rx^ca 48
De non quastando uiam alicui suo cõuicino Rx^ca 49

Q Potestas teneatur expeller exbanditos — Rx ca 50
Q Nullus de Lugnano possit uendere uel donare aliquam possessionem ut siluam uel domum alicui Nobili Rx ca 51
Q Nullus de familia furetur Patri uel domino siue patrono domus Etc pena Receptantis Rx ca 52
De pena ponentis ignem in aliquo Loco Ex quo ecclesia sancte marie Ramicis damnificaret Rx ca 53
De pena infamantis aliquem insontem de aliquibus conprehensis in presenti capitulo Rx ca 54 Di fr[...] mar
De terminis Amotis Rx 55
De pena turpantium figuram domini nostri ihu christi et aliorum sanctorum uel sanctarum eius Rx ca 56
De pena frangentium carceres cois Lugnani Rx 57
De pena conburrentium i monte communis Lugnani Rx 58
De modo Constringendi testes Rx ca 59
Q potestas possit procedere et condempnare de similibus ad similia Rx ca 60
Qud potestas possit procedere per Inquisitionem et condempnare Teneatur Rx ca 61
De pena dicentis uel procurantis Contra iura communis Lugnani — Rx ca 62
De offendentibus potestatem ut eius familiam Rx ca 63
De diminutione penarum et benefitijs pacis confessionis Et solutionis infra terminum Rx ca 64
Q Nemo debeat facere aliquem tractatum de terra Lugnani Rx ca 65
De pena Ingredientium terram alio quam per portam — Rx ca 66
De Pena interficientis vel vulnerantis aliquam bestiam grossam Rx ca 2[...]4
De Justificationibus pe[...] Rx ca 68

INCIPIT LIBER TERTIUS MALEFITIORꝜ

De Pena Blasfemantis deum R. I

AD REPRIMENDU
terribile Scelus om
nium illorum qui spiri
tu diabolico instigati blā
femant omnipotentem
deum Saluatorem nost
rum Eiusq; Gloriosissimā
matrem uirginem. ma
riam Et alios Sanctos
Et Sanctas celestis cu
rie Statuimus et Ordi
namus q si quis domi
num. Saluatorem nostrū
Ihum xpum uel spiritū
sanctum blasfemauit
seu maledixerit id est si
dixerit sia maladecto
Sconfiecto Renegato xpo
ouero dio ouero lo Spiri
tu Sancto aut his simi
lia puniatur pro quolibz
...na duplicata fuit uerbo et qualibz uice in ui
gintiquinq libr denariorū
Et simili pena puniatur si
quis dixerit dicta uerba
et his similia Contra glori
osam virginem mariam
Et siquis dixerit per disp
ecto de dio ouero della uer
gine maria uel aliquod uer
bum turpe uel ĩhonestum
in quindecim libr puniatur
denariorum pro quolibz uerbo
et qualibz uice Et siquis iu
rauerit per corpus uel aliquod
aliud menbrum uel per
sanguinem dei uel virgin
is marie puniatur in decē
sollidis pro quolibz uerbo
et qualibz uice Et siquis
maledixerit seu blasfem
auerit aliquem sanctorum
suorum uel sanctarum ĩ
centum sollidis uice qua
libz puniatur Et si quis
iurauerit per aliquod mē
brum dictorum sancto
rum et sanctarum uel
aliquod uerbum turpe
uel in honestum dixerit
in decem sollidis pro quo
libz uerbo et uice qualibz
puniatur de facto omnibz
his penis puniatur sine
aliqua Diminutione Siqs
uero delinquentes in pre
dictis accusauerit uel de
nuntiauerit teneatur in
credentia et delinquens
puniri possit cum legiti
ma probatione Et pote
stas uel eius Vicarius
primo mense sui Regimi
nis teneatur et debeat fa
cere et formare generalē
inquisitionem contra om
nes et singulos blasfem
antes deum Et uirginem
Mariam uel Sanctos et

Sanc tas celestis curie et
repertos culpabiles puniri
de facto sine aliqua dimi
nutione ut dic tum est Et
si Potestas predicta non
observauerit in uiginti
quinque Libris denariorum
puniatur

De modo Procedendi in malefitiis ~ ~ R. XII

Presenti Statuto decer
nimus et Ordinamus
quod in quibuscumque malefitiis
et excessibus uel quibus possit
procedi cum accusatore cu
ius intersit et quod Exhibita
accusatione iuret accusator
quod credit contenta in ea ue
ra esse et se posse probare
qua se obliget ad penam
talionis secundum form
am iuris et ipse accusator
prestet coram potestate et
sua curia idoneam cauti
onem de refundendo expe
nsas accusato si in probati
one deficeret et plene non
probauerit Et producta
accusatione uel oretenus facta
coram potestate uel eius ui
cario quam Verbotenus fi
eri Sufficiat et ea de iure
ualeat ac si in scriptis pro
ducta esset ipse potestas
uel eius uicarius ipsum ac
cusatorem faciat iurare quod
ipsam accusationem animo
calumnie non producat
nec offerat uel faciat et no
mina testium recipiat ab
eodem quem si calunnian
tem inuenerit puniat ad
penam talionis Et ad penam
talionis intelligi uolumus
quod accusator debeat puniri
eandem pena si non proba
uerit ut dictum est qua
accusatus puniri deberet Et
similem cautionem prestet
dictus accusator de proba
ndo accusationem predictam
Et que supra dicta sunt
super accusatione seruentur
etiam super denuntiatione
Et uel oretenus facta dicta
accusatione uel denunti
atione potestas uel eius
uicarius faciat accusatum
uel denuntiatum citari se
cundum formam Statu
ti de Citatione Loquentis
Et si non comparuerit in
banno cum termino trium dierum sibi assignando et — terminus trium dierum
demum elapso termino
banni condennetur Si ue
ro reus comparuerit an
bannum uel antequam habe
retur terminus banni
recipiatur Eius Excusa

tio credetur et terminus ad defensam octo dierum similiter denuntiatori uel accusatori ad probandum suam accusationem uel denuntiationem si fuerit negata in totum uel in parte Et infra dictum terminum Pars utraque debeat probare per omnem modum probandi et de cetero non audiatur Elapso termino publicentur testes si producti et examinati sunt Et detur terminus quinque dierum ad accipiendum copiam de productis et ad opponendum et probandum contra eos Elapso termino detur terminus ad allegandum Et decurso dicto termino feratur sententia condemnatoria prout Justitia suadebit Et uictus uictori semper in dicta sententia condempnetur in expensis legitimis non obstante aliquo iuramento prestito in causa predicta Insuper statuentes et ordinantes quod quibus accusatus uel denuntiatus uel etiam inquisitus tempore sue responsionis super accusatione denuntiatione uel inquisitione predictis teneatur et debeat dare idoneam cautionem uel fideiussionem de parendo mandatis potestatis et sue curie Et de soluendo omnem condemnationem de ipso faciendam de iure occasione malifitii commissi alias carceretur per dictum potestatem uel eius uicarium uel aliter constrictus detineatur usque quo dictam condemnationem Soluerit cum effectu uel prestiterit fideiussores uel Cautionem predictam

De Citationibus faciendis — R XIII

Statuimus et ordinamus quod potestas terre Lugnani uel eius uicarius teneatur et debeat habita et recepta accusatione uel denumptiatione uel formata inquisitione contra aliquam personam de quocumque malifitio uel excelsu uel delicto sequenti die talem accusatum denumptiatum uel inquisitum citari facere personaliter uel domi sue solite habitationis per castaldum comunis cum cedula continente tenorem et effectum accu

ſationis denumptiationis et inquiſitionis contra eu formatam q comparcat et comparere debeat coram ipo poteſtate uel uicario ſequenti die ad reſpondendu et ſe defendendum et excuſandum ſi Poterit ab accuſatione denumptiatione et inquiſitione contra eum formata. Et ſiquis accuſatus denumptiatus uel inquiſitus non eēt in terra Lugnani uel eius territorio tempore citationis detur terminus arbitrio Poteſtatis conſiderate loci diſtantia Et dictus caſtaldus teneatur et debeat dare et conſignare dicto accuſato uel inquiſito dictam Citationem ſi perſonaliter eum inuenerit Si uero dicta citatio fuerit facta domi ſue ſolite habitationis debeat dictam citationem dare alicui de familia uel apponere in hoſtio domus ſue Solite habitationis Et caſu quo fuerit accuſatus denumptiatus uel inquiſitus aliquis foreſis dictus caſtaldus teneatur et debeat talem citationem contra forenſem facere alta et intelligibili

Voce inſcalis ante hoſtiu palatij dicti Comunis Lugnani Et in porta terre hora Juris Et dictam citationem in his ſcriptis ponere i hoſtio palatij et in porta dicte q talis forenſis comparere debeat coram poteſtate in termino trium dierum ad reſpondendum et defendum ut ſupra Et ſi dicti omnes citati uel aliquis ipor non comparuerint elapſis dictis terminis ponantur in banno dicte terra Lugnani et eius tenimento et diſtrictu in quantitate et ſumma in qua sūt condemnandi pro eorum delictis et maleficijs ſecundum formam Statutoru dicte terre qud bannum fiat et fieri debeat per caſtaldum comunis ante hoſtium palatij hora Juris diebus feriatis tribus diuerſis diebus Et primo die feſto ſequenti in mane quando populus et homines exeunt de eccleſi in quo banno coſtituatur terminus dictis accuſatis et inquiſitis quinq dierum proxime futurorum ad comparendum et Reſpondendum ut ſup

40v

Et si non comparuerint
ipi neq alter pro eis sint
contumaces et amplius no
audiatur Et procedatur
ad sententiam diffiniti
uam

Q Potestas posit pro
cedere in malefitijs ex
suo mero offitio R/ IIII

NE maleficia Rema
neant inpunita
Statuimus et ordinam
us q Potestas uel eius ui
carius posit et debeat
procedere ex suo propri
officio contra omnes et
singulas personas contra
quas haberet seu inue
niret aliqua inditia de
aliquo malefitio uel ex
scessu commisso tam
tempore sui offitij seu
regiminis q etiam tem
pore aliorum suorum prede
cessorum ac etiam posit
prosequi et Exequi om
nes accusas denumti
as et inquisitiones et
processus inceptos et for
matos per eius precess
res dummodo de tali ma
lefitio uel delicto non
fuerit facta punitio
per alium offitialem
uel ab Solutio

+

Q Potestas posit Eligere
custodes secretos supe
malefitijs R/ V

UT Potestas facilius
posit habere notitia
de malefitijs commissis
et committendis Statui
mus et ordinamus q Po
testas teneatur et debeat
uinculo iuramenti prim
mense sui Regiminis
eligere unum bonum et
discretum hominem
qui Eligat quatuor ho
mines siue custodes se
cretos qui teneantur ui
culo Juramenti notifi
care dicto Potestati ut
eius uicario omnes qu
os Scierint delinquen
tes et maleficia comm
ictentes quomodo cont
ra formam presentis
statuti Qui quatuor
custodes secretos etiam
iurent eorum offitium
bene et Legaliter exer
cere et facere sine frau
de quorum nomina sit
secreta Et in Credentia
teneantur

De terminis Consignan
dis processatis percuri
am Lugnani R/ VI

ORdinamus et statuimus quod Potestas uel Eius uicarius debeat assignare terminum omnibus et singulis personis contra quas procederetur per accusationem denuntiationem uel inquisitionem Octo dierum ad probandum et dicendum quicquid uolunt de eorum iure et alios terminos dare prout ipse potestas uel uicarius uoluerit Et si aliter procederetur non ualeat ipso iure. Volumus etiam quod si qua persona de lugnano contra quam procederetur per accusationem denuntiationem uel inquisitionem quacumque de causa Et tali persona assignauerit intentionem suam in termino cum testibus Et oretenus Nominauerit testes coram potestate uel Eius uicario quod non currat ei terminus ad defensionem sui iuris dummodo testes fuerint in terra lugnani sed si fuerint extra terram et Eius territorium detur terminus Producenti ad faciendum comparere Secundum Loci distantiam et hoc locum habeat in Criminalibus Et dampnis datis

Quod Si quis Negauerit maleficium duplicetur Ei Pena. XCVII

STatuimus Et Ordinamus quod si quis Negauerit aliquod maleficium uel dampnum datum et post negationem sibi legitime probatum fuerit in dupla pena puniatur secundum capitula presentis Statuti Loquentia de tali malefitio uel danno dato

De PERCVTIENTIBVS STVDIOSE XCVIII

STatuimus Et Ordinamus quod si qua persona percusserit aliquam personam Studiose cum cultello spata quadrelleeto falcione Lancia uel aliis Armis aptis ad nocendum in facie ita quod cicatrix sit Euidens de quo stetur iudicio medicorum medio iuramento propterea remansura perpetuo in quinquaginta libris puniatur uice qualibet Sed si

41v

in capite cum sanguinis effusione in uigintiquinque libris puniatur Et sine sanguinis effusione in decem libris puniatur Sed si in facie cum sanguinis effusione sine cicatrice in uigintiquinque libris puniatur Et si menbrum perdiderit inutilauerit uel debilitauerit ita ut eius usus impediatur in ducentis libris puniatur Et si in facie sine sanguinis effusione in quindecim libris puniatur Si in qualibet cum sanguinis effusione in uigintiquinque libris puniatur Si sine sanguine in quindecim libris puniatur Si in facie uel in capite cum fractura clanei ultra percussionem id est ultra penam percussionis in centum libris puniatur Et si quis aliquem cum dictis armis percusserit in alia parte corporis studiose cum sanguinis effusione in decem libris uice qualibet puniatur Sine sanguinis effusione in centum soldis puniatur si cum fractura ossis ultra penam percussionis in quinquaginta libris puniatur uice qualibet Et si minores quatuordecim annis cum dictis armis nocituris aliquem studiose cum sanguinis effusione percusserit in medietate pene in qua puniri deberent si maiores essent puniantur et in eadem pena medietatem puniatur si aliquem percusserit cum dictis armis sine sanguine Minores uero XIIII annis non possint aliquem accusare de iniuria eis illata sine consensu patris uel tutoris

DE PERCVTIENTIBVS Baculo uel Tabulacio R. XVIIII

Item ordinamus quod si qua persona percusserit aliquem studiose cum troppo lapide tabulacio canale uel aliis quibuscumque lignis furca uel coriato uel aliis rebus aptis ad nocendum in gula uel in facie cum sanguinis effusione ita quod cicatrix sit euidens perpetuo remansura in quinquaginta libris puniatur uice qualibet Et si cum sanguinis effusione absque cicatrice in uigintiquinque

libris puniatur uice quali
bz Sed sine sanguinis
effusione in decem libris
puniatur Sed si in capite
cum sanguinis effusione
in decem libris punia
tur Si cum fractura cla
ney ultra penam percu
ssionis in quinquaginta
libris Puniatur sed sine
sanguinis effusione in ce
tum sollidis puniatur Et
si in alia parte corporis
cum Sanguinis effusioe
in centum solidis uice q
libet puniatur Et si cum
fractura ossis ultra pena
percussionis in quinqua
ginta libris Puniatur

De Pena percutientis aliq
uem Manu uacua uel
Calce : ~ ~ ~ R. xx

Manu Vacua in cap
ite uel in facie uel cu
calce si qua persona aliq.
uam aliam personam per
cusserit cum sanguinis ef
fusione in centum solidis
uice qualibz puniatur Et
sine sanguinis effusione
in tribus libris puniatur
Si in alia parte corporis
cum Sanguinis effusione
in tribus libris uice quali
bet Puniatur Sine sang
uinis Effusione in quatr
aginta solidis puniatur

De Pena capientis aliquem
per capillos uel nasum R. xxi

Et capillos et nasum
si quis Ceperit aliquem
in centum solidis uice qua
libet puniatur Et si momo
derit cum sanguinis effu
sione in decem libris uice
qualibet puniatur Si sine
sanguine in centum soli
dis Sed si proiecerit ipm
in terra in decem libris
puniatur Et si Extrahe
[illegible] ipm in quinque
libris puniatur Minores
uero xiiii annis non [illegible]
niantur [illegible]
puniantur [illegible]
[illegible] supra dicto ca
pitulo sub rubrica de per
cutientibus manu uacua
Et credatur de etate [illegible]
ramento patris uel ma
tris Aui uel [illegible]
te uel patrui uel auunc
uli sane tale [illegible]

De Expintulatioe R. xxii

Item Ordinamus quod
si quis spinxerit ali

quam personam malo mo
do in quatraginta solidis
uice qualibet puniatur
Et si ex dicta spentuta-
tione ceciderit interra in
centum solidis uice qua
libet puniatur Ludendo
currendo uel intremeza
ndo non puniatur

De Pena Amputantis ali cui Nasum uel Alia menbra seu Offendentis Oculum — R. XXIII

SI QVIS AMPVTAVERIT alicui nasum ut
Oculum offenderit Studi
ose in ducentis libris den
ariorum puniatur Si uero
debilitauerit et non am
putauerit uel effoderit in
centum libris denariorum
puniatur Si uero amput
auerit alicui aliquod mẽ
brum principale in ducẽ
tis libris puniatur Si ue
ro digitum amputauerit
incentum libris puniatũ
Si uero debilitauerit et
non amputauerit med
ia pena puniatur si ue
ro detẽ cadere fecerit ultra
penam percussionis pu
niatur in decem Libris
pro qualibet dente

De Pena offendentis aliquem Sine Armis — R. XXIIII

Statuimus Et Ordina
mus quod si quis deca
pillauerit aliquam perso
nam uel fecerit sibi iniu
riose cadere aut dilania
uerit caputeum biretum
infulam uel capellum de
capite aut mulieri uelec
tum in centum solidis ui
ce qualibet puniatur si
uero in iuriose aliquem
ceperit per pannos ad pe
ctus uel pannos dilania
uerit de dorso incentum
solidis puniatur Si uero
in iuriose alicui miserit
manum ad gulam uel barã
bam depilauerit uel pilos
de barba Extraxerit in de
cem libris puniatur Et si
quis in faciem alicuius Ex
puerit uel aliam turpitu
dinem in iuriose uel stud
iose proiecerit in decem li
bris puniatur

De Pena Insultantium aliquem Cum armis uel sine — R. XXV

Contra aliquem manu
Armata si quis insultũ
fecerit mouendo se de loco ad
Locum per tres Passus uel

Nota de turpitudine in facie

vltra in centum solidis in ce qualibet puniatur sed sine armis in quatraginta solidis Et si insultus factus fuerit contra aliquem ad domum propriam uel conductam uel ad possessionem propriam uel conductam dicte pene duplicetur Et si quis aliquem percusserit cum sanguinis effusione et insultum fecerit Volumus quod de percussione tamen puniatur et non de insultu -

De Pena Sforzantis mulierem Male conditionis et phame ~ ~ R XXVI

Mulierem male conditionis Et phame si quis ceperit uel eam carnaliter contra eius uoluntatem cognouerit in decem libris denariorum puniatur Et si quis ipsam mulierem consentientem carnaliter cognouerit et ipsa mulier dixerit fecisse de sua uoluntate uir et mulier talis in libris quinque puniatur pro quolibet ipsorum Et de eius fama possit probari per quosque testes et habeatur pro plena et legitima probatione

Et si qua dictarum mulierum male fame dixerit alicui mulieri Bone fame et conditionis aliquod uerbum turpe uel iniuriosum in uiginti solidis uice qualibet puniatur ultra penam sibi inposita per capitulum presentis Statuti positi sub rubrica de uerbis iniuriosis et credatur sacramento mulieris bone conditionis et fame volumus etiam quod talis mulier male fame non possit accusare aliquam mulierem bone fame de aliquo delicto Et si accusaret non ualeat ipso iure

De Pena Capientis uel Sforzantis aliquam mulierem bone phame ~ R XXVII

Ad obuiandum scandala que quotidie euenire possunt Statuimus et firmiter Ordinamus quod si quis temerarie per pannos uel in persona ceperit aliquam mulierem bone conditionis et fame uel per uim eam carnaliter cognouerit in ducentis libris denariorum puniatur uice Qualibet

De Pena ponentis ad domum alicuius habitationi rem in Juriosam uel diffamatoriam ~ ~ R. XXVIII

Si quis Studiose posu
erit ad domum siue
Ante domum alicuius ha
bitationis cornua bestiar(um)
Stercora fetida uel aliquid
aliud turpe aut scripturã
siue cedulam continentem
aliquid diffamatoriam uel
obprobriosum domino uel
habitatori domus in decẽ
libris denariorum uiceq(ua)
libet puniatur Et si de die
in centum Solidis vice q(ua)
libet Puniatur

Q(uod) Pater teneatur pro filio ~ ~ ~ R. XXVIIII

Si Pater et filius stete
rint ad unam inpẽ
sam uel coniunxerit uo
lumus q(uod) pater pro filio
puniatur in penis pecunia
riis usq(ue) ad partem sibi tã
gentem de hereditate pa
tris uel matris et ultra
grauari non possit Et si nõ
coniunxerit non teneatur
ut supra Et pater teneat
ur soluere debitum filii
si factum fuit in utilitate domus

De uerberantibus Patrẽ uel Matrem ~ R. XXX

Cupientes ingratos et
presumtuosos filios et
filias refrenare ne aliquid
in Jurie contra eorum pa
rentes inferre audeant
hac presenti Lege Statui
mus et Ordinamus q(uod) si
filius uel filia uerbera
uerit parentes eorum uel
contra Eos aliquod uer
bum in iuriosum dixerit
uel aliquam aliam in Jur
iam contra eos intulerit
puniatur pena dupli qua
puniri deberet de malefi
tiis per ipsos uel alterum
ipsorum comissis in perso
nas aliorum Lugnanen
sium secundum capitula
presentis statuti de talib(us)
malefitiis Loquentia Et
si dictam penam non sol
uerint infra decem dies
a die Late Sententie com
putando fustigentur per
terram Lugnani publice
Et si Potestas uel suus
uicarius fuerit negligẽs
in faciendo ip(su)m fustigari
puniatur quilibet ipsorum
in centum libris denario
rum

De frangentibus domum Alienam et ingredientibus illam sine licentia domini R XXXI

Statuimus et ordinamus q si qua persona fregerit domum alicuius vz contra uoluntatez ueri domini et patroni uel habitatoris uel quoquo modo intrauerit in quinque libris denariorum puniatur Si autem inde aliquid extulerit uel Extraxerit ualoris solidorum decem ab inde infra puniatur in libris quinque denariorum ad decem solidis supra usque ad uiginti quinque librarum puniatur in libris decem A uiginti quinque librarum supra usque ad centum in quatraginta libris puniatur A centum libris supra quantumcumque fuerit quantitas in centum libris denariorum puniatur Et restituat bona ablata uero domino et patroni quas penas quilibet delinquens teneatur et debeat soluere et satisffacere camerario comunis Lugnani in termino decem dierum post latam sententiam incorpore Et potestas uel eius uicarius teneatur et debeant talem condemnatum fustigari facere per totam terram Lugnani publice et per uias publicas et hoc facto debeat ipsum fustigatum signare in fronte ferro ignito ad formam medie lune Et si predicta potestas uel eius uicarius non fecerit uel ad inpleuerit in quinquaginta libris denariorum puniatur

De pena intrantium domum cappannam gruttam vel palombariam Existentes extra terram Lugnani Contra voluntatem patroni R XXXII

Item Statuimus et Ordinamus q si qua Persona intrauerit Sine Licentia domini et Patroni domum cappannam gructam seu columbariam alterius Existentes extra terram Lugnani puniatur pena uiginti solidorum qualibet uice Et si inde aliquid substulerit ualoris uiginti Solidorum Et ab inde supra puniatur in uiginti libris Et a uiginti Solidis

infra puniatur in decem
libris et emendet dampnu(m)
d(omi)no rei

De Pena dicentis uerbu(m)
iniuriosum uel turpe R(ubrica) LXXXIII

Statuimus et ordinam(us)
q(uod) si aliqua p(er)sona dix(er)it alicui aliquod uerbum
iniuriosum uel turpe in q(ui)n(que)
solidis puniatur pro quo
libet uerbo sed si dixerit
alicui cornuto puttana ru
ffiano uel ruffiana tradito
re ne menti per la gola et
his similia in octuaginta
solidis pro quolibet uerbo
et qualibet uice si blasfe
mauerit aliquem dicendo
et optando lupam carbon
cellum cancrum et his si
milia in quindecim soli
dis puniatur et si quis re
improperauerit alicui mor
tem alicuius eius consaqui
nei in octo libris puniatu(r)
Et intelligatur tam in per
sona percussa q(uam) p(er)cuti
ente d(i)c(t)a improperatio
Minores uero duodecim a(n)
nis ad penam aliquam
de predictis non tenean
tur Volumus etiam q(uod)
potestas et eius uicarius
non possit aliquem de p(re)
dictis uerbis iniuriosis
nisi fuerit facta accusa
uel querela condemnare
per personam lesam uel
iniuriatam

De Pena furantis uel in
terficientis aliquam best
iam grossam R(ubrica) LXXX

Ordinamus q(uod) si q(ui)s
furatus fuerit uel
furari fecerit aliquam be
stiam grossam s(cilicet) equum u(e)l
equam asinum uel asina(m)
bouem uel uaccam pul
lum uel pullam uitulum
uel uitulam in quatragin
ta libris denariorum pu
niatur pro qualibet bestia
et qualibet uice sed si q(ui)s
interfecerit aliquam dic
tarum bestiarum in quin
decim libris denariorum
puniatur Et emendet da(m)
num patienti secundu(m)
extimationem extimato
rum comunis Et si dicta(m)
penam non soluerit infra
decem dies a die late se
tentie computando am
putetur ei manus Et si
dictam bestiam non in
terfecerit studiose non
puniatur sed emendet
dannum ut supradictu(m)

est Et si aliquis uulnera
uerit aliquam dictarum
bestiarum ita q̄ efficeret
inutilis in quindecim libr
is puniatur Et si non fecer
it studiose non Puniatur
sed Emendet dannum ut
supra dictum est

De pena furantis uel intē
ficientis aliquam bestiā
minutam — — R. XXXV

Ouem Capram porcum
si quis furatus fuerit
in sexto libris denariorum
puniatur Agnum Edum ut
suillam siquis furto accep
erit in quatuor libris dena
riorum puniatur pro quali
bet dictarum bestiarum
et qualibet uice Et si ali
quam dictarum bestiarū
interfecerit in quinq̄ libri
denariorum Puniatur Et si
non studiose interfecerit
non puniatur Sed emen
det dannum in omni casu
ad extimationem Extim
atorum comūnis

De pena furantis Pullos
anseres et columbos R. XXXVI

Item Ordinamus q̄
siquis abstulerit uel
quocumq̄ furto acceperit
pullum anserem uel colū
bum domesticum alienū
in tribus libris denarior
um puniatur pro quolibet
et qualibet uice Et si intē
fecerit uel Balestrauerit i
columbaria aliena in de
cem sollidis uice qualibet
puniatur et Emendet dan
num sacramento patien
tis Et siquis aliq̄d dictor
animalium acceptorum uel
mortuorum in domo sua
receptauerit uel receperit
in eadem pena puniatur

De non porrigendo furtū
per muros communis Lu
gnani — — R. XXXVII

Per muros communis
terre Lugnani siquis
aliquid proiecerit uel porr
exerit q̄ furatum fuerit i
XVI libris denariorum ui
ce qualibet puniatur Et
siquis porrexerit res suas
per dictos muros non pu
niatur Et credatur eius
sacramento

De pena furantis tebu
las uel canalia R. XXXVIII

Tebulam seu canalem

alienum si qua persona
abſtulerit de domo tebula
rij uel de quocumque alio lo
co in uiginti ſolidis pro qua
libet puniatur Et emendet
damnum sacramento patie
ntis

De Pena Auferentis uel Accipientis Aratrum Scalam Et his Similia — R. 29

ARatrum Jugum car
rum uel scalam et his
similia Siquis Abſtulerit
uel quoquomodo sine licen
tia ueri domini et patro
ni de aliquo Loco acceper
it Et exportauerit in quin
quaginta ſollidis pro qua
libet uice puniatur et
Emendet dannum et in
tereſſe Patienti et creda
tur Eius sacramento

De pena ffurantis res et bona aliena de quibus mentio facta non eſſet in preſenti ſtatuto — R. 30

QVIA impoſſibile uel
difficile eſt omnia
et singula spetialiter de
clarare et expecificare
hoc preſenti ſtatuto Or
dinamus quod si quis Intus
uel Extra terram Lugnani
abſtulerit ſeu furto subtra
xerit rem uel bona quecum
que alicuius ualoris .XX. sol
idorum et ab inde infra
in duabus libris denariorum
pro Qualibet uice Punia
tur Si A uiginti solidis
supra usque in libris decem
pena quinque librarum pu
niatur denariorum Et si
a decem libris usque in quin
quaginta Pena quinqua
ginta librarum puniatur
Si Vero A quinquaginta
libris usque in centum pu
niatur in Centum libris
denariorum Et Centum
libris supra Quantacumque
fuerit quantitas Pena du
centarum librarum puni
atur Et in quibuscumque
caſibus predictorum tene
atur Auferens reſtituere
rem ablatam siue ualorem
ipſius ultra penas predic
tas Et si talis fur infra
terminum decem dierum
poſt latam sententiam
non reſtituet bona per — declaratio in [illegible] furto
Eum ablata uel Satiſfece
rit domino et patrono Et
non ſoluerit dictas penas
in qua condemnatus eſſet
Poteſtas uel Eius uicarius
teneantur et debeant talem
furem fruſtigari facere

prout in capitulo de frangentibus domum alienam Latius patet

De falso Teste R. 31

FALSAM testificationem si qua Persona fecerit contra Aliquem in octuaginta libris denariorum uice qualibet puniatur Si inde querela exposita fuerit aliter procedi nō possit Et si aliquod damnum substinuerit teneatur Emendare sacramēto Patientis

Q licceat Unicuiqꝫ se defendere Cum moderamine inculpate Tutele R. 32

Statuimus et ordinamus ꝙ si qua persōa pro defensione sui corporis et se defendendo aliquam personam percusserit uel offenderit Siue aliquā iniuriam alicui intulerit quoqmodo ad penam aliquam nullatenus teneatur Et predicta intelligi uolumus si defensio fiat cum moderamine inculpate tutele vꝫ si percutiat cum eodem genere armorum sicut sunt illa cum quibus aggreditur vꝫ si aggreditur pugno ꝙ pugno se defendat alias non dicatur defensio Et ꝙ dicta defensio fiat eodem tempore et incontinenti et post illatā uel cōminatam actualiter offēsam

De accipientibus caputeū uel biretum de capite alicuius R. 33

Caputeum alienum uel biretum de capite malo modo si qua persona alicui acceperit in decem solidis uice qualibet Puniatur

De Ementibus furtu R. 34

Aliquam rē furtiuam si quis Emerit ab aliquo uel depredatam Ordinamus ꝙ dictus Emptor reddere et restituere teneatur dictam rem Emptā domino rei uel Extimationem sine pretio aliquo Et Potestas personaliter teneatur constringere ad petitionem domini rei Et si restituere contempserit ꝙ Potestas et Eius uicari

qui pro tempore fuerint te
neantur et debeant ad pe
nam centum librarum et
pena preſtiti Juramenti
talem emptorem suis licte
ris denumptiare in curia
gubernatoris Dumodo petens
satiſdet de reficere damnis
et interesse si non probaue
rit rem furtiuam ad se
spectare et se

De super appreſhenſis fa
ctis conuicino ſuo R 35

Conuicino ſuo si quis
Apprehenſa fecerit
Excedendo terminos rappan
do morram formam uel
murum uel aliud laborit
um faciendo Si reſ ualeret
a quinque solidis infra puni
atur in triginta solidis Ab
inde supra in octuaginta
solidis et credatur Sacra
mento Acuſatoris cum
uno teste et emendet dan
num in duplum sacramen
to accuſatoris siue patientis

De ſmentibus ius contra
Comune Lugnani R 36

Si quis de Lugnano ſme
rit uel in permutatio
nem receperit quocumque
modo ab aliquo forenſe ius
quod haberet contra comune
Lugnani uel a ſpetiali per
ſona dicte terre de quo Jure
inquietaret dictum comu
ne uel spetialem personam
in quatraginta libris dena
riorum puniatur uice qua
libet Et talis emptio uel
donatio ſiue permutatio non
ualeat ipso Jure nisi eſſent
fide iuſsores alicuius foren
sis qui non puniatur Et
hoc locum habeat in caſibus
preteritis preſentibus et fu
turis Et nullus poſſit uen
dere uel Alienare et dona
re uel aliquo quocumque mo
ius quod haberet contra com
mune uel spetialem per
ſonam dicte terre alic
ui forenſi ad dictam penam

De non Aſſotiando ali
quem forenſem Offenden
tem aliquem lugnanenſem R 37

Si quis forenſis uolue
rit dannificare uel
offendere uel ſi dannifica
uerit uel offenderit aliquem
de Lugnano in bonis uel in
persona Nullus de dicta
terra Lugnani aſſotiet ta
lem forenſem ſic dannifi
cantem nec aliquem de

sua familia intus uel extra terram predictam ad penam quatraginta libr denariorum pro qualibet uice puniatur et credatur sacramento dannum uel injuriam passi cum uno teste

De pena venientis in caualcatam uel currariam in territorium terre Lugnani contra bona et homines dicte terre sine licentia superioris R^x 38

No Aliquis audeat uel presumat quoquo modo venire in caualcatam uel in cauallariam nec ad danna comunis Lugnani et hominum et rerum ipsorum in tenimento et destrictu dicte terre Statuimus et ordinamus quod si quis tam Lugnanensis quam forensis ueniret seu fauerit uenientes in caualcatam et curraniam Et ad depredandum homines et bona dicte terre publice uel
reformatum fuit secrete guidando ducendo dictos depredantes Pena furce puniatur et suspendatur ita et taliter quod anima a corpore separetur ( ) casu quo curia

dicte terre non possit eos habere Potestas uel eius vicarius teneantur et debeant dictos delinquentes exbannire et de furca in banno ponere de terra Lugnani et eius tenimento et destrictu Et omne id et totum quod dicti delinquentes haberent in terra Lugnani et eius territorio et destrictu sit applicatum et deuolutum comuni Lugnani ipso facto Et tales exbanniti non possint quoquomodo remicti Et remissionem habere in terra Lugnani et eius destrictu Et si quis preponeret in aliquo consilio uel arrenga quod tali uel aliquibus ipsorum remicteretur in ( ) [illegible] Centum librarum denariorum et [illegible] homines si talis remissio esset obtenta in dicto consilio uel arrenga non ualeat nec teneat ipso iure

De non receptando exbannitos R^x 39

Ad refrenandum audaciam malefactorum Statuimus et ordinamus

q si quis de dicta terra
aliquem Exbannitum re
ceptauerit occasione alic
uius malefity uel alia
iusta causa a uiginti soli
dis supra usq in uiginti
quinq libr nemo retine
at ipm in domo sua ad
penam quatraginta soli
dorum pro Qualibet uice
et quolibet exbannito Ex
bannitum uero A uiginti
quinq librarum supra
quantacumq fuerit quā
titas Siquis Eum Rece
ptauerit uel dedirit uic
tum aliquem incentum
libr denariorum puniatū
pro quolibet exbannito et
qualibet uice Et si quis
inueniret uel uideret ī
tenimento Lugnani Exbā
nitum de uita teneatur
et debeat Ex clamare et ru
morem eleuare contra ipz
ad penam uigintiquinque
librarum Sed si quis talē
exbannitum de uita recep
taret in domo uel ei daret
aliquid ad comedendum
uel bibendum in ducen
tis libris puniatur pro q
libet uice Et quolibet uice

Q Nemo submictat se
alicui Nobili de cōtrata R 40

Siquis submiserit se
alicui nobili de contr
ata ad aliqd seruitium
faciendum occasione alic
uius seruitij uel seruitu
tis in ducentis libris Pu
niatur denariorum Et ō
nia sua bona applicetur
comuni Lugnani et habe
atur pro infamata persōā
et in dicta terra habita
re nō possit nec haber
offitium uel benefitiū
Et predicta possint pro
bari per publicam famaz
uel per Quinq testes

Q Potestas possit Proce
dere contra omnes ha
bita publica uoce et ph
ama per tres testes R 41

Item Ordinamus q Po
testas uel Eius uica
rius contra omnes et sin
gulas persones delinquen
tes contra formam statuti
possit procedere Contra
ipas faciendo confiteri
malefitia per ipas perso
nas commissa habita pu
blica phama per tres testes

De Pena accipientis Lapi
dem de Quocumque
Loco R 42

Lapides de muro alie
no uel de alio loco si
quis intus uel Extra tẽ
ram abstulerit in uigin
ti sollidis vice qualibet
puniatur Et Emendet
dannum sacramento Pa
tientis

De Pena Accipientis cu
pellum ubi Essent apes
Rx 43

cupello

Cupellum uel Aliam
rem Siue arborem
ubi essent Apes uel mel
siquis dequastauerit uel
abs tulerit alicui mel uel
apes in uiginti libr denari
orum puniatur et emend
et dannum Sacramento
patientis Et siquis abstu
lerit mel in bonis Comu
nis locis uel Arboribus
sine licentia factoris ea
dem Pena incidat sed cũ
Licentia factoris possit
auferre et soluere siue cõ
signare medietatem mel
lis dicto factori Et fac
tores medio Juramento
respondere et consignare
debeant Camerario com
munis dictam mediam
partem sub pena et ad
penam unius ducati

De Pena facientis maliaz
vel incantationes prohi
bitas ab Ecclesia
Rx 44

Maliam siue incan
tationes uel factu
ras uel aliaqua artem ma
gicam prohibitam ab eccle
sia Si qua persona fecerit
in terra Lugnani uel eius
districtu in octuaginta li
bris denariorum puniatur
Et si Persona talis sit de
hoc infamata per publi
cam famam igne combu
ratur

De Pena comburantis fra
ctam Communis Et fra
ctam Monticelli Sanc
ti francisci
Rx 45

foco

Si quis combusserit
uel comburi fecerit
fractam monticelli sanc
ti florentij uel ibidem
fecerit Et si quis
etiam predicta uel aliqd
predictorum commiserit
fracta communis uel in
fracta monticelli Sanc
ti francisci in xx. libr
denariorum puniatur et
Emendet dannum sacra
mento scindici commu
nis Et si quis miserit

ignem in aliquo suo loco
Et de illo igne aliqd dan
num Pateretur puniatur
in dupla pena extimatiois
rei combuste sacramen
to duorum uicinorum
propinquorum et emen
det damnum

Nota

De Turbatione et mole statione tenute — Rx 46

O Rdinamus et statui
mus q. si quis aliquē
turbauerit in tenutam et
possessionem alicuius rei
mobilis uel inmobilis ua
loris decem librarum et
ab inde infra in octuagi
nta sollidis puniatur sed
si fuerit ualoris ab inde
supra usq. ad quinquagi
nta libr in uiginti libri
puniatur Si uero fuerit
ualoris Quinquaginta li
brarum supra puniatur
in quatraginta libr et
dictam rem turbatā re
stituat possessori Et a
dicta turbatione et Mo
lestatione debeat cessare
Et si qua persona turba
uerit aliquem in tenu
ta data per curiam puni
atur inmediate dictarū
penarum secundum ua
lorem rei turbate ad grad
in gradum ut superius est
expressum in possessione
rei Et si dictam te
nutam restituerit ante
responsionem accuse fac
tam non puniatur Et si
post dictam renuntiati
onem reacesserit et mole
stauerit dictam tenutā
possidendo uel laborando
puniatur ut supra dictū
est non obstante renum
tiatione predicta Et si
qua persona apprehen
dicerit aliquam possessi
onem hortum domum
casalenum et aliam rem
mobilem uel inmobilem
spectantem et pertinentē
comuni Lugnani sua pro
pria Auctoritate sine licen
tia consilij generalis com
munis Lugnani et res fue
rit ualoris uiginti libr uel
ab inde infra puniatur i
uiginti libris Sed si fue
rit ualoris a uiginti libr
supra puniatur in centū
libris et restituat rem ap
prehensam Et si eam re
stituerit uel relaxauerit
infra terminum sibi assi
gnadum et statuendum
per potestatem uel quatuor
Ante positos uel cancellar

comunis aut alios officiales dicti comunis non puniatur ats dictam penam soluere teneatur sine aliqua diminutione et possit dictam penam potestas auferre de facto sine strepitu et figura Juditij et sine formatione processus et probatione sententie Et si quis arrengauerit quod tali apprehendenti aliquid de dicta pena diminuatur uel relaxetur in quatraginta libris puniatur Et si cancellarius scripserit dicta talis consultoris in eadem pena de facto puniatur cuius pene tres partes sint comuni Lugnani et reliqua quarta pars Potestatis dicte terre qui Executionem fecerit de dicta pena

Quod Nullus Nobilis Possit habitare in Terra Lugnani – – . Rx 47

Hoc Presenti statuto firmamus quod pro confirmando libertatem et franchitiam hominum Et uniuersitate terre Lugnani quod Nullus nobilis homo nec Eius spurius de contrata possit nec debeat habitare nec etiam aliquam possessionem emere nec moram facere in terra predicta et eius districtu ultra quinque dies in mense nec pro conterrigena recipi Nec benefitijs et in immunitatibus comunis uti ad penam octuaginta librarum cuius pene tertia pars sit domini gubernatoris tertia potestatis dicte terre et alia reliqua tertia sit comunis Lugnani Et nihil hominus exbanniatur de dicta terra et nemo audeat talem nobilem uel eius spurium in domo propria uel conducta receptare et retinere ad dictam penam nisi in dictum terminum quinque dierum Qui nobilis intelligatur ille qui habet terram propriam uel conductam uel retineat milites Et potestas uel eius uicarius teneatur ad penam octuaginta librarum predictam talem personam Expellere festinanter de dicta terra Et stare non possit ultra quinque dies in mense Non tamen continuatim quinque dierum alterius mensis et super dicto capitulo proponi non possit in aliquo consilio uel arrenga et dictum capitulum suspendatur nec

aliter mutetur uel interp̄
tetur contrafacie͂s consili
arius potestas uel Eiusui
carius indicta pena puni
atur Et notarius qui dic
tum statutum scribit nō
possit proponere ut dictū
capitulum aliter mutetū
nisi sicut iacet ad penaz
octo librarum Et q̄ dictū
capitulum totaliter conf
irmetur et scribatur pro
ut iacet Et in quolibet no
uo statuto aliquid minui
non possit Et hoc locum
habeat in mulieribus no
bilibus et minoribus duo
decim annis et de p̄predi
ctis omnibus inquiri Po
ssit

De Pena arrengantis q̄
Aliqua res Cōmunis alie
netur uel concedatur alic
ui uel alterius Spetialis
persone De pena alienā
tis Contra formam preseñ
tis statuti ~ ~ ~ Rx 48

Officij nostri cura nos
excitat ut iuriūm et
iurisdictionum communi
defensioni uigilanter intē
damus Statuimus itaq̄ q̄
nullus uel nulla persona
cuiuscumq̄ conditionis exi
stat audeat nec presumat
aliquo quesito colore pro
ponere consulere uel arren
gare uel q̄ aliqua res mo
bilis communis lugnani
uendatur permutetur cōce
datur donetur uel modo
aliquo alienetur nec etiaz
alicuius singularis persone
dicte terre alicui domino
uel baroni nobili cōitati si
ue magnat ad penam centū
florenorum auri nec etiaz
predicta fieri possint alic
ui ecclesie si tamen possit
aliquo cōmuni predicto
aliqd incōmodum redun
nare ad dictam penam
applicandam pro medieta
te cōmuni Lugnani Et pro
alia medietate dn̄o Lega
to uel eius gubernatori
Et q̄ nulla persona Lugna
nensis Audeat nec pre
sumat aliquam rem suaz
inmobilem p̄mutare cum
aliqua re mobili uel inmo
bili nec uendere uel donar
seu aliquo modo concedere
uel alienare alicui domin̄
nobili uel Magnati uel ali
cui ex eorum subditis uas
sallis uel massarijs ad pe
nam et sub pena quinqua
ginta librarum cuius pene
quarta pars sit potestatis

dicte terre et Reliquę tres partes comunis lugnani volumus quod liceat unicuique lugnanensi permutare cum predictis uel aliquo predictorum Si res permutanda ipsorum forensium prenominatorum faret posita uel situata in terra lugnani uel eius districtu sine pena et banno et non aliter nec alio modo Et si aliter factum fuerit et predicta non seruarentur quod factum esset non ualeat ipso Iure et locus sit pene ut supra

De non guastando viaz alicui suo conuicino — R 49

ORDINAMUS Quod uiam aptam et usitatam et Iter eundi et reddeundi si quis de facto deguastauerit alicui suo conuicino quam uel quod haberet per locum suum ita quod ire et redire non possit sicut ipse ut sui Antecessores consueuerunt in decem libris puniatur

Quod Potestas teneatur expellere Ex Bannitos R 50

Statuimus Et Ordinamus Quod Potestas vel Eius Vicarius teneatur uinculo iuramenti ad penam Quinquaginta librarum denariorum expellere et de dicta terra Omnes exbannitos curie domini legati uel Eius Gubernatoris et quilibet interpelletur a potestate uel eius vicario debeat ipsum sequi ad expellendum predictos Exbannitos et si dictum comune aliquod dannum patiretur a domino legato uel eius gubernatore occasione receptationis predicte facte in dicta terra quod Potestas teneatur dictum commune omni tempore indempnem conseruare

Quod Nullus de Lugnano possit uendere uel donare aliquam Possessionem ut Siluam vel domum alicui Nobili R 51

Item Ordinamus Quod nulla persona de lugnano audeat uel presumat uendere donare permutare vel dare in totum uel alio quocumque modo ut dominium uel possessio

50v

aut Iurisditio Dominij trans
feratur per eum uel per in
terpositam personam alicu
ius domus terre uel uinee
uel silue Existente in terra
Lugnani uel eius districtu
alicui nobili uel massario
uel uassallo de contrata cō
trafaciēs in ducentis libris
uice qualibet Puniatur cu
ius Pene tertia pars sit do
mini Legati uel eius gub
ernatoris et de alijs duab;
partibus tres partes sint
communis Lugnani et reliq̄
potestati dicte terre Si fu
erit alienatam per modū
predictum domus siue ca
salenum destruatur usq; ad
fundamentum ita q̄ in
perpetuum habitari non
possit Et si fuerit uinea ut
possessio cum Arboribus
destruatur usq; in funda
mentum et eradiceturEt
nemo possit dictas posses
siones laborare ad dictam
penam Et ipsa res uendita
uel donata uel alio quocūq;
modo alienata uel data
sit communis Lugnani Et
si qua persona dicte terre
aliquam possessionem Eme
rit uel alio modo receperit
ab aliquo Nobili uel spu
rio Bona eius destruatur

ut supra dictum est Et po
testas uel eius Vicarius nō
possit proponere in consilio
uel arrenga q̄ dictum capi
tulum suspendatur uel mu
tetur: Consultor uero qui
Contra predicta consulerit
in centum Libris Puniatur
Et notarius qui scribit dic
tum statutum non possit
aliquid proponere q̄ dictū
capitulum aliter mutetur
Sed confirmetur sicut ia
cet ad Penam decem librar;
Et de predictis omnibus pos
sit inquiri Alij uero fore
ses qui Emerīt aliquas do
mos uel possessiones uel
quibus aliqua res stabilis
fuerit modo aliquo donata
uel alienata uel relicta siue
permutata ab hominibus
et personis dicte terre pre
stent fideiussores contra rique
nam lugnanensem scindi
co communis q̄ dictam
domum uel possessionem
siue rem stabilem per ipsos
emptam non dabunt uel
tradent per se uel eorum he
redes uel aliam interpositam
personam dictis nobilibus
et q̄ curabūt q̄ posse ipsorū
q̄ ad manus alicuius nobi
lis uel uassalli uel spurij nō
ueniat ad dictam penam

Q(uod) instrumentum promissionis scribatur in publicam forma(m) statim promissione facta Expensis ementis uel illius cui facta fuerit donatio alienatio permutatio uel siue alia cessio q(uod) instrumentum debeat retinere Archipresbiter Ecclesie Sancte marie de Lugnano et nihilhominu(s) registretur in libro comunis Et talis emptor siue illa persona cui aliqua res inmobilis fuerit uendita uel donata siue alienata uel alio modo data uel concessa teneatur facere omnes factiones communis prout alij lugnanenses et prout eis i(m)positum fuerit per Consilium dicte terre

Q(uod) Nullus de familia furetur Patri uel domino siue Patrono domus Et de Pena receptantis R(ubrica) 52

Ad Euitandum Scandala que quotidie euenire possunt Statuimus et ordinamus q(uod) si qua persona de familia furata fuerit siue clam abstulerit aliquod patri suo siue Patrono uel domino domus intus uel Extra terram Lugnani

p(er) reformatione [illegible]

Et id quod furatus fuerit uel abstulerit uendiderit alicui q(uod) Emptor ipsius rei teneatur et debeat ipsi damnificato dictam rem furata(m) seu ablatam restituere Et amictat pretium pro Emit Et ad penam aliquam nullatenus teneatur Et si qua persona iuerit ad emendu(m) predictas res furatas seu ablatas a predicta persona furentur seu auferentur domum habitationis domini seu patroni ipsius rei furate uel ablate puniatur in Quatraginta sollidis et re(m) ablatam siue furto subtractam restituat cui subtracta est et pretium solutu(m) repetere non Possit exceptione uel cautela aliqua non obstante Et si receptauerit Supra dictas res et non Emerit in octuaginta solidis puniatur

De Pena Ponentis igne(m) in aliquo Loco Ex quo ecclesia Sancte marie Ramicis dannificaretur R(ubrica) 53

Ad honorem et Reuerentiam domini nostri ihu xpi Et Virginis Marie matris Eius hac presenti

lege statuimus Et Ordin
amus quod siqua Persona ig
nem apposuerit uel mi
serit in aliqua possessione
uel alio Loco Ex quo igne
Ecclesia sancte marie Ra
micis in aliquo damnific
aretur in decem libris de
nariorum Puniatur Et om
nia que destruerentur et
conburerentur ex ipso igne
uel occasione ipsius refici
atur Sumptibus ipsius per
sone delinquentis Siqua
persona ascenderet tectum
Ecclesie et ibidem dannum
inferret puniatur in de
cem solidis et Emendet
dannum Et si qua bestia
dictum tectum ascende
ret puniatur dominus
ipsius in quinque solidis et
emendet dannum et quili
bet possit accusare Et iura
mento accusatoris credat
ur de Pena Et Emendatione
quarum penarum medi
etas sit communis Luga
ni Quarta pars accusato
ris et reliqua quarta pars
potestati dicte terre

De pena infamantis ali
quem in Sontem de ali
quibus Comprehensis in
presenti Capitulo — R. 54

Hoc presenti decreto Si
ue Statuto Ordinam
us et uolumus et decreuim
us quod si qua persona aliquem
in Sontem siue Innocentem
de aliquo maleficio Crimine
uel alio delicto seu quacu
mque alia re diffamatoria
aliquo modo diffamauit
absentem uel Presentem
diffamando cum aliquibus
personis uel aliis dicendo
clamando uel qualitercumque
Exponendo Etiam contra
ipsum diffamatum dum tamen
ipse diffamatus de ipsa diffa
mia coram Potestate dicte
terre Querelam Exposue
rit Puniatur Vice quali
bet Et quolibet uerbo dif
famatorio in octuaginta
sollidis Et ad Petitionem
talis diffamati teneatur
potestas predictus talem
personam diffamantem
condennare in Extimatione
in Iurie faciende per ipsam
personam diffamatam Et
taxanda per ipsum potesta
tem considerate diffamati
one Et Conditione perso
ne diffamate Et si potestas
facere predicta Neglexe
rit in quinquaginta solidis
puniatur et ad interesse
[illegible]

pena diffamantis

mode teneatur Et predicte
taxationis stetur Exceptio
ne aliqua non obstante

De Terminis Amotis R 55

SI QVA PERSONA
terminos pro confini
bus positis inter possessio
nes personarum vel in
ter unum tenimentum
et studiose amouerit
siue furatus fuerit. sine di
minutione aliqua in octo li
brarum denariorum puniatur

De Pena deturpantium figuram domini nostri Iesu christi et aliorum sanctorum vel sanctarum eius. R 56

Studiose si qua persona
fregerit vel quo uis mo
violauerit vel deturpauerit
figuram domini nostri Iesu
christi vel gloriose virginis
marie matris eius in centu
libris denariorum puniatur
Et si in terminum decem dier
a die condennationis conp
utando dictam penam
effectu non soluerit came
rario communis Acriter fu
stigetur per loca publica dic
te terre ita quod ab omnibus
publice uideri possit Siue
ro figuram alicuius alterius
sancti vel sancte deuastau
erit vel deturpauerit in vi
ginti quinque libris puniatur
Et volumus etiam quod si quis
arrengauerit quod tali delinq
uenti aliquid de pena mi
nuatur puniatur in eadem
pena centum librarum Et
dicte pene omnes sine di
minutione soluantur et hoc
non habeat locum in mino
ribus qui tam
en ad arbitrium potestatis
corrigantur verbo vel facto

De pena frangentium carceres Communis Lugani R 57

Carceres communis
Lugnani si qua per
sona fregerit vel si qua per
sona Exiuerit de dictis car reformatus fuit
ceribus dum esset ibidem
de mandato potestatis posi
tus vel sui vicarii in libris
viginti quinque vice quali
bet puniatur

De Pena Conburentium in monte cois Lugnani R 58

Si quis vero combuse
rit in montibus cois
Lugnani Puniatur in octo
solidis Pro qualibet quarte

gata Sed ab una quarten
gata infra ad penam ali
quam nullatenus tenea
tur et ultra casu teneatur
ad emendam secundum
extimationem communis
extimatorum Et credat
ur cuilibet accusanti vel
denuntianti cum uno teste
medio Juramento

Nota:

De modo Constringendi
testes ÷ ÷ ÷ R 59

Cuilibet testis Possit
possit per potestatem
Et eius curiam constringi
et detineri per tres dies su
per Malefitio uel danno
dato quorum pena excedat
summam decem sollidorũ
et omnes personas contra
quas haberet aliquam in
formationem uel indicia de
aliquo malefitio uel danno
dato mictere et detinere
possit dictus potestas ubi
cumque voluerit per tres
dies ut supra dictum est
et siquis fuerit constrictus
occasione predicta et se
absentauerit sine licentia
in uiginti sollidis pro qua
libet die puniri possit et
dicta pena de facto exi
gi possit.

... sine licentia

Quod Potestas Possit procedere
et condempnare de similibus
ad similia R 60

Ne malefitia remaneat
inpunita Statuimus
et ordinamus quod potestas
dicte terre possit super qui
buscumque malefitiis uel que
acetiam super quibuscumque
extraordinariis et dannis
datis procedere et condem
pnare de similibus ad simi
lia ubi statutum de talibus
supra dictis non loqueretur
et in predictis assimilatio fi
eri debeat per ipsum potest
atem cum consensu domi
norum Quatuor antepósito
rum dicti communis uel
trium ex eis et ad predictam
similationem faciendam
dicti Antepositi cogi possit
et detineri per dictum pote
statem Exceptione ali
qua non obstante

Quod Potestas Possit procedere
per inquisitionem Et condempnare teneatur R 61

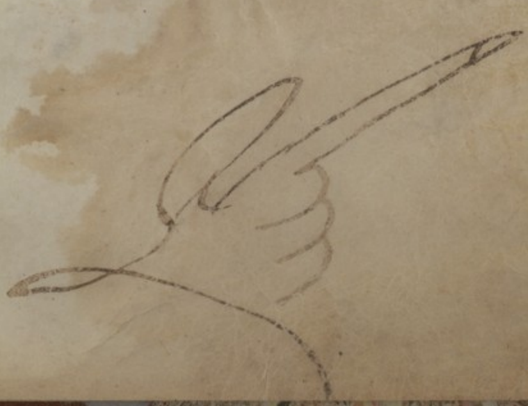
Ad hoc ne maleficia rem
aneant impunita nec
aliquis de suis sceleribus va
leat gloriari Presenti statuto
sancimus et Ordinamus quod

Potestas dicte terre Possit
et ualeat iure aliquo non ob
stante superquibus cumque
criminalibus et malefitijs
uel quasi quomodocumque et qua
litercumque commissis et per
petratis tempore sui regi
minis et tempore suorum
predecessorum et de omni
tempore procedere per inqui
sitionem denuntiationem
et accusationem seu perquam
cumque aliam uiam uide
bitur et placebit et condem
nare dummodo non fue
rit alias processum dicto
malefitio et sententia in
unam uel aliam partem
lata et executioni manda
ta Et si executa non sit
Idem potestas sub eisdem
penis teneatur exequi et
teneatur et debeat ipse po
testas postquam de malefitio
ad sui notitiam aliquid
peruenerit diligenter in
quirere delinquentes debi
ta pena punire eo uinculo
iuramento Et ad penam
Quinquaginta librarum
denariorum pro qualibet
uice et quolibet malefitio
[illegible]

De pena dicentis uel pro
curantis contra iura com
munis Lugnani R. 62

Vt Ingratorum et ma
lorum refrenetur au
dacia et eorum pessima co
gitatio nullus consequatur
effectum Statuimus de
cernimus et ordinamus quod
nullus seu nulla persona
cuiuis iuris dignitatis con
ditionis status existat ali
quo quesito colore per di
rectum uel obliquum au
deat nec presumat modo
aliquo uel ingenio dicere
tentare aduocare procurare
obicere allegare consulere
uel operari contra priuile
gia bullas instrumenta
inmunitates iura et com
moda communis terre Lu
gnani per se uel alium seu
alios ad penam et sub pena
quinquaginta librarum de
nariorum in consilio uel
extra Cuius pene tres par
tes sint comunis Lugna
ni et reliqua Potestatis
dicte terre neque alia per
sona audeat uel presum
at quoquomodo aliquam
possessionem comunita
tis predicte uel aliquam
aliam rem dicte comm
unitatis laborare tenere
uel inclinant possidere
et illas tenere sine licentia
communitatis uel facere

dicte communitatis Et
si illas uel alius bonus re
spectus teneret uel possid
eret nomine alicuius alij
domini uel patroni puni
atur in supra dicta pena
quinquaginta librarum

De offendentibus Potesta
tem uel eius familiam Rx 63

de duplicatione penarum

Si quis Nostrum po
testatem uel aliquem
de sua familia offenderit
in personam in duplum
condempnetur eius quod
alias si priuatam personam
offendiderit Puniatur
Volumus etiam quod pene
omnes Pecuniarie per ca
pitula presentis statuti
ordinate Et omnes alie
pro quibuscumque excessibus
si contingerit ipsos exces
sus committi coram pote
state uel eius uicario aut
in palatio habitationis ip
sius uel in platea comm
unis in aliqua ecclesia
uel in luctu uel in gene
rali consilio uel ad portam
uel ad nuptias uel ubi sit
adunantia hominum su
pra XX . uel si commic
teretur noctis tempore
uel domi habitationis

duplicatio penarum

quando e singuli casus pene dupplicentur

iniuriati uel ad eius pos
sessiones proprias uel con
ductas in quolibet dictorum
casuum dupplicetur et no
ctem intelligi uolumus
post occasum solis

De diminutione penarum et bene
fitijs pacis confexionis et so
lutionis infra Termi
num Rx 64

QUIA Legis latores
Potius ad moliendum
et minuendum penas quam
ad exasperandum preser
tim ubi pietas humilitas
uel necessitas illud sua
det inclinari presenti sta
tuto Sancimus quod quotiens
pro maleficio contra ali
quam personam proceditur
in curia nostri potestatis
ex quo Pena esset pecuni
arum inponenda et reus
contra quem proceditur
compareat et in prima ex
cusatione siue responsione
ad accusationem denump
tiationem uel inquisiti
onem Sponte confitatur
delictum Et cum aduer
sario cui iniuriam in per
sonam uel in rebus intulit
pacem habuerit et de ea
fidem fecerit uerbo nota
rij de ipsa pace rogato an

te ſententiam et penam ſol
uerit camerario comunis i
fra .x. dies poſt condempnati
onem : Tunc hiis tribus
currentibus ſoluat medie
tatem pene que pro illo de
licto inponi deberetur ace
teriſ pene partibus liberetur
et proceſſus et condempna
tio cancellentur Siuero ut
predicitur confexus fuerit
et penam ſoluerit in dictoſ
decem dies Et pax non con
currerit tunc quarta parſ
pene ſibi effectualiter
minuatur Et ſi ſolam pa
cem habuerit non conc
urrentibus confexione
et ſolutione in terminum
pene predicte Quarta parſ
ſibi effectualiter minuatur

Q Nemo debeat facere ali
quem tractatum de tera
Lugnani Rx 65

Volumus Ordinamus
et mandamus q ſiqui
fuerit inuentus in aliqua
prodictione terre Lugna
ni uel q tractauerint cum
aliquo nobili uel alia per
ſona ubicumque locorum q
dictam terram peruene
rit ad manus alicuius per
modum perditionis et
talis ſic inuentus non pro
ceſſaretur nec puniretur ut
repertus innocenſ abſolue
retur de tali per eum com
miſſo maleſitio per recto
rem prouincie uel Iudicem
patrimonii uel alios officia
les ecclesie ad quos punitio
ſpectaret de iure q puniat
ur per poteſtatem terre Lu
gnani in mille libris et de
dicta terra ſit perpetuo
exbannituſ et Teſtimoni
um ipſius de iure non ua
leat Et ipſe nec aſcendentes
ex eo usque in finitum in com
muni non poſſint habere
offitium nec benefitium
et ſi haberent ipſorum offi
tium nec geſta per eos uel
alterium ipſorum non
ualeant nec teneant ipſo
iure Et ſiquis conſuluerit
uel arrengauerit q ſibi in
dulgeatur predicta uel q
ei uel ſuis ſucceſſoribus
uel deſcendentibus aliquod
officium uel beneficium
uel aliud q redumpnaretur
ad ipſorum honorem et utile
concedatur puniatur de
facto in centum libris de
nariorum Quarum pena
rum treſ parteſ ſint com
muniſ Lugnani et reli
qua Poteſtatiſ dicte terre

De pena ingrediendi terram alio q̄ per portam uel exire R 66

Ad tollendum errores et obuiandum ſuſpectis Statuimus etiam et ordinamus quod nullus cuiuſcumque conditionis exiſtat audeat uel preſumat aliquo quesito colore Intrare uel exire per muros communis neque per ſciaquatorem uel feneſtras neque per portam communis dum per poteſtatem uel per aliquem alium ex commiſſione uel quatuor ante poſitorum pro negotiis communis dum eſſet clauſa et ſi per aliquem contra factum uel euentus fuerit puniatur in centum libr. denariorum Et de nocte triplicetur que pene poſſint limitari per poteſtatem uel quatuor Ante poſitorum secundum conditionem perſone et loca locorum

Nos IOANNES Canapinius I.V.D. et Ill.^mi ac R.^mi Car.^lis de FARNESIO perpetui Gub. re' comissarius &c.

Quoniam inoleuit malitia et inobedientia, decretamus ne quis audeat uel quouis quesito colore presumat negare, ac nolle dare pignus ministris Curie, nominatim Balio siue Castaldioni Comunitatis Lugnani, siue iuste siue iniuste pignoretur, uolumus n. prius dari pignus, postea recursum haberi. Nec excusetur minor, femina, uel Rusticus, nec qui dixerit nolo pignus dare, quia ipse uolo uenire, sub pena in quolibet casu predictorum qualibet uice, et pro quolibet dimidij scuti, applicandi iuxta formam Statutorum. Et ita ordinamus, sub die VI.^a februarij. 1569.

Ita est Io. Canapina Commiss.

Andreas [illegible] publicus [illegible] castaldo [illegible] retulit [illegible] suprascripti [illegible] Comissarij [illegible] et in publicum [illegible] per loca solita et consueta [illegible] descriptam ordinationem et decretum [illegible] Bernardino [illegible] et Io. [illegible]

Io. Alb[illegible]

Adrian[illegible]

Dns Guerinus

mol

Joannesss

Nos Joannes canapinius
I. V. D. et Ill.mi ac R.mi
Car. lis de Farnesio perpetui
Gub. ri commissarius [illegible]

Audio

Statutum est

Statutum est h

Quoniam insolevit malitia et inobedientia, decernimus [illegible]
quovis quesito colore presumat negare, ac nolle dare pignus [illegible]
tiva Balio sive castellani communitatis [illegible]
petatur: volumus. n. prius dari pignus postea [illegible]
femina, vel rusticus nec qui dixerit nolo pignus dare, [illegible]
pena in quolibet casu predictorum quolibet vice, et pro [illegible]
aplicando iuxta formam statutorum et ita ordinamus [illegible]

Ita est Jo. canapina Commissarius

55 All All Ill ng

All Ill

gue

& gudnia gue

m
mifi

6666666666

Al molto mag. sig. mio oss. mo

quid faciemus gracia lei

Humo mu lear sig

All Illmo et Rmo

Al molto mag. sig.

All Illmo eccmo Mons.

Sig. et Pron mio

Colen Illmo Colen mo

Augus 18 lecems

In Dei nome

In De

au
amore mio uer
amo

armi Non cee

Al Illmo mag. sig Pron

Incipit Tabula quarti libri statutorum terre lugnani de dannis datis

De modo procedendi in extraordinariis et dannis datis R. I.
De pena bestiarum grossarum intrantium in vineas uel hortu bladatu oleribus R. II
De Arzillamento bestiar. R. III
De bestiis Equinis et asininis dannum dantibus in bonis Alienis R. IIII
De pena porcorum dannum dantibus in bonis alienis R. V
Qui porcarius Non possit portare Virgam ultra unu paluz. VI
De pena ouium & caprarum intrantium ut damnum dantium in bonis alienis R. VII
De bestiis dannum dantibus in malis saluaticis et aliis pomis R. VIII
De Pena Canum dannum dantium in bonis alienis R. VIIII
De pullis dannum dantibus in hortis Alienis R. X
De canibus & porcis dannu dantibus in ficubus R. XI.
De pena bestiarum pascuantium in pascuis ciuilis siue casalibus comuniter arborati XII
De bestiis intrantibus in uineis postquam fuerint uindemiate R. XIII
De modo procedendi super dannis datis R. XIIII
Quod credatur uni testi usque in uiginti sollidos R. XV
Quod credatur sacramento accusatoris usque in decem sollid. R. XVI
De pena habitantium extra portam si dannu dederit R. XVII
De pena colligentium poma aliena R. XVIII
De pena intrantium uel dannum dantium in uinea uel horto alieno R. XVIIII
De pena portantis ultra tres racemos uuarum R. XX.
De famulis alienis dannum dantibus in bonis alterius R. XXI
De pena incidentium uineam uel pergulam R. XXII
De pena acipientis palos de uinea aliena ut de alio loco R. XXIII
De pomis iacentibus in terra et de pena exfrondantiu ficus R. XXIIII
De pomis cadentibus in possessione conuicini R. XXV
De Arboribus pendentibus super possessione alterius R. XXVI
De pena Euntis per campu bladatum R. XXVII
De pena colligentis alienas oliuas et amigdolas R. XXVIII
De pena portantium nuces amigdolas et alios fructus collectos in possessionibus alienis R. XXVIIII

De pena colligentis Cannaſ Alienaſ - - - R 30

De pena metentis bladum alienum - - - R 31

De pena Colligentis Legumina - R 32

De pena incidentium Arbores alienas - R 33

De pena incidentis uel rumpentis ligna in fracta monticelli communis uel fratrum minorum uel in quibuscumque fractis communis R 34

De pena Accipientis paleas de paliari ut de area aliena 35

Ut Nemo faciat maliolos in uinea Aliena R 36

De Pena dannum dantium in croco canape uel lino cum bestijs uel Sine R 37

De pena mittentis mezzatum Caſtratum agnum uel guidaranum in horto alieno R 38

Ut Patronus uel dominus teneatur ſoluere penam de Salario ſui famuli R 39

De pena caprarum aſcendentium in tectum alienum R 40

De portantibus decorrentes uel fuscellas in collo R 41

De cuſtodijs Eligendis ad cuſtodiendum bona - R 42

De Licentijs dandis - R 43

Quo Tempore mulieres poſſint ire per poſſeſſionem bladatam 44

De duplicatione penarum in dannis datis noctis tempore R 45

De pena dannum dantium in tregio ſaxi cum beſtiis R 46

De pena porcorum Abeuerantium in fontibus R 47

De Sepibus pendentibus supra uiam R 48

De pena paſtoris inuenti ſine beſtijs noctis tempore R 49

De acceptione gremiarum bladi Alieni R 50

De non ponendo Aliquod genus bladi in area Aliena R 51

De beſtijs minutis paſcuantibus in hortalibus ſtantibus circa Terram Lugnani Rx 52

De pena beſtie quaſtantis murum intus uel extra terra Lugnani Rx 53

De penamplentis formam alterius Rx 54

De beſtijs caprinis et ouinis intrantibus foſſa ſiue barbacana communis Rx 55

Quod pene duplicentur familie poteſtatis in dannis datis Rx 56

De pena beſtiarum forentium uenientium ad paſcuandum in territorio dicte terre Rx 57

Quod Nemo poſſit mergare prope bladum Rx 58

Quod Poteſtas uel eius uicarius poſſit accuſare omnes perſonas et beſtias quas inuenerint dannum dare Rx 59

De beſtijs minutis intrantibus fractas communis contra formam preſentis capituli Rx 60

Quantum debeat habere dominus poſſeſſionis de danno ſibi illato Rx 61

De Pena beſtiarum intrantium Campum quando bladum ibi ſteterit meſſum Rx 62

De pena bactentis quercus uel colligentis glandes Alienas Rx 63

Quod Poteſtas poſſit procedere ſuper dannis datis Ante introitum ſui officij Rx 64

Quod liceat Vnicuique ducere beſtiam ſibi dannum dantem coram poteſtate uel eius uicario Rx 65

De pena forenſium uenientium pro lignis in tenimento terre Lugnani non habitantium in dicta terra Rx 66

Quod Pecudarij Et porcharij non poſſint paſcuare intra fraſcripta confinia Rx 67

De Pena beſtie Equine de nocte Stantis ſine cuſtodia intra Serratas R[illegible]

De pena [illegible]

57v

l'Appre in causa di S. S. alli Dnini sta nel libro straordinario sub. 83.

Statuimus et ordinamus che ogn'uno debia fare ... della ... [illegible]

J S

[illegible] Ant ... [illegible]

Antonius [illegible]

Dominus Ant.
e Nobilis exact[illegible]
et omnium rer[um]
quam habet ma[illegible]
[illegible]

Incipit Liber quartus dannorum datorum terre Lugnani

De modo Procedendi in Extraordinaryis Et dannis datis R.ca I.

Potestas et eius vicarius terre lugnani qui pro tempore Erunt teneantur et debeant in singulis dannis datis et extraordinariys obseruare et sequi infrascriptum modum et ordinem videlicet quod facta coram eis accusatione denumptiatione uel inquisitione Citari facere omnes inquisitos accusatos uel denumptiatos in termino trium dierum quibus comparentibus statuatur terminum trium aliarum dierum ad se excusandum defendendum probandum et probatum habendum Et quicquid uolunt et possunt in eorum fauorem Et excusandum et allegandum Quibus terminis elapsis potestas uel Eius uicarius debeant unicuique ius et iustitiam ministrare absoluendo inculpabiles et culpabiles condempnando si penalis dannum datum non excederet summam Quatraginta sollidorum Et abinde infra cogatur talem delinquentem ad accipiendum bullectam secundum formam statutorum Ab inde uero supra quantacumque fuerit quantitas sententiam proferre debeant infra quindecim dies in qua prolatione sententie debeant adesse quatuor Antepositi cancellarius Et camerarius communis et citari debeant precedente die partes et etiam dicti quatuor Antepositi cancellarius et camerarius predicti Et dicte sententie et prolationes sententiarum fieri debeant et pronumtiare in palatio communis hora uesperarum ad sonum campane Et predicta omnia et singula dictus Potestas et vicarius predicti obseruare debeat sub pena XXV librarum pro quolibet et qualibet vice quibus contrafactum fuerit Et si predicta prefati Potestas et uicarius neglexerint non tamen delinquentes sint absoluti sed contra ipsos denuo procedi possit Et omnes condempnationes habeat terminum [illegible] quinque dierum ad soluendum Condempnati [illegible]

terminus ad excusandum

[illegible] ad eadem bulletta [illegible]

De Pena beſtiarum groſſarum intrantium in uineam uel hortum bladatum oleribus — R(ubric)a ca(pitulum) 11

Statuimus et ordinamus q(uod) ſi qua Beſtia
uaccina bufalina aſinina
uel equina intrauerit in
uineam alterius a Klendis
menſis martij uſq(ue) q(ua)m fu-
erit uinea uindemiata Pa-
tronus ſiue dominus ipſar(um)
beſtiarum pena ſex ſolido-
rum puniatur pro quali-
bet beſtia et qualibet uice
Poſtq(uam) uero uinea fuerit
uindemiata uſq(ue) ad Klen-
das martij pena octo ſoli-
dorum pro qualibet beſtia
et qualibet uice puniatur
Et ſi dicte beſtie intrauerint
in hortum bladatum oleri-
bus pena ſex solidorum
pro qualibet beſtia et qua-
libet uice puniatur Et ſi
dicte beſtie intrauerint in
campum bladatum a Klen-
dis menſis octobris uſq(ue)
ad Klendas menſis mar-
tijs pena duorum ſollidorum
pro qualibet beſtia et qua-
libet uice puniatur Et a
Klendis menſis martij uſq(ue)
quo bladum erit meſſum
uel legumina erunt ac-
cumulata pena quatuor ſol-
lidorum pro qualibet beſtia
puniatur et qualibet uice
Et ſi dannum dederint ad
gremias ſiue gregnas uel
ad legumina accumulata
pena octo ſollidorum dena-
riorum pro qualibet beſtia
et qualibet uice puniatur
Et ſi dicte beſtie dannum
dederint in poſſeſſionibus
alienis corrodendo ficus
oliuas mala uel piros uel
uites et alias arbores do-
meſticas in duobus ſolli-
dis pro qualibet dictarum
beſtiarum et uice quali-
bet puniatur Et ſi aliqua
dictarum beſtiarum dan-
num dederint in pomis
exiſtentibus in locis dome-
ſticis ſoluat dominus ip-
ſarum beſtiarum ſollidos
duos pro qualibet beſtia
Et ſi aliqua dictarum be-
ſtiarum dannum dederit
ad glandes uel oliuas pu-
niatur patronus ipſarum
in denariis duodecim pro
qualibet dictarum beſti-
arum et qualibet uice
Et totidem domino rei
uel laboratori ſeu colono
cum emendatione danni
in omnibus ſupra dictis
caſibus Et similiter ſi die

ad gremias
ad legumina accumulata
pena uineaz
pena horti
corroſ(ionis)
ad glandes et oliuas
pena bladi
pena gremiaz
pena corroſionis
pena fructuum domeſticorum
pena gla(n)dium et oliuaz

pena prati reformata

te bestie dannum dederit in pratis alienis a Kiendis mensis martii usque quo pratum erit falcratum et feno evacuatum puniatur ea pena que superius est declaratum de bladis

De arzillamento bestiarum Rx iii.

Ordinamus etiam quod si bos vel vacca autum gerit arzillando vel vacca vitellata reddierit ad vitulum et iverit perquemcumque locum et ibidem non steterit ad pascuandum a Kiendis mensis aprilis usque ad festum sancti Johannis baptiste de mense iunii non puniantur sed si dannum dederint puniatur in duobus sollidis pro qualibet Bestia Et de arzillamento credatur sacramento domini vel pastoris

De bestiis Equinis et asininis dannum dantibus in bonis alienis Rx IIII

IN VINEA ALIENA vel horto bladamoslaribus si qua bestia Equina intraverit vel dannum dederit in duobus sollidis et denariis sex patronus ipsius pro qualibet vice puniatur sed a Kiendis martii usque quo vinea fuerit vindemiata in sollidis quinque denariorum pro qualibet bestia et qualibet vice puniatur Sed si bestia asinina dannum dederit in dictis locis Ante mensem martii in sollido uno et denariis sex pro qualibet bestia et qualibet vice puniatur Sed post Kiendas mensis martii in sollidis tribus pro qualibet bestia puniatur Et similiter dicte bestie equine et asinine si dannum dederit in bladis alienis ante mensem martii et post mensem martii puniatur ut supra dictum est de vineis et hortis in aliis vero locis et bonis alienis si dicte bestie Equine et asinine dannum dederit puniatur ea pena qua puniuntur bestie vaccine ut in supradicto capitulo declaratum est

confirmatur statutum

De Pena Porcorum dannum dantium in bonis Alienis — — Rx V.

59v

Ordinamus quod si bestie
porcine intrauerint
& dannum dederint in ui
nea plena uz a klendis
mensis July usque quo fue
rit uindemiata in decem
solidis pro qualibet bestia
& qualibet uice puniatur
patronus ipsarum Et si intr
uerint in dicta uinea alys
temporibus pena quinque
sollidorum puniatur pro qua
libet bestia et qualibet ui
ce Et si dicte bestie intr
uerint in hortum bladat
um oleribus uel in aream
alterius pena quinque solli
dorum pro qualibet bestia
& uice puniatur et si dan
num dederint uel intra
uerint in campo bladato
uel in quibuscumque legu
nibus A klendis mensis
marty usque quo fuerit bla
da messa uel legumina ro
eata pena duodecim dena
riorum puniatur Sed si in
trauerint dicte bestie uel
dannum dederint ad gre
nnas uel ad legumina ac
cumulata in duobus solli
dis pro qualibet bestia et
qualibet uice puniatur Et
si dicte bestie porcine dan
num dederint in nucibus

et alys fructibus et pomis
domesticis alienis duodecim
denariorum pro qualibet
bestia et qualibet uice pu
niatur Declarando quod si di
cte bestie reperte fuerint
sub arboribus Oliuarum
a medietate mensis ottobris
usque ad medietatem mensis
ianuary in duodecim dena
riorum pro qualibet bestia
et qualibet uice puniatur
Et si dannum dederit ad
glandes alienas a klendis
mensis octobris usque ad klen
das mensis ianuary in duo
decim denarys & pro qua
libet bestia et qualibet uice
puniatur Et si intrauerint
prata consueta aliena de
omni tempore pena duo
decim denariorum punia
tur pro qualibet bestia &
qualibet uice Et si dannum
dederint in formis alienis
illas deguastando et diru
pendo pena sex denario
rum pro qualibet bestia
& uice puniatur Et si da
num dederint in hortali
bus Existentibus Circum
Circa terram lignanu pe
na dicta sex denariorum
pro qualibet puniatur Et
si dicte bestie appropinqua
uerint se ad fontes mulra

oliue

Ghiande

pena [illegible]

tos per quinq; paſſus pena
duodecim denariorum pro
qualibet beſtia et uice puni
atur Et in omnibus Supra
dictis Caſibus et dannis da
tis Soluat dominus ip̃arũ
beſtiarum totidem domino
rei dannificato ultra emẽ
dationem danni

Q̃ Porcarius non poſsit portare uirgam ultra unum paſum — Rca XVI.

Etiam ſtatuimus & ordi
namus q̃ porcarius nõ
poſsit portare baculum lon
giorem uno paſu a klendis
menſis augusti uſq; ad klẽ
das menſis decembris ad
penam quatuor ſollidorum
pro quolibet et qualibet uicẽ
et quilibet poſsit accuſare

De pena ouium & caprarum Intrantium uel dãnum dantium in bonis alienis — Rca XVII

Preſenti ſtatuto ordina
mus q̃ ſi oues uel capre
intrauerint et dannum de
derint in uinea aliena a
klendis menſis martij uſq;
quo uinea erit uindemia
ta in duobus ſollidis pro

pena uinearum

pena caprarum in [illegible]

qualibet beſtia et qualibet
uice puniatur in alijs uero
temporibus in duodecim
denarijs pro qualibet uice
et beſtia puniatur Sed ſi
intrauerint uel dannum
dederint in horto bladato
oleribus in duobus ſollidis
puniantur pro qualibet be
ſtia et uice Et ſi dicte be
ſtie intrauerint campum
bladatum frumento uel
leguminibus uel alijs bladis
a klendis menſis martij
uſq; quo fuerit meſſum
uel accumulatum in agro
in duodecim denarijs pro q̃
libet beſtia et uice puniat
In alijs uero temporibus
pena ſex denariorum pro
qualibet beſtia et uice puni
atur Et ſi dicte beſtie ſta
rent ſub arboribus oliuarum
a medietate menſis octobris
uſq; ad medietatem mẽſis
ianuarij in duodecim dena
rijs pro qualibet beſtia &
uice puniatur Et ſi dan
num dederint ad glandes
uel in alijs pomis dome
ſticis alienis pena ſex de
nariorum pro qualibet be
ſtia & uice puniatur Sed
ſi dicte beſtie caprine dã
num dederint in aliquo
loco corrodendo oliuas uel

pena hortorum

pena bladorum & leguminum

pena oliuarum

pena glandium [illegible]

pena caprarum [illegible]

ficus et alias arbores dome
ſticas alienas in duodecim
denarijs pro qualibet beſti
et uice puniatur quam pe
nam dominus et patron
ipsarum ſoluere teneatur
ultra Emendam

De beſtijs dannum danti
bus in malis ſaluaticis &
in alijs Pomis - - Rcviii.

Item Statuimus et or
dinamus q non obſtã
tibus quibuscumq ſtatu
tis supra uel infra poſitis
ſi qua beſtia minuta dannũ
dederit in malis et alijs
pomiſ ſaluaticiſ exiſtenti
bus in locis ſilueſtribuſ ſpe
ctantibus ad alium ſoluet
nomine pene pro qualibet
beſtia et qualibet uice dena
rioſ ſex ſi de danno per do
minum dictorum pomorũ
querela Expoſita fuerit co
ram poteſtate uel eius ui
cario

De pena Canum dannũ
dantium in bonis alienis Rcviiii.

Volumus etiam & ordi
namus q ſi canes ali
cuiuſ perſone intrauerint
& dannum dederint in do
mo aliena Exportando
panes carnes uel dannum
dantes ad oleum uel in alijs
rebus Exiſtentibus in dic
ta domo pena decem ſolli
dorum pro quolibet cane
et qualibet uice puniatur
Sed ſi intrauerint et dan
num dederint in domibus
Exiſtentibus extra terram
luqnani cappannis uel gru
ctis comedendo ficus ut
quomodocumq dannum
dantes in aliquibuſ bonis
alicuius perſone Vel dan
num dantes in uineis ali
enis comedendo uuas ea
dem pena decem ſollido
rum puniantur Tenea
ntur quoq Patroni omni
um & ſingulorum Canum
in Klendis menſis augu
ſti apponere Vncinum
cuilibet cani Et ſi dicti
canes uel aliqui ipſorum
reperti fuerint in uineis
plenis alieniſ in decem ſol
lidis puniantur et ſi dic
ti canes uel aliqui ipſorũ
per cuſtodes dannorum da
torum reperti fuerint ſi
ne Vncino a Kẽ
diſ menſis augusti uſq ad
medietatem menſis octo
briſ Patroni ipſorum tene
antur ſoluere ſollidos qui
nq pro qualibet ipſorum

De Pullis dannum dantibus in hortis alieniſ. R. X.

Pulli seu galline sint traverint uel dannũ dederint in horto alieno oleribus bladato ſoluat dominus ipſarum gallinarum pro qualibet gallina et qualibet uice denarios tres cum emendatione danni. Sed ſi anſeres uero dannum darent in dictiſ lociſ patronus ipſorum in sex denariys pro qualibet anſere et qualibet uice puniatur

De canibus et Porciſ dannũ dantib in ficubus R. XI

Canis uel aliqua bestia porcina ſi dannum dederint in ficubus ſtantibus in cratibus uel in cappanna uel in alijs locis poſitis puniatur dominus ipſorum animalium pro quolibet & qualibet uice in quinq; ſollidis cum emẽdatione danni

De pena beſtiarum paſcuantium in paſuriſ cluſis ſiue caſalibuſ comunit.r arborat.is R. XII

Item Ordinamus q capre oues uel porci non poſſint ſtare ad paſcuandum in paſuriſ adiunctis cum uineis que eſſet ad medium quartinqum grani que eſſent circumdatæ ſepibus muriſ formiſ uel foſſatis contra facientes in duodecim denariys pro qualibet beſtia et uice puniatur. beſtia caprina uero in duobus ſollidis puniatur Et beſtie uaccine de menſe iunij uſq; ad medietatem menſiſ nouembris non poſſint paſcuare in cluſis arborum domeſticarum ſiue in caſalibus que poſſeſsiones communiter arborate ad penam duorũ ſollidorum pro qualibet beſtia uaccina et qualibet uice Oues uero et beſtie porcine non poſſint aliquo tempore paſcuare in dictis locis ad penam quatuor denariorum pro qualibet beſtia et uice. Beſtie caprine ſi in dictiſ lociſ paſcuauerint de omni tempore ſoluat dominuſ ipſarum ſollidoſ duos pro qualibet beſtia et qualibet uice Declarantes q cluſe et poſſeſsiones Communiter arborate ſint et eſſe intelligantur ille in quibus ſunt quinq;

61v

Arbores domeſtice pro qua
libet quartengata et ſint cul
tiuate et laborate ſed ſi ſte
terint per quinque annos
q non fuerint cultiuate
non puniatur beſtie paſc
uantes in eis et ſi oriretur
queſtio de poſſeſsionibus ar
boratis uel non arboratis
cultiuatis uel non cultiua
tis Stetur declarationi teri
natorum comunis

De beſtiis intrantibus in
uineis poſtquam fuerint uin
demiate – – – R. XIII.

Poſtquam uinee fuerint ui
demiate uſque ad feſtum
natiuitatis domini ſi qua
beſtia cuiuſcumque generis
in eis intrauerit et dannum
dederit in duplo pene puni
atur ſecundum capitula pre
ſentis ſtatuti Loquentia
de ipſo danno dato ante kalen
das menſis martii Et ſi pa
ſtores cuſtodierint aliquas
beſtias in dictis uineis ultra
penam beſtiarum puniatur
in ſollidis uiginti pro quali
bet uice et quolibet paſtore
et ſoluat totidem domino
rei cum emendatione danni

De modo procedendi super
dannis datis – – R. XIIII.

De inquiſitionibus

Statuimus et ordinamus
q ſi aliquod dannum
datum uel factum fuerit
cum beſtiis uel ſine inten
mento dicte terre et illa
perſona que dannum paſſa
fuerit proponeret uel quere
lam exponeret coram pote
ſtate uel eius uicario de
aliquo danno ſibi illato et
inditia curie daret q ipſe
poteſtas uel eius uicarius
teneatur et debeat inquirere
et examinare quoſcumque de
ipſo danno dato ad petitio
nem dannum paſſi peten
tis et ipſo danno dato re
perto debeat procedere co
ntra dannum dantem per
ſonaliter uel cum beſtiis et
punire ſecundum capitula
preſentis ſtatuti de tali
danno illato Loquentia

Quod credatur uni teſti uſque
in uiginti ſollidos – R. XV.

Determinamus et ordi
namus q ſuperquibus
cumque dannis datis ſtetur
et credatur iuramento uni
us teſtis fide digni uſque
in quantitatem uiginti ſol
lidorum et non plus

Quod credatur ſacramento ac
cuſatoris uſque in decem ſollidos XVI

Item uolumus et ordinamus quod in omnibus dannis datis stetur et credatur iuramento accusatoris et domini rei usque ad quantitatem decem sollidorum si dominus et accusator dannum datum dixerit se uidisse et inuenisse non obstante dannum quod excedat quantitatem predictam

De Pena habitantium extra portam si dannum dederint - R. XVII.

Si habitantes uel persone existentes extra terram Lugnani de nocte inueniantur ad aliquod dannum faciendum Antequam demane aperiatur ianua in bonis alienis in duplo pene puniantur Et de predictis quilibet possit accusare et habeat medietatem pene

De Pena colligentium poma aliena - R. XVIII

Ficus Persica mala uel aliquos fructus si qua Persona collegerit de bonis et possessionibus alienis puniatur pro quolibet genere pomorum in quinque sollidis uice qualibet Sed si colligerit nuces uel amigdolas a uiginti nucibus et amigdolis infra puniatur in quatuor sollidis ab inde uero supra puniatur in sexdecim sollidis Si quis uero colligerit sorba cerasia uel purnellas seu uiscines in duobus sollidis uice qualibet puniatur Mala saluatica si qua persona colligerit in locis domesticis uel pira saluatica in dictis locis in quatuor sollidis puniatur Et si mala saluatica uel pira in locis siluestribus colligerit in duobus sollidis puniatur Sed si pastor uel alia persona dicta mala uel pira excuteret pro persona sua soluat sollidos triginta Volumus tamen quod nullus teneatur ad penam de dannis datis in quibuscumque Pomis et fructibus existentibus in locis siluestribus cum bestiis uel sine nisi ad querelam dannificati

De Pena intrantium uel dannum dantium in uinea uel horto alieno R. XVIIII.

62v.

De habendo ... alienam:

In uinea uel horto alie
no ſi qua perſona da
nnum dederit pena trigi
ta ſollidorum uice qualibz
puniatur ſed ſi dictum ho
tum bladatum oleribus
uel uineam intrauerit et
inde aliquid non collige
rit in octo ſollidis uice
qualibet puniatur & toti
dem domino rei cum em
endatione danni

De pena Portantis ultra
tres racemoſ de uarū R XX.

Si quis inuentus fuerit
portare ultra tres ra
cemos uuarum maturar
uel non maturarum an
te feſtum sancti angeli
de menſe septembris puni
atur pena unius ſollidi pro
qualibet uua uſqz ad dece
racemoſ uuarum ab inde
ſupra uſqz ad uiginti ra
cemos uuarum puniatur
in tribus sollidis pro qua
libet de uuarum racemis &
qualibet perſona Et ab inde
ſupra quantacumqz fuerit
quantitas in octo libris de
nariorum puniatur Et ſi
mili pena puniatur porta
tes uuas ſi non permiſerit
ſe rimari a poteſtate uel eiuſ
uicario uel a Cuſtode dan
norum datorum liceat ta
men unicuiqz portare tam
tummodo tres uuarum race
mos Et ſi alicui dicte uue
fuerint inuente ad robbam
uel aſcondite in campo uel
in eiſ circumſtantijs ſimili
pena puniatur ac ſi inuen
tus fuerit illas portare et
ſemper preſumatur eſſe in
uente penes illam perſonā
que ipſas retinet repoſitas
in illo campo ubi cultiuat.

De famulis alienis dannū
dantibus ī boniſ alteriuſ R XXI.

Famulus alicuius perſo
ne ſi dannum dederit
perſonaliter in bonis alteriuſ
de lugnano uiginti ſollido
rum nomine pene tenea
tur Et ſi dictus famulus
dannum dederit ſtudioſe
cum aliquo genere beſtiae
Et pena non excedat uigī
ti ſollidis ſoluat pro ſua
perſona ſollidos duos Sed ſi
dicta pena Excedat uiginti
ſollidis Soluat pro perſona
ſua uiginti ſollidos et toti
dem dnō rei cū emedatione
danni

De pena incidentis uineā
uel perquiam - - R XXII.

De pena famulorum

Si qua persona inciserit
uitem alicuius uinee
uel extirpauerit uel extirp
ari aut incidi fecerit in qui
q libris denariorum puniatur
pro qualibet uite incisa siue
extirpata & qualibet uice.
Et si quis inciserit pergulam
intus uel extra terram
lugnani puniatur pro quali
bet pergula et qualibet uice
in decem libris et totidem
dño rei cum emendatione
danni et de danno credatur
sacramento duorum uicin
orum propinquiorum Et si
quis dannum dederit in pe
rgulis colligendo uuas in
decem sollidis puniatur pro
qualibet uice Et si bestie cor
roderint pergulam in decem
sollidis puniatur pro quali
bet bestia et qualibet uice
et soluat totidem domino
rei cum emendatione danni
de pergulis stantibus in sil
ua nullus puniatur nisi
processerit de uoluntate do
mini ipsius

De Pena accipientis palos
de uinea aliena uel ali
Loco - - - R. XXIII

De uinea aliena si qua
persona abstulerit palos
uel de alio loco uel uites pro
quolibet fastello puniatur
in decem sollidis et soluat
totidem domino rei cum
Emendatione danni

De pomis iacentibus in terra
et de pena Exfrondanti
um ficus - - - R. XXIIII.

Quecumque persona colle
gerit de fructibus iace
ntibus in terra eadem pena
puniatur ac si collegerit de
arboribus alienis Et si ficus
alienas Exfrondauerit in
decem sollidis puniatur
et qualibet et soluat totidem
domino cum Emendatione
danni

De Pomis cadentibus in
possessione conuicini - R. XXV.

Poma uel glandes sica
derent de suis arbori
bus per se ipa in possessio
nem conuicini liceat ipi co
uicino recolligere et habere
sine aliqua solutione pene
Et quando dominus arbo
rum excuteret uel batteret
eas liceat ipi domino reco
lligere ipa poma et glande
de possessione sui conuicini
sine pena De pomis et glan

colligendo uuas in pergulis
corrodendo pergula

dibus iacentibus in via nul
latenus teneatur ad penã
dumodo trãsiverit per viã
super eis non steterit ibi
dem ad dannum inferen
dum cum bestiis vel sine
sed si steterit et dannum
dederit puniatur secundũ
capitula presentis statuti
de tali danno loquentia

De arboribus pendentibus super possessione alterius R XXVI

Arbores si quis habuerit pendentem super posse
ssione sui convicini liceat
ipsi convicino incidere de
ramis ipsius arboris quan
tum tangit possessione sua
usque ad octo pedes commu
nes per altum ad pedes cõ
munes Et idem dicimus
de sepibus sicut de arboribus

De pena euntis per campum bladatum - - - R XXVII

Si qua persona per cam
pum bladatum iverit
et commode per viam ire
potuerit puniatur in duobus
sollidis pro qualibet vice
Et si cum bestiis grossis
iverit puniatur vice quali
bet et pro qualibet bestia
in sollidis quatuor Et si cum
bestiis minutis puniatur
pro qualibet bestia minuta
et qualibet vice in denariis
sex Et solvat totidem do
mino rei cum emendati
one danni Si per viam ire
non potuerit commode de
fectu et culpa patroni pos
sessionis adiacentis iuxta
viam non puniatur

De pena colligentis alienas olivas et amigdolas - R XXVIII

Olivas si qua persona
subtus arboribus alie
nis collegerit in decem sol
lidis vice qualibet punia
tur et si de arboribus oli
varum desuper collegerit
seu arbores olivarum ex
cuteret in quatraginta sol
lidis puniatur Amigdolas
vero si quis collegerit in
alienis arboribus vel sub
arboribus alienis college
rit in decem sollidis pu
niatur pro qualibet vice
et solvat totidem domino
rei cum emendatione dãni

De pena portantium nuces amigdolas et alios fructus collectos in possessionibus alienis R XXVIIII

Ut faciliuſ Poteſtas inue
nire poſſit dannum da
tes in boniſ alieniſ Statui
muſ et ordinamuſ q poteſ
ſtaſ uel eiuſ uicarius poſ
ſit et debeat rimari et que
rere omneſ et ſingulas per
ſonaſ portantes fructus vz
nuces amigdolas pira mala
pruna et his ſimilia & in
uentoſ aliquoſ portantes ta
les fructuſ debeat tales p
ſonas examinare cum iura
mento si tales fructuſ col
legerit in ſua propria poſ
ſeſsione uel conducta uel
cum licentia ueri domini
et patroni Et ſi inuenerit
colligiſſe in poſſeſsionibus
alieniſ teneantur tales per
ſone ſoluere penam unius
denarij pro quolibet fructu
quantumcumq fuerit qua
ntitas Si quis uero reper
tuſ fuerit ut ſupra portar
legumina collecta in poſſeſ
ſionibus alieniſ puniatur
pro quolibet pedone legumi
niſ in denarijs tribus et
pro quolibet ſcaſo fabarum
in denario uno Et caſu quo
tales portantes dictus fru
ctuſ noluerint iurare an
chetti fructuſ ad delatione
offitialis ſint collecti in
eorum proprijs poſſeſsionib
uel non probauerint habui
ſse licentiam uel non per
miſerit ſe rimari apoteſta
te uel eiuſ uicario uel acu
ſtodibuſ dannorum dato
rum puniatur pro quolibz
contra faciente pena uigi
nti Sollidorum

pena no p̄mictentium se rimari a potestate

De pena colligentis can nas alienas – – R. XXX.

Cannas ſiqua perſona col
legerit uel deuaſtauerit
in canneto alieno ſine licen
tia domini Et patroni in
uiginti ſollidiſ puniatur
pro quolibet contra facien
te et qualibet uice Sed ſi
quiſ fecerit frondes in ca
neto alieno inquinq ſolli
diſ puniatur pro qualibet
uice Et nulla perſona poſ
ſit ſecum portare quatuor
cannibuſ recentibus ſupr
ad penam quinque ſollidor
et ſoluat totidem domino
rei cum Emendatione dan
ni dumodo non probaretur
collegiſſe in eius proprio ca
neto uel conducto

De pena metentis bladum alienum – – – R. XXXI

Bladum Alienum Siqu

perſona meſſuerit ſiue ron
cauerit malitioſe inquinq̄
libriſ puniatur pro quali
bet uice Sed ſi a k(a)lendiſ
menſis may uſq; quo fue
rit meſſum manualiter
fecerit herbam ingrano or
deo uel ſagina indecem
ſollidiſ puniatur uice qua
libet Sed ſi quiſ grembiaſ
inblado alieno abſtulerit
indecem libriſ denariorum
puniatur pro quolibet et q(ua)
libet uice Et ſi ex fronda
uerit saginam induodecim
denarijs puniatur Et ſol
uat totidem domino rei
cum emendatione damni

de ar
g ſalic
...

[illegible] pena colligentiſ Le
gumina . R(ubrica) 32

[F]abas alienas uel alia le
gumina Si qua perſona
colligerit in quinque ſollidi(s)
uice qualibet puniatur Et
si quis intrauerit in fabis
alienis a k(a)lendis aprilis
usque quo dicta legumina
fuerint roncata uel accu
mulata intribus ſollidis
puniatur Et ſoluat totide(m)
domino rei cum emendatio
ne damni

vimen
los sa
licis

De Pena incidentium ar
bores alienas R(ubrica) 33

Si qua perſona alienas
arbores fructiferas in
ciderit intriginta duobus
ſollidiſ pro qualibet arbore
et qualibet uice puniatur
Si ramoſ aliquarum arboru(m)
fructiferarum inciderit ſol
uat pro qualibet ramo ſol
lidoſ octo et pro quolibet
ramuſcula paruo inciſo de
dictis ramiſ quatuor ſolli
dos Et ſi ramuſculum cede
rentur ſimul cum ramo de
ramo tamen puniatur et
non de ramuſculis Si uero
ſalicem alienam aliquam ulm(um)
pioppum uel ulmum inci
derit in ſexdecim ſollidis
pro qualibet arbore puniatur
Si dicti ulmus uel pioppuſ
ſteterit in lociſ domeſticiſ
et ſi in dictis arboribus
uel aliqua earum ſtarent
pergule domeſtice incidens
dictas arbores in dupla pe
na puniatur de omnibus
caſibus et peniſ predictis
Si quiſ uero inciderit uinc
tu(r)os de ſalice potata in ſe
xdecim ſollidis puniatur
Si quiſ etiam fecerit fron
dis de arboribus exiſtenti
bus in locis domeſticis in
octo ſollidis uice qualibet
puniatur in lociſ ſaluaticis
dimidium puniatur Et de om

nibus penis predictis sol
uat tamtumodo dominorei
cum emendatione danni

De Pena incidentis uel rumpentis ligna in fracta monticelli communis uel Fratrum minorum uel in quibuscumque fractis communis R. 34

Ligna uel arborem ali
quam Siqua persona
inciderit infracta monti
celli communis uel infrac
ta monticelli fratrum mi
norum uel inquibuscumque
aliis fractis communis
predictis intriginta duobus
sollidis denariorum uice
qualibet puniatur Et si
quis in dictis fractis fece
rit aliquod ragnatorium uel
in eis aut in aliquo ipsorum
locorum aucupatus fuerit
puniatur pena octuaginta
sollidorum uice qualibet
Et potestas uel eius uicarius
possit inquirere de predicti
et quilibet possit accusare
& eius iuramento credatur
cum uno teste fide digno
& habeat quartam partem
pene Medietatem commu
ne lugnani et reliqua quar
tam partem Potestas predi
ctus Siquis uero inciderit
uel ruperit frascas uel rostas
causa extinguendi ignem
in aliquo loco uel causa ro
standi muscas et ginestras
pro granatis & uirgam pro
corriatis uel manico secu
ris zapponis uel bidentis
de mense augusti iulii &
septembris non puniatur
Et credatur sacramento in
cidentis Et nemo possit fa
cere [illegible] in dictis locis
quod habeat de cappanellum
de fraschis dictarum fra
tarum ad penam triginta
duorum sollidorum

De pena accipientis paleas de paliari uel de Area aliena R. 35

Statuimus quod siqua perso
na paleas alienas de pa
liari cum stallone facto ab
stulerit in sexdecim sollidis
uice qualibet puniatur Et
si paleas de aliis palearys
sine stallone existentibus
in area Siquis abstulerit in
octo sollidis puniatur Et si
quis combuserit paleas ali
enas in triginta duobus sol
lidis puniatur uice qualibet
Et siquis proiecerit dictas
paleas in terra in triginta d

sollidis puniatur Et soluat
totidem domino rei cum
emendatione danni et siqs
cum bestijs dannum dede
rit in dictis paleis ea pena
puniantur qua si dannum
dederit in bladis alienis pōt
Klendas martij puniretur

Q Nemo faciat maglolos
in uinea aliena. - - Rx 36

Volumus & ordinamus
q̄ nemo faciat in uinea
aliena maglolos uel palaro
los ad peñam sexdecim sol
lidorum Et totidem soluat
domino rei cum Emendati
one danni

De pena dannum dantium
in croco canapi uel lino.
cum bestijs uel sine - Rx 37

Canapie Lino

Personaliter uel cum be
stijs si qua persona dā
num dederit in croco punia
tur eadem pena qua puniri
deberet si dannum dederit
in hortis oleribus seminatis
uel bladatis Et si qua be
stia grossa damnum dede
rit in canapi uel Lino pu
niatur pro qualibet bestia
in sollidis quatuor et pro
qualibet bestia porcina in
tribus sollidis & Pro bestia
pecudina uel caprina in du
odecim denarijs uice quali
bet puniatur Et soluat toti
dem domino rei cum Eme
datione danni

De pena mittentis mezatū
castratum Agnum uel qui
daranum ī horto alieno Rx 38

Domesticum Agnum me
zatum uel castratum
uel quidaranum in horto
uel faragine uel in blado
alieno Siquis miserit in oc
to sollidis uice qualibet pu
niatur Et soluat totidem
domino rei cum Emen
datione danni

Q Patronus uel dominus
teneatur soluere penam de
salario sui famuli - Rx 39

Famulus alicuius perso
ne si damnum dederit
studiose cum bestijs sui pa
troni uel dannum dederit
personaliter in aliquo loco
patronus ipsius soluere tene
atur de eius salario si qd
lucratus est illam penam
quam alij lugnanenses sol
uere tenerentur pro simi
li dāno dato secundum for

mam Statutorum

De pena Caprarum aſcendẽ
tium intectum alienũ - Rx 40

Si beſtia caprina aſcen
derit uel dannum de
derit intecto alieno puni
atur dominus ipãrum in
ſollidis quatuor pro quali
bet beſtia et emendet dan
num Sacramento patien
tis Et capre non poſſint
ſtare nec moram facere
inplatea communis nec
Circum Circa Ecceleſie san
cte marie & ſi Contra fac
tum fuerit puniatur do
minus ipãrum in ſollidiſ
quinq pro qualibet capra
et uice qualibet Et ſimilem
penam inponimuſ beſtijs
pecudinis inomnibus caſi
ſibus predictiſ Immo q be
ſtie caprine & porcine de
beant ſtare et permanere
intra Confinia que aſſigna
buntur & Ordinata erunt
per Conſilium Spetiale et
generale

De pena portantium decõ
rentes uel furcellas in
collo - - - - Rx 41.

Decorrentes uel forcel
llas incollo uel in manibus
ſi qua perſona portauerit
incollo que ſteterint inali
quo Edeficio uel ſub perqu
lato cappanna uel ſub aliq
ua arbore alieno uel pal
ſone inquinq ſollidiſ pu
niatur pro quolibet dicto
rum Lignorum

De Cuſtodijs Eligendis ad
cuſtodiendu bona - - Rx 42

Volumus q quilibet de
lugnano poſſit facere
uel Eligere cuſtodes ad cu
ſtodiendum bona ſua et eu
ſtos uel cuſtodes ſic facti
poſſint accuſare delinquẽ
tes homines et beſtiaſ dan
num dantes et facientes
in bonis illius perſone que
cum uel eos elegerit ut
alij cuſtodes communiſ &
ſtetur et Credatur accuſe
iporum ut aliorum cuſto
dum Communiſ dummõ
accuſe ſcribantur per pote
ſtatem uel eius uicarius
in libro Communiſ & in
omnibus ſint obligati ui
alij cuſtodes Et habeant
de eorum accuſatione quar
tam partem pene

De Licentijs dandis R. 43

Item Ordinamus quod habentes licentiam a domino rerum de omnibus possessionibus et bonis in quibus possit dannum dari quibuscumque modis et conditionibus cum bestijs vel sine non puniatur De qua licentia sic data generaliter pateat manu potestatis vel appareat scripta manu cancellarij communis & pro quanto tempore data est dummodo licentia detur a domino rei alias non valeat Et si dominus rei vel aliquis de familia dederit licentiam sine scripta pro una vice & uno die non puniatur Et in hoc casu credatur sacramento dantis licentiam dummodo iuraverit ante dannum datum licentiam dedisse se recordando illo die in quo licentiam dedit et de excusatione et cancellatione cuiusuis accuse dannorum datorum predicta de causa habeat potestas vel eius vicarius sex denarios et non plus. et Notarius reformationum teneatur scribere dictas licentias sine pretio que licentia dari non possit nisi pro uno anno qualibet vice Et si quis dannum dederit in quibuscumque bonis et possessionibus presente domino rei vel aliquo de sua familia per Custodem accusari non possit sine licentia & voluntate illius cuius possessio est vel dictam possessionem possiderit

Quo Tempore mulieres possint ire per possessionem bladatam - - R. 44

Liceat mulieribus ire per possessionem bladatam a kalendis mensis ianuarij usque ad Kalendas mensis aprilis & inde colligere herbas silvestras & non puniatur.

De duplicatione penarum in dannis datis - - R. 45

Si quis dannum dederit studiose cum aliquo genere bestiarum in aliquibus bonis et possessione hominum dicte terre & in aliquibus locis prohibitis per formam presentis statuti Et etiam si quis personaliter vel cum bestijs dannum dederit de nocte in dictis locis

puniatur pena dupli de omnibus dannis sic illatis secundum capitula dictorum statutorum de talibus dannis loquentia Et dannum datũ studiose intelligatur si dominus uel pastor bestiarum personaliter custodiret bestias predictas in locis alienis uel in alijs quibuscumque locis uetitis intrare per capitula statutorum predictorum Declarantes etiam q danna data de nocte intelligantur et esse data censeantur que fuerit ab occasu solis de sero usq ad ortum solis de mane

De pena dannum dantium in tregio Saxi cũ bestijs R 46

Nullus Pecudarius caprarius Porcarius possit cum eorum bestijs pascuare nec moram facere in tregio saxi communis lugnani ubi mulieres habent comoditatem lauandi pannos ad illam penam in qua teneretur si dannum daret in blado Et quilibet possit accusare & habeat medietatem pene Et si quis transiuerit sine dãno per dictum tregium saxi Et ibi moram non fecerit Non puniatur

De pena porcorum abeuerãtium in fontibus R 47

Ordinamus q nullus possit cum predictis abeuerare in fontibus muratis ad penam quinq solidorum pro qualibet bestia porcina & qualibz uice

De sepibus Pendentibus supra uiam R 48

Si quis habuerit possessionem que habeat sepes pendentes supra uiam publicam ipas sepes debeat incidere quolibet anno semel usq ad terminum ut ad morram de mense may usq ad medietatem mensis iunij ad penam decem solidorum pro qualibet possessione

De pena Pastoris inuenti sine bestijs noctis tempore R 49

Pastor si quis inuentus fuerit de nocte sine bestijs per territorium terre Lugnani extra eius possessionẽ a Kalendis mensis augusti usq ad medie

tatem menſis octobris ſoluat nomine Pene quatraginta ſollidos videlicet poſtquam occaſum ſolis niſi ex cauſa neceſſara Eius iuramento probanda.

De acceptione grembiarum bladi alieni — Rx 50

Volumus & Ordinamus quod ſiquis de terra lugnani inuentus fuerit portare grembiam alicuius generis bladi de nocte videlicet poſt occaſum ſolis uſque ad ortum ſolis ſoluat pro qualibet grembia uiginti ſollidos et Emendet dannum & ſoluat totidem domino rei

De non ponendo aliquod genus bladi in area aliena Rx 51
nec mittere uuas in alienis baschiis

Nulla perſona ponat aliquod genus bladi in area aliena sine licentia domini aree ad pena ſexdecim ſollidorum Et nullus poſſit uindemiare ſeu mictere uuas in alienis baschijs ſine licentia & voluntate domini iporum baschiorum

De beſtijs minutis paſcuantibus in hortalibus ſtantibus circa terram Lugnani - Rx 52

Item Ordinamus quod nulla beſtia minuta cuiuſcumque generis ſit debeat paſcuare in hortalibus ſtantibus Circa terram lugnani pro ut pretendunt fracte communis ſtantibus Circa terram Lugnani predictam ad illam penam quam ſoluere debet de blado pro qualibet beſtia

De Pena beſtie guaſtantis murum intus uel Extra terram Lugnani Rx 53

Beſtia aliqua si deuaſtauerit murum aliquem Quocumque modo editum compoſitum & fabricatum in terra lugnani ut Eius territorio puniatur dominus ipſarum beſtiarum pro qualibet beſtia groſſa in duodecim denarijs & pro qualibet beſtia porcina in quatuor denarijs Pro qualibet beſtia Caprina ut ouina in tribus denarijs & Murus deuaſtatus reficiatur Sumptibus dominorum ipſarum beſtiarum Et Soluat totidem domino Rei Cum Emendatione danni

De Pena inplentis formam alterius ~ ~ ~ ~ R. 54

Formam alterius si qua perſona ſtudioſe inpleuerit in uiginti ſollidis uice qualibet puniatur Si beſtie porcine alicuius dictam formam inpleuerint in ſex denarijs pro qualibet beſtia puniatur Et ſoluat totidem domino rei cum Emendatione Danni

De beſtijs Caprinis Et ouinis intrantibus foſsa ſiue barbacana comunis ~ R. 55

Si qua beſtia Caprina uel ouina intrauerit foſsa ſiue barbacana communis Exiſtentibus circum Circa muros dicte terre puniatur dominus beſtiarum pro Qualibet beſtia Ouina in tribus denarijs Caprina uero in ſex denarijs & in ſimilibus pena puniatur pro qualibet beſtia Porcina.

Et Pene duplicentur familie poteſtatis in dannis datis ~ ~ ~ R. 56

Ordinamus quod ſiquis de familia Poteſtatis uel Guardianus deputatus pro Commune terre lugnani ad cuſtodiendum bona hominum dicte terre dannum daret in aliqua Poſseſsione uel in bonis hominum dicte terre Quomodocumque duplicetur pene ſecundum capitula loquentia de tali danno dato Et Credatur tantundem ſacramento accuſatoris contra predictos uſque ad decem ſollidos Et cum uno teſte de omni quantitate Duplicentur etiam pene de omnibus dannis datis factis & Commiſsis de nocte & Nox intelligatur ab occaſu ſolis uſque ad Ortum ſolis Et uolumus etiam quod pene duplicentur in dannis datis factis & commiſsis cum beſtijs ſtudioſe

pene studiose duplicentur

De Pena beſtiarum forentium Venientium ad paſcuantium in territorio dicte terre ~ ~ ~ R. 57

Statuimus et ordinamus quod Nullus forenſis nec aliqua beſtia forentium ueniat ad paſcuandum in territorio dicte terre ad

q. nemo emergat ppe bladum

ſlocca

penam centum ſollidorum
pro qualibet flocca beſtiarū
minutarum Et qualibet
uice Et flocca intelligatū
adecem beſtys ſupra Et
ab inde infra ſit pena duo
decim denariorum pro qua
libet beſtia Et ad penam de
cem ſollidorum pro qualibȝ
groſsa & qualibet uice Et ſi
dicte beſtie uel aliqua ipar
dannum dannum dederit
in boniſ alicuius uel intra
uerit in aliquibus caſalibus
uineis hortis uel alys lo
cis prohibitis per formam
preſentiſ ſtatuti puniant
patroni ipar pena dupli q̄
puniri deberent aly ſugna
nenſes. Ultra penas ſupe
rius declaratas de territo
rio Volumus etiam q̄ om
nibus et ſingulis forenſibȝ
duplicentur pene in danniſ
datiſ perſonaliter Et ſoluat
totidem domino rei cum
Emendatione danni Et ſi qui
mercator tranſiuit per ter
ritorium cum aliquo gene
re beſtiarum non poſſit fa
cere moram ad paſcuandū
in dicto territorio dicte
terre ultra unum diem
naturalem ad penam ſu
perius declaratam.

Q. nemo Poſsit mergare pro
pe bladum - - - Rx 58

Prope bladum uolumus
q. nemo poſsit inmerga
re cum aliquibus beſtys q.
ſsis a Klendis menſis apri
lis uſq. ad Klendas menſis
iulij ad illam penam ac ſi
dannum dederit in blado

Q. Poteſtas uel eius uic. poſſit
acuſare omnes perſonas
& beſtias qua inuenerit
dannum dare - - Rx 59

Poteſtas uel Eius uicari
us cum famulo poſſit
accuſare omnes et ſingulas
perſonas & beſtias quas ui
derint uel inuenerit dannū
dare [illegible] hominum di
[illegible] ad quantita
[illegible] ſollidorum et nō
[illegible] ſi ipſe Poteſtas uel
eius uicarius inuenerit ali
q. dannum datum uel in
uenerit aliquem dare dan
num perſonaliter uel cum
beſtys cum aliquo teſte
ad minus uno dicte terre
fide digno credatur ſibi de
omni quantitate.

De beſtys minutis intrantibȝ
fractis cōmunis contra for
mā pñtis ſtatuti - Rx 60

Statuimus & ordinamus q nulla bestia cuiuscumque generis sit possit nec debeat fractas communis pascuare prout tanguntur uiam preteriti & uiam qua itur ad sanctum franciscum usque intus dictas uias uersus dictam terram lugnani aliquo tempore ad Pena trium denariorum pro qualibet bestia caprina & ouina siue pecudina. Et pro qualibet bestia porcina denarios sex

Quantum debeat habere dominus possessionis de danno sibi illato - - R 61

Ordinamus q Patronus possessionis possit petere a quolibet sibi dannum dantem tantum quantum pro pena soluitur Curie

De Pena bestiarum intrantium canpum quando bladum ibi steterit messum R 62

Statuimus q si aliquod genus bestiarum intrauerit campum bladatum uel campum in quo bladum staret tunc messum et non eleuatum de dicto campo dominus ipsarum bestiarum soluat illam penam pro qualibet bestia ac si dannum daret in dicto blado quando messum non esset secundum capitula presentis statuti

De Pena bactentis quercum uel colligentis glandes alienas R 63

Statuimus et ordinamus q si qua persona bacteret glandes de quercu aliena in uiginti sollidis uice qualibet puniatur Et quecumque etiam persona colligerit glandes alienas in terra iacentes soluat uice qualibet quatuor sollidos Et totidem domino rei cum emendatione danni

Q Potestas possit procedere super dannis datis ante introitum & Ante initium sui officij - - - R 64

Statuimus et ordinamus q Potestas uel Eius uicarius possit procedere per inquisitionem accusationem uel denumptiationem in omnibus & singulis dannis datis factis & commissis in terra lugnani et eius districtu toto tempore sui officij et ante introitum uel initium sui officij perduo

mentes & non aliter nec alio modo si per suum precessorem non fuerit processum et executio facta. possit etiam dictus potestas et eius vicarius prosequi et sine debito terminare omnes et singlos processus accusationum inquisitionum & denumptiationum inceptos et non finitos per suum precessorem

Quod liceat unicuique ducere bestiam sibi dannum dantem coram Potestate vel Eius vicario ~ R 65

Statuimus et ordinamus quod si qua persona invenerit aliquam bestiam sibi dannum dantem vel facientem in suis bonis sine Custode liceat ipsam bestiam vel bestias retinere et illas ducere & assignare coram potestate vel eius vicario sine pena quod tamen volumus licere ea die que damnum factum est post ea vero minime

De Pena forentium venientium pro lignis in tenimento terre lugnani non habitantium in terra R 66

Statuimus & ordinamus quod si quis forensis qui non habitet ibi venerit pro lignis in tenimento terre lugnani puniatur pena decem sollidorum pro qualibet salma lignorum aridorum & inutilium et pro qualibet salma lignorum viridium quercuum puniatur pena viginti sollidorum Sed si aliquis forensis incideret vel inciserit arbores in tenimento dicte Terre cuiuscumque generis sit ultra penam ordinatam per formam presentis statuti puniatur pena decem librarum pro qualibet arbore incisa pro trabe edificii Exportando cum bufalis vel bobus et pro qualibet arbore Exportando cum bestiis pro trabicellis arcionibus & cippis aratrum seu decorrentes pena quinque librarum denariorum pro qualibet arbore et qualibet vice puniatur Et si quis de terra lugnani in predictis associaret vel adiuvaret dictos forenses & licentiam eis daret seu ipse met Lugnanensis dicta ligna quomodolibet exportaret extra territorium

ſupra dictiſ puniatur pro q̄libet ligno & qualibet ui ce & de predictis quilibet poſsit accuſare & teneatur ſecretus Et credatur ei cum uno teſte de omni quantitate & habeat quartam partem dictarum penarum quartam partem habeat poteſtas et medietatem comunis lugnani

Q͞ pecudary & porchary nō poſsint paſcuare intra infr̄ ſcripta confinia R 677

+ Pecudary et porchary non poſsint nec debeat paſcuare cum eorum ouib; & porcis in confinia infr̄ ſcripta a principio menſiſ iuny uſq; ad feſtum sancti andree uiz a quado porticelle ſequendo per uiam uſq; ad foſſam foſsati cerreti et per foſsatum uſq; ad ripam ſerozie Et a dicta ripa uſq; ad confinia poſſeſsioniſ heredum nicolai ſeraphini que dicitur lenzetara Et deinde ad arcam antony zucchi & a dicta area aduiarellam uozalis Et a dicta uirella adgructam paccarine Et a dicta gructa uſq; ad foſsatum dentra in corte Et per foſsatum uſq; ad gructam franciſci arrigy Et a dicta gructa directe ad eccleſiā sancti pauli Et a dicta Eccleſia per uiam publicam uſq; ad ſtradellam ad pedeſ uie cauarum Et per ſtradellam rectam uſq; ad caput porcini Et a capite porcini per uiam rectam uſq; ad fontem marcinani Et a dicto fonte per uiam publicam uſq; ad turricellū Et a turricello uſq; ad montem pro ut recte t'rant dicta confinia Reſpondench recte unum alteri et alterum alteri ad penam quatraginta ſollidorum pro qualibet flocca et ab inde infra decem denariorum pro qualibet beſtia et qualibet uice Et flocca intelligatur a decem ſupra Sed caſtrati macellariorum poſſint in dicta confinia Paſcuare uſq; ad minimum Viginti quinque Tamen sed ſi aliqua suſpitio eſset caualcate que per terram lugnani banniretur ex parte poteſtatis q͞ quilibet cuſtodiat ſe & ſuā beſtias q͞ Tunc predicti poſſint intra dicta confinia intrar̄ & ſtare ſine pena donec Contrarium rebanniatur

De Pena beſtie equine de nocte ſtantis ſine cuſtodia intra ſerratas R 68

Statuimus etiam & ordinamus q ſi qua beſtia equina reperta fuerit de nocte non ligata nec a patrono cuſtodita inter cō fima ordinata per formam preſentis ſtatuti loquent sub rubrica de patronus ipſarum teneatur ſoluere ſollidos decem pro qualibet beſtia & qualibet vice

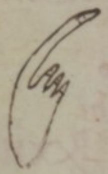
Nos IOANNES Canapinius I.V.D. et Ill.mi et R.mi Car.lis de FARNESIO Gub. Comissarius &c.

Addentes Statuto sub Rub: de pena capientis columbos ob frequentiam delicti huiusmodi.

Decretamus atq augumentamus penam uiginti solidorum ad scutos quinque applicando ... formam statutorum, et ad ... Domino al tantumdem pro quolibet columbo, qualibet persona, et qualibet uice, siue id faciat animo aucupandi, siue capiendi, siue aliter quomodocunq et qualitercunq et non solum aliquo ingenio, ut dicit statutum, aucupandi atq capiendi, seu aliter, sed quauis arte et instrumento, alioue alio modo hactenus excogitato, uel excogitando imposter, isq pro conuincto et confesso habeatur, penes quem, uel in domo, capanna, et loco cuius fuerit repertus columbus unus, uel plures, nisi probet eos habuisse de sua Columbaria, possitq procedi qualibet in casu predictorum per uiam inquisitionis, denunciationis, accusationis, et omni alio modo de iure permisso, credaturq etiam uni testi; et eius testimonium plenam probationem faciat. Nec possit Podestas seu Comunitas gratiam facere de dicta pena, quinimo petens uel procurans sibi

gratiam fieri, incidat in penam du=
pli supradicte pene similiter gratiam
faciens. Et ita ordinamus. sub die
sexta februarij. 1569.

Ita est Io. Canapina Commiss.

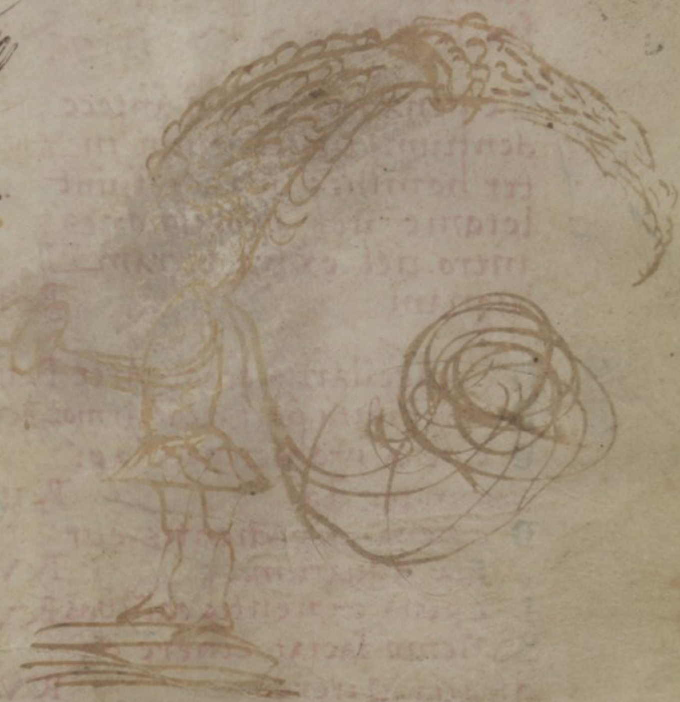

Andreas pub.cus preco et castaldus
R. mihi not.i, et nob. sup. dicti Mag.ci d.
commissarij preconizasse per loca solita
et in pub.m notitiam deveisse per loca solita
et consueta terre lug.ni, suprascriptam ordi
nationem et decretum presentibus Dom.no ...
et Jo. ... testibus.

Adrianus potas. ss

INCIPIT Tabula quinti libri extraordinariorum Statutorum terre Lugnani

De pena laborantium uel facientium aliquod Exercitium in diebus festiuis infra scriptis — R. I

De pena mulierum antecedentium uel euntium inter homines quando fiunt letanie uel processiones intro uel extra terram Lugnani — R. II

De macellariis et eorum Arte — R. III
De prohibita portatione Armorum — R. V
De pena prohicientis lapides in tecto — R. IIII
De pena inpedientis cursus Aquarum — R. VI
De pena capientis columbos — R. VII
Quod nemo faciat cinere de aliqua Quercu — R. VIII
Quod nullus ponat Sozuram ante portam plagie intercanct — R. VIIII
De pena inciglantis linum uel canapem intus terram Lugnani — R. X

Quod Potestas nec aliquis de sua familia nec castaldus intret domum alicuius contra formam presentis Statuti — R. XI

Quod fabri Teneantur habere ferros causa ferrandi — R. XII

Quod Molendinarii Teneantur habere mensuras Sigillatas — R. XIII

De Pena intrantium domum infirmi quando sibi portatur Corpus Christi — R. XIIII
Quod habens sciaquatoria iuxta domum suam debeat ipsa retinere aperta — R. XV
Quod uisores communis quolibet mense teneantur reuidere sciaquatoria communis — R. XVI
De molendinariis molentibus oliuas — R. XVII

De non permictendo aliquem sepelliri in platea et de modo seruandi in funere — R. XVIII

De pena retinentium bestiam alienam inter suas contra formam presentis capituli — R. XVIIII

De capientibus ex bannito — R. XX

De locatione domus ad pensionem — R. XXI

De Locatione terre uel Vinee — R. XXII

De conducentibus terram uel uineam a duobus dominis contrarijs R. XXIII
De Oratoribus ſiue ambaſciatoribus cois R. XXIIII
De pena Ementium aliqua mercantiam ab aliquo forenſe contra infra ſcriptum capitulum R. XXV
Q. uendentes uinum ad minutum uel groſſum debeant retinere meſuras ſigillatas R. XXVI
Q. nullus ſtet in Taberna poſt tertiu ſonu capane R. XXVII
De pena facientis ſciaqua ialia super poſſeſſioes alter. R. XXVIII
De pena euntium poſt tertium Sonum R. XXVIIII
De non augendo pretium uini quod qs uendere incepit R. XXX
De no mictendo Canape uel linu in burga aliena R. XXXI
Q. Cogantur ad murandu conuicini ſi unus iporum uoluerit murare R. XXXII
Q. Nullus appropriet ſibi i eccleſia sce marie locum R. XXXIII
Q. Nemo debeat in ſertis temporibus mictere canapem uel linu in locis contentis i preſenti capitulo R. XXXIIII
Q. Nullus forenſis poſſit ee nec reputetur lugnanenſis niſi de uoluntate conſilij R. XXXV
Quid agendum ſit de pignoribus factis pignoribus per curiam terre lugnani R. XXXVI
HAbens bona comunitatis ad quid teneantur R. XXXVII
Q. nemo retineat proferulu in muris dicte terre R. XXXVIII
Q. Si quis uociferauerit in platea comunis dum dicitu miſſa puniatur R. XXXVIIII
Q. Nemo teneat feneſtras i muris niſi fueri[illegible] R. XXXX
Q. Nemo facere poſſit aliqd hedifitium sup uiam cois R. XXXXI
Q. Nemo poſſit habere aliqd offitium in terra lugnani niſi fuerit natus ab origie R. XXXXII
Ad quid teneantur fornarie R. XXXXIII
Q. Nemo Audeant denegare nomen illis de Curia tere Lugnani R. XXXXIIII
Q. Nemo faciat i Sozuram ante eccleſiam sce marie R. XXXXV
Q. Nemo debeat extendere Coria in platea cois R. XXXXVI
Q. Nemo debeat auferre aliquod animal Ex laqueo seu pedica alicuius R. XXXXVII
Q. Poteſtas teneatur quolibet menſe congregare conſilium R. XXXXVIII
Q. Quilibet uendens uinu uel alias res ad minutum teneatur dare menſuras plenas Et iuſtas R. XXXXVIIII

Nemo stet prope palatiū dum sit consilium a decem passus ℞ 50

Nemo faciat accoltam aque in dicta tera ℞ 51

Nemo teneat aliquod genus ĩpedimētorū in stati lugāi ℞ 52

Nemo proiciat inmunditiam in re aliena ℞ 53

Per consilium eligantur duo homines ad fontes aptandas per Annum ℞ 54

De Pena non soluentis datium infra Annum ℞ 55

Nemo debeat probicere aliquod Animal morticinū per muros ℞ 56

Nemo probiciat aliquam imunditiam in aliqua uia publica intus uel extra terra ℞ 57

De illis qui prestauerint bestias ad ucturam ℞ 58

De salario retentorum clauium Janue terre lugnāi ℞ 59

Vendantur plene aque exeuntes ex terra lugnani per sindicum comūnis ℞ 60

Faciens fornachiam caleis teneatur dare camerario cōis Salmas decem ℞ 61

Forenses non possint uenire ad habitandū in terra lugāni sine licentia consilii ℞ 62

Nullus forensis possit accipere in uxorem aliquā luganelem ℞ 63

Aliqua bestia porcina uadat per terram lugnāi ℞ 64

Si aliqua bestia porcina uel canina dederit dannum in bonis alicuius in terra lugnani puniatur dominus ipāx ℞ 65

De salario debito numeratoribus bestiarum cōis ℞ 66

Nemo Extendat pannos in muris terre lugnani ℞ 67

De mō facientibus custodiam in montibus ℞ 68

Liceat omnibus de dicta terra exportare Terras albas sine pena ℞ 69

Nemo debeat proponere uel consulere de aliqua remissione malefitiorum ℞ 70

habens aliquam rem stabilem communis Lugnani teneatur ipsam consignare in terminū unius mensis ℞ 71

habens canes teneatur illos ducere Ligatos ℞ 72

Si aliquo animal interfe
cerit in aliquo animal alte
rius credatur ſacramēto patiētis 73

Vnuſquiſq; teneatur face
re cuſtodiam et de pena nō
facieñ uel falleñ R 74

Poteſtas poſsit accipere
unum bolonenum de male
ſoluentibus cōitati R 75

Macellarius non poſsit
tenere in ſerratis ultra ui
gintiquinq; beſtias R 76

Vnuſquiſq; debeat facere
hortum per totū mēſē februarij 77

Nemo faciat aliqđ inpedi
mentum prope muros terre
Lugnani ad x pedes R 78

Unus quisq; uolens mitte
re intenimento lugnani be
ſtias minutas Soluat came
rario cōis ducatos tres pro
Centinario R 79

Nemo audeat extrahere
granum amenſe July perto
tum menſem decembris R 80

Tranſeuntes per territo
rium Lugnani Et per terram
debeat soluer̄ gabellam R 81

Ad ſollicitandum oēs debito
res cōis deſcriptos in libro in
ferius ut debeat satiſfeciſse
comūnitati R 82

De danīs datibꝫ cōdempnat
poſſit Vnus quiſq; appellare
ad dominos quatuor R 83

Nemo faciat immunditiaʒ
ī ciſterna cōis neeī eius plateis R 84

Contrahentes cū comūni nō
poſsint alteri ſoluere uel ali
quem ad partem recipere ſi
ne uoluntate cōis R 85

Omnes laboratores dicte
terre laborēt in poſseſsionibꝫ
cōis certum quid R 86

Quiſq; debeat ponere et co
lere arbores in ſua poſseſsiōe R 87

Laborantes terras forenſi
um nō reddant terratica ſi
ne licentia cōmunis R 88

Beſtie que remictuntur
intra terram teneantur in
certis locis deputatis R 89

De ſalario Ambaſciatoruʒ R 90

Vendentes teneant me
nſuras iuſtas R 91

Appellatio ad Priores / 73

INNOMINE domini hic eſt liber quintu[s] extraordinariorum terre Lugnani .

De pena laborantium uel facientium aliquod Exerci[tium] in diebus feſtiuis infra SCRIPTIS ~ ~ Rx I

Ad honorem Et Reuerentiam Omnipotentis dei Eiuſq[ue] Glorioſiſſime matris virginis marie Et ſuor[um] Sanctorum Et Sanctarum Celeſtis Curie Statuimus & ordinamus q[uod] Nulla perſona Cuiuſcumq[ue] conditionis Exiſtat audeat vel preſumat Quoquomodo laborare uel aliquod Exercitium facere cum Beſtijs uel ſine in diebus feſtiuis infra ſcriptis ui[delicet] In ſollenni feſtiuitate Natiuitatis domini noſtri IESV christi cum tribus diebus ſequentib[us] In die Circumciſionis domini In die Epiphanie In die purificationis In feſtiuitate Annumptiationis In feſtiuitate reſurrectionis cum duobus dieb[us] ſequentibus In feſtiuitate Aſſumtionis domini In feſtiuitate pentecoſte cum duobus diebus ſequentibus In feſtiuitate Corporis domini noſtri ieſu chriſti In feſtiuitate aſſumptionis Et natiuitatis uirginis marie Et in feſtiuitate omnium ſcor[um] Et in ſingulis diebus dominicis totius anni ad penam & ſub pena Quindecim ~~de~~ ſolidorum pro quolibet contra faciente & qualibet uice In alijs uero feſtiuitatibus appoſtolorum & aliorum ſanctorum preceptis a Sancta Eccleſia Et in feſtiuitatibus glorioſiſſime uirginis marie ui[delicet] uiſitationis ſancte marie niuis Et conceptionis eiuſdem uirginis ad penam decem ſollidorum pro quolibet contra faciente & qualibet uice Et in feſtiuitatibus deuotorum ſanctorum Et protectorum terre Lugnani ui[delicet] Sancti Euditij Sancti franciſci Sancti Sebaſtiani Sancti Angeli de menſe ſeptenbris Et maij Sancti Antonij de patauio Sancti Antonij de uienna Sancti Lanni et ſancti (s. Lanus) iohannis decollatis In feſtiuitate Sancte Marie magdalene Et ſancte lucie Et Sancte Katherine Si quis contra fecerit puniatur pe

O, s.to Lano che ci benedetti che sempre nuovi a v d d. [illegible]
W la deuotione di s.to Lano da Basianello e
da Lugnano. [illegible]

na quinq; sollidorum pro quolibet contra faciente et quolibet die Et qualibet uice Cum hoc quod Potestas et eius uicarius uinculo Juramenti teneatur et debeat de sero Antecedentis diei festiuitatum deuotorum sanctorum predictorum banniri facere per terram lugnani quod nemo Audeat laborare indictis festiuitatibus contra formam presentis statuti Et si non fecerit puniatur Quatruplum cuius puniretur contrafacien

De pena mulierum Antecedentium uel Euntium inter homines Quando fiunt Letanie uel processiones intus uel Extra terram Lugnani II

Ad maiorem deuotionem Et honestatem Statuimus & Ordinamus quod quando fiunt letanie siue alique processiones uel quando defertur Corpus domini nostri Jesu christi aut quando portatur immago Gloriosissime domine Virginis MARIE eius matris intus uel extra terram Lugnani Nulla mulier cuiuscumque status aut conditionis Existat audeat nec presumat antecedere homines siue inter ipsos homines ire nec aliquis vir inter ipsas mulieres accedere ad penam quinq; sollidorum pro qualibet & qualibet contra faciente Et potestas in predictis teneatur inquirere Et procedere & habeat quartam partem pene Et pueri uel Puelle a decem Annis infra non Teneantur ad Penam

De Macellarys Et eorum Arte III

Vt nemo defraudetur ordinamus quod macellary et omnes alie persone Carnes uendentes in dicta terra debeant uendere Carnem ad libram duodecim unciarum sigillatam sigillo comunis Et potestas uel Eius uicarius teneatur et debeat ad Justare libram et bilancias in terminum quindecim dierum post introitum sui officy Et macellarius non uendat unam Carnem pro alys carnibus sed dicat Cuius generis sint Et quod in uno disco non possit retinere Carnes masculinas et feminas ad penam uiginti sollidorum Et quod omnes & singuli macellary debeant uendere bonas & sufficientes Carnes Sic etiam alie persone Carnes uendentes in dicta terra Et non Carnes morticinas siue allupa

tinas & q quilibet perſona uē
dens Carnes predictas teneat
et debeat uendere libram Car
nium Caſtratinarum pecudi
narum et porcinarum & Scro
finarum duobus denarijs mi
nus q uendatur in Ciuitate ame
ne & Idem dicimus de Carni
bus. caprinis Et hircinis ſicut
de carnibus predictis Carnes
uero bouine uel baccine uen
dantur ſecundum pretium eis
dandum per poteſtatem et
quatuor ante poſitos fuerunt
in terra quando dicte carne
aſſectari & appretiari contin
gerit Alio quin ſi Extra uel
aſtoris fuerint debeant poni
& aſſectari per poteſtatem &
duos homines per ipſum eli
gendos Et ſi aliqua perſona
uenderit dictas Carnes ultra
dictum aſſectum et pretium
& modum ſuperius declaratū
puniatur in ſex decem ſollidis
pro qualibet uice Et ſi pote
ſtas uel eius uicarius concel
ſerit licentiam uendendi dic
tas Carnes alicui ultra modū
ſuperius declaratum perdant
ſuo Salario pro qualibet uice
octuaginta ſollidos denariorum
Et quilibet macellarius ſiue
carnes uendē teneatur dare
iuſta pondera Et teneatur ha
bere ipſa pondera & bilancias

iuſta et ſigillatas ſigillo com
unis ad penam dictam ſex de
cim ſollidorum Et non poſsit
ponderare carnes ad uendendū
cum ſtatera niſi a quinq libris
ſupra ad penam ſupra dictam
Carnes uero morticine ſiue alli
patine non poſsint uendi niſi
Extra portam dicte terre Et
uendatur libram ipſarum qua
tuor denarios ipſe Carnes alli
patine dum tamen fuerint
allupate illo die quo incipiun
tur uendi appretientur & aſſec
tentur Et ponantur per pote
ſtatem & duos uiros per ipſum
eligendos Et uendatur libra
ipſarum ſecundum aſſectum Et
modum per ipſos factum et
declaratum ad penam ſex de
cim Solidorum & dies intel
ligatur naturalis Et non ar
tificialis Et ſi dicte Carnes
eſſent allupate ante diem
naturalem quando quis uen
dere inceperit puniatur uen
dens in ſex decem ſollidis ſi
uenderet ultra quatuor dena
rios pro libra Et ſi que Carnē
omnium predictarum uende
rentur infecte puniatur uē
ditor eadem pena uiginti ſol
lidorum & ipſas uendere nō
poſsit Et ſi uendiderit poſtq
ſibi mandatum fuerit per
poteſtatem uel alium Eius

nomine pena centum ſollido
rum puniatur Et quilibet
poſsit delinquentes in predi
ctis accuſare et eius accuſe
credatur cum uno teste fi
dedigno Et quia in ciuitate
Amerie ſoluitur gabella
ad rationem duorum dena
riorum pro libra carnium
ut ſupra diminuimus que
datur minus libra in dicta
terra duobus denarijs que
datur in ciuitate Amerie

De Pena prohicientis la pides in tecto — — R. XIIII

Maior decem annis si pro
iecerit lapides in tecto
alieno in quinque ſollidis pu
niatur et emendet dannum
ſacramento patientis

De prohibita Portatione armorum — — R. XV.

Statuimus et Ordina
mus quod nulla perſona
tam conterrigena quam forenſis
poſsit portare per dictam
terram aliquod genus armo
rum Offendibilium et de
fendibilium detractis offi
cialibus domini legati Et
Excepto tempore guerre
uel quando quis iuerit et
rediuerit de foris ad penam
ſex decim ſollidorum et dic
ta pena duplicetur forenſibus
nisi portent illa ligata Et pe
ne predicte ſoluantur Et exi
gantur pro quolibet petio ar
morum forenſes uero aliquo
modo et nullo tempore per
dictam terram dicta Arma
deferri poſsint

De pena impedientis cur ſum aquarum — — — R. XVI

Uolumus et ordinamus
quod quiſquis in terra ſiue
uel extra impedierit aliquem
curſum aquarum alicui in
uiginti ſollidis uice qualibet
puniatur Et nihilominus
reducatur ſicut currere con
ſueuit

De pena capientis colu mbos — — — R. XVII.

Firmamus et Statuimus
quod nulla perſona aucupe
tur columbos [illegible] domi
sticos uel de columbaria ali
quo ingenio aucupandi nec
capiat ad penam uiginti ſolli
dorum pro quolibet columbo
et quilibet poſsit accuſare
cum uno teste fide digno et
[illegible] uel recuſauerit [illegible]
[illegible] ſe in Curia [illegible]

in dupla pena puniatur ex
ceptione aliqua non obstant

Q nemo faciat cinerem de
aliqua quercu - - - R. XVIII

Hoc presenti statuto San
cimus q nemo faciat de
aliqua quercu cinerem ad pe
nam uiginti quinq librarum
& eadem pena puniatur ue
dens qd capitulum suspen
di non possit aut cassari

Q Nullus Ponat Sozuram
Ante portam plagie inter
Cancellos - - - - R. XVIIII

Ordinamus q si quis co
gregauerit fimum uel
lutum ante portam plagie
inter cancellos ipsum debe
at Eleuare in spatio siue
termino quinq dierum post
quã fuerit congregatum ad
penam decem sollidorum
& quilibet possit dictum
fimum portare elapso dicto
termino sine pena

De Pena inciglantis linum
uel Canapem intus terram
Lugnani - - - - R. X.

De lino et canapa

Volumus et statuimus
q nulla persona inciqiet
uel ad machet canapem uel
linum in terra lugnani nec itr
cancellos ad penam uiginti
Sollidorum

Q potestas nec aliquis de
sua familia nec castaldus
intret domum alicuius cotra
formam presentis Statuti R. XI

Item statuimus et ordi
namus q Potestas dicte
terre nec aliquis de sua fami
lia nec castaldus dicti com
munis possit ingredi domu
alicuius persone ad pignora
ndum ad penam octuagin
ta sollidorum nec aliqua de
causa si aliquis domi non
esset de dicta domo excep
to si necesse esset pro Execu
tione alicuius malefitij quia
uolumus q tunc Potestas uel
eius uicarius cum castaldo
comunis uel sine et cum pr
sentia duorum Lugnanen
sium propinquorum seu at
tinentium domino domus
si possunt haberi alias uoce
tur uicini uel alij de dicta

Q fabri Tenecantur habere
ferros causa ferrandi - - R. XII.

Item Ordinamus q fabri
tenecantur Continue ha

De inciglantibus

bere clauos & ferros causa
ferrandi bestias ad penam u
qinti sollidorum

Q molendinarij teneantur ha
bere mensuras sigillatas – R XIII

Item ordinamus q omnes
molendinarij qui molut
triticum teneantur habere
mensuras sigillatas ad sigillū
communis eorum Expensis
vz de salma et quarto Et nul
lus molendinarius mittat ma
nus in tremoqia causa accipi
endi multuram ad penam oc
to solidorum uice qualibet
Et predicti molendinarij te
neantur aperire param ante
horam sexte Et nullus debe
at molere die dominico ad
penam sexdecim solidorum
& debeant recipere pro mul
tura & mercede ipsorum de
uiginti mesuris unam & nō
plus ad dictam penam

De pena Intrantium domum
infirmi quando sibi portatur
Corpus christi – – – – R XIIII

Statuimus & Ordinamus
q nulla persona intret do
mum infirmi alicuius quā
do sibi portatur Corpus christi
ad penam octo sollidorum

saluo q si aliquis uocaretur
tunc per aliquem de domo
siue familia quia ad penam
nullatenus teneatur

Q Habens Sciacquatoria
iuxta domum suam debeat
ipa retinere aperta – – R XV

Cuicumq seu quecumq
persona habet domum
suam prope muros communis
& iuxta ipam domum esset
aliquod sciaquatorium q talis
persona debeat ipum retiner
apertum ita q dicti muri seu
murus non recipiat ex eo
aliquod detrimentum ad pe
nam sexdecim sollidorum Et
siquis fecerit aliquam troscia
iusta murum communis ut
in aliquo casaleno siue horto
aut domo uel choadunatios
aquarum unde dictus murus
in aliquo dampnificare posset
in octuaginta sollidis uice
qualibet puniatur et quilibz
possit accusare et eius accu
se stetur & credatur & tene
atur in credentia quarum
penarum medietas sit com
munis Quarta potestatis exe
cutionem facientis et reli
qua Quarta pars sit et esse
debeat accusatoris

Qz uiſores Communis quolibz menſe teneantur reuidere ſciaquatoria cōis . . . . R XXVI

Uiſores Communis ſeu exti
matores teneantur quoli
bet menſe ſemel ad minus ui
dere & requirere ſciaquatoria
exiſtentia in muris commu
nis ita et taliter q aqua ex
parte interioris dicti muri nō
congregetur ne murus deſtr
uatur uel ledatur in aliquo
ad penam decem ſollidorū
pro quolibet uiſore et quoli
bet menſe Et ſi inuenerit
ibidem aliquam habundan
tiam Aquarum uel alterius
rei dictum murum leden
tis teneantur referre pote
ſtati illud quod inuenerunt
in preſentia duorum teſtiū
Et ſi poteſtas fuerit neglig
ens in perquirendo & exe
quendo predictos delinquē
tes perdat de ſuo Salario
octuaginta ſollidos Et quili
bet poteſtas primo menſe
Sui regiminis teneatur mo
nere dictos uiſores de pre
dictis ad dictam penam

De molendinarijs molentibus oliuas . . . . R XXVII

Item ordinamus & statui
mus q omnes et ſinguli
molendinarij et omnes & ſin
gule perſone deputate ad mo
lendum Oliuas & omnes ha
bentes molendinum ſiue mo
lendina debeant tenere fulci
ta omnibus maſsaritijs et
rebus congruentibus et ne
ceſsarijs ip̄i molendino que
ſint bone et ſufficientes
ita q nullus qui molere uo
luerit ſiue macinauerit ad
dictum molendinum poſsit
aut ualeat incomodum ali
quod ſubſtinere Et q domi
nus ipſorum molendinorum
Et molendinarij predicti nul
lam debeant committere
fraudem in eorum Arte sed
ip̄am teneantur fideliter ex
ercere Et ſi quis in predictis
uel in aliquo predictorum
contra fecerit pena Trigin
ta ſex Sollidorum uice qua
libet puniatur Et emendet
damnum Patienti et non po
ſsit nec debeat prohicere
aquam eletatam uel alias in
mundam in loco propter quē
ſeu per quem diſcurrat per
uiam & alia loca publica uel
uicinalia ſeu alia dicte terre
idet ideſt intus dictam ter
rram ad penam ſexdecim
Sollidorum uice qualibet

De non Permictendo aliquem sepeliri in platea & de modo seruandi in funere R. XVIII

Item ordinamus & statuimus quod potestas uel eius uicarius permictere non debeat aliquam personam cuiuscumque generis existat sepelliri in platea communis nisi tempore pestis seu mortalitatis ad penam uiginti quinque librarum Et nulla femina uadat per dictam terram clamando. nec sequatur mortuum uel mortuam aquatuor domibus supra dum ad ecclesiam portatur ad penam quatuor sollidorum pro qualibet Homines Vero possint ire ad ecclesiam cum mortuo cum quatuor mulieribus non tamen clamando nec sine caputeis in capite ad dictam penam

De Pena retinentium bestiam Alienam inter suas Contra Formam presentis Capituli R. XVIIII

Ordinamus & Statuimus quod si quis de lugnano haberet aliquam bestiam alienam intus suas que bestia esset smarrita uel exmattata de quocumque genere bestiarum Volumus quod talis habens infra tres dies a die receptationis dicte bestie ipsam bestiam uel ipsas bestias restituere uel restitui facere teneatur pristino possessori Et si nesciuerit uerum infra dictum terminum realigneti coram camerario communis qui pro tempore fuerit alias ponatur sibi pro furto

De capientibus Exbannitos R. XX

Ad hoc ut homines dicte terre ab expensis et dampnis releuentur & dampnificantes & offendentes puniantur de preteritis & de futuris Statuimus et ordinamus quod si qua persona uiderit uel inuenerit aliquem exbannitum Curie Domini legati in terra lugnani uel eius territorio qui aliqua dampna uel offensam fecerit uel faceret de lugnano in personis uel in rebus ipsos exbannitos uel eos associantes quod statim teneantur & debeant facere et mittere rumorem dicendo Parcatis uos ad exbannitum Et quicumque non transierit et negligens fuerit in capiendo soluat nomine pene octuaginta librarum denariorum Cuius pene medietas sit domini legati

& alia communis Lugnani. Et si predicti facientes rumorem trahentur uel capientes in trahendo uel capiendo uel retinendo ex aliquo casu eueniente uel causa aliquarum iniuriarum per ipsos illatarum aliquod dampnum quomodocumque substinuerit quod defendatur expensis communis & eis & cuilibet ipsorum emendetur dampnum in duplum de pecuniis communis dicte terre arbitrio sindicorum dicti communis. Et predicta potestas uel eius uicarius qui pro tempore fuerit teneatur facere executionem ad petitionem dampnificati in termino unius mensis ad penam quinquaginta librarum & ad penam prestiti iuramenti exceptis illis personis cum quibus commune Lugnani habet indutias siue treuguam.

De locatione domus ad pensionem ... R. XXXI

Statuimus etiam quod si qua persona locauerit domum ad pensionem alicui teneatur conductor uel eius heres dare et conuluere locatori uel eius heredibus pensionem inter ipsos conuentam pro tempore. Et finito locationis tempore conductor teneatur ipsam domum reassignare cum effectu locatori uel eius heredibus in sex dies postquam per locatorem uel eius heredes fuerit requisitus contra faciens in decem libris puniatur. Et exire debeat de domo predicta et de locatione pensione & conductione uel conuentione credatur sacramento locatoris & eadem sollemnitas seruetur in hortis datis ad pensiones.

De locatione terre uel uinee R. XXXII

Terram uel uineam si quis alicui locauerit ad laborandum non liceat locatori reaccipere rem locatam donec fuerit excultata et si fuerit uinea uindemiata. Et laborator teneatur terram uel uineam bona fide & legaliter laborare ad usum boni laboratoris. Et requirere dominum possessionis quando discusserit bladum uel quando uineam uindemiauerit ad penam octuaginta sollidorum ut compareat ad uidendum diuisionem bladi uel musti. Et similiter dictus

[Marginal notes: "horti" (beside "& eadem sollemnitas"); "conductor terre si non fuerit pro executione penam" (beside "prestiti iuramenti ... indutias")]

laborator teneatur et debeat
exportare fructus in dicta
possessione existentes ad domu
locatoris ad diuidendum dic
tos fructus sub dicta pena
Et si dominus possessionis no
uerit ad recipiendum parte
suam biadi uel musti rema
neat risico & fortuna ipsius
domini Et q laborator non
teneatur in aliquo si aliud in
eius parte euenerit et creda
tur sacramento laboratoris
uel alicuius de sua familia
Et non liceat conductori re
numptiare rem sibi locatam
Sed debeat seminare in maie
se & culta Et si predicta ne
glexerit adimplere Nihilho
minus terraticum Reddere
teneatur arbitrio duorum ui
cinorum propinquorum qui
melius sciuerint infra spa
tium quindecim dierum
postq terraticum fuerit ex
timatum et de locatione terr
uel uinee credatur sacrame
to locatoris de tempore & co
uentione Et si dominus ter
re uel uinee noluerit reacci
pere ante tempus locationis
rem locatam uel conuentio
nis credatur sacramento co
ductoris ad penam octo libr
arum Et conductor uel eius
heredes teneantur ad dictam
penam restituere rem locata
finito tempore locationis in
fra spatium octo dierum postq
per locatorem uel eius heredes
fuerit requisitus aliter non
puniatur Et hoc locum habe
at inter lugnanenses in terris
existentibus in territorio ter
re Lugnani

De conducentibus terram uel
uineam a duobus dominis
contrarijs — R. XXIII

Ordinamus & statuimus
q si quis terram condu
xerit ad laborandum a duob
dominis contrarijs teneatur
cuilibet ipsorum terraticum
reddere

De Oratoribus siue Amba
sciatoribus communis — R. XXIIII

Ambasciatores communis
Lugnani quando ibunt
pro ambasciata communis ua
dant risico & periculo comm
unis Et si quis ambasciator com
miserit fraudem in ambasciata
sibi inposita in octo libris pum
atur et cuicumq fuerit man
datum per potestatem uel
eius uicarium q commodet
equum uel equam et non com
modauerit in sexdecim solidis

puniatur Et nulla ambaſciata fiat pro aliqua perſona ſpeti ali expenſis communis ſed cui libet petenti detur eius expen ſis contra faciens Poteſtas uel eius uicarius in uiginti libris puniatur Et ſi camerarius ul tra noſtram deliberationem predictam ſeu contra formam preſentis capituli aliquid ſol uerit de ſuo proprio ſoluere te neatur Et ſemper intelligatur equs & equa deberi accomo dari expenſis co(m)munis & no(n) a(l)tr(is)

De Pena Ementium aliquam mercantiam ab aliquo forenſe contra infra ſcriptum capitulu(m) R(ubrica) XXV

Siquis aliquam mercantia(m) emerit ab aliquo forenſe qui deforis uenerit ad dictam terram ut piſcium ſalis cepar olei caſtanearum ualorum ole orum pomorum & ſimilium cauſa uendendi in triginta ſex ſolidis puniatur niſi per diem unum naturalem ſteterit in dicta terra ad uendendum ad minutum Et Poſſit quilibet accuſare et habeat medietate(m) pene Et teneatur ei in creden tia & liceat talibus forenſib(us) Extrhaere ſuam mercantiam de dicta terra ſine pena aliqu(a)

Quod uendentes uinum ad minu tum uel groſſum debeant re tinere menſuras ſigillatas . R(ubrica) XXVI

Uinum uel multum qui uo luerit uendere ad minutu(m) habeat menſuras co(m)munis qu as camerarius debeat ſigillar(e) & ab ipſo ſigillato recipere Et de beat habere petictum mediu(m) petictu(m) fuglectam uel ter zectam ſigillatam cum ſigillo. co(m)munis uel ſigillo poteſtatis. contra faciens in triginta ſex ſollidis puniatur Et poteſtas uel uicarius debeat requirere tabernarios qualibet ebdoma(da) ta uinculo iuramenti & cuicu(m) q(ue) fuerit inuente dicte men ſure falſe non recte uel no(n) ſigillate in eadem pena puni atur Et q(uod) no(n) poſſit retinere in dicta taberna aliquod uas non ſigillatum excepto urceo uel quartarone Et exceptis ali is ualibus maioribus peticto ad dictam penam & nulla per ſona que habuerit uinum a ta bernario ſeu caupone uel uinu(m) uendente non debeat diſceder(e) de taberna niſi primo ſoluerit & ſatiſfecerit tabernario de ui no quod ab ipſo recepit ad pe nam quatuor ſollidorum Et hoc locum habeat quando tabern arius prohibuerit aliquem no(n)

recedere de taberna sub dicta pena Et idem habea locum in menſura cuilibet bladi et grani

Q nullus ſtet in Taberna poſt tertium Sonum Canpane — R XXVII

Statuimus et ordinamus q nullus poſt tertium ſonum campane ſtet & comoretur in aliqua taberna uendendo uinum uel quacumq de cauſa pulſando per familiam poteſtatis ad penam quatuor ſollidorum

De pena facientis ſciacquaialia super poſſeſſione alterius XXVIII

Statuimus et ordinamus ad remouendum cauſam ſcandali inter homines et uicinos terre lugnani q quicumq miſerit ſeu fecerit formas ſeu sciacquaiales in Conſuetos ſuper poſſeſſione alterius q ipos uel ipas tollire debeat ita q de inceps non dampnificet ſuum conuicinum infra terminum quindecim dierum poſtq a ſuo conuicino fuerit requiſitus ad penam triginta duorum ſollidorum pro quolibet et qualibet uice Et dicta requiſitio debeat fieri coram duobus teſtibus ad minus Et nihil hominus teneatur talis mittens uel retines dictas formas et ſciacquaiales Emendare dampnum patienti & credatur ſacramento dampni paſsi uſq in quinq ſollidis cum uno teſte uſq in octo ſollidis Et cum probatione duorum teſtium uſq in quantitate uel inter else quodcumq Et dicti teſtes ſint homines bone tame boneq fidei & hoc Locum habeat in preteritis preſentibus & futuris

De Pena euntium Poſt tertium ſonum — R XXVIIII

Preſenti Ordinamento ſtatuimus q nullus uel nulla perſona audeat nec preſuat ſine lumine ſtipite uel Tizone ire per dictam terram lugnani poſt tertium ſonum campane que ab familia poteſtatis ſonat de ſero pro cuſtodys ad pena quatuor ſollidorum Volumus tamen q liceat unicuiq ſtare ſine Lumine per tres domos alique a domo ſue ſolite habitationis & non dicta ſua domus in numero computetur Et poſsint ire quatuor per loc

ad unum lumen non tamen cantando nec uociferando Et cum cerco molcieda uel fiaccula omnis numerus personarum ire Possit

De non augendo pretium uini quod quis uendere inceperit - R. XXX

Item Ordinamus quod uinum uel mustum si quis posuerit uel uendere inciperit ad Certum pretiu non posit ultra dictum pretium ascendere uel uender ad penam sexdecim sollidorum Cuius pene tres partes sint Communis & reliqua Potestatis Executione facientis

De non mittendo Canapem uel linum i burga aliena - R. 31

Ordinamus quod Canapem ut linum nullus mittat ad macerandum in burga aliena sine Licentia domini burge ad penam sexdecim sollidorum & liceat domino burge extrhaere dictam Canapem ut linum missum in sua burga sine Pena Et nulla persona lauet pannos in burgis alienis quando stet canapis ut linus ad pena Quatuor Sol-

Quod Cogantur ad murandum conuicini si unus ipsorum uoluerit murare - R. 32.

Si quis noluerit murare super parietem Communem quam habet cum suo conuicino non cogatur ad murandum Sed si murare noluerit in dicta pariete postquam fuerit requisitus Tunc qui murare uoluerit possit libere murare Et non liceat consorti qui murare noluerit aliquid in dicta pariete ponere uel hedificare nisi primo satisfecerit partem sibi contingentem de expensis factis in pariete & muro predicto arbitrio magistrorum contra faciens in octuaginta solidis puniatur -

Quod nullus approprriet sibi i Ecclesia sancte marie locum R. 33

Ordinamus quod nulla persona approprriet sibi locum in ecclesia sancte marie de lugnano ad penam octo sollidorum cuius pene tres partes sint communis & reliqua quarta pars Potestatis

Quod nemo debeat infra sempstis temporibus mittere canapem uel linum in locis conte

ntis inpresenti capitulo - R 34

Ordinamus quod nulla perso
na debeat mittere cana
pem neque linum de mense
iulij & Augusti in aliquib
locis ubi eet cursus aquaru
ad penam triginta sollidoru

Quod nullus forensis possit ee
nec reputetur lugnanensis
Nisi processerit de uolun
tate Consilij - - R 35

Nullus lugnanensis esse
possit nisi processerit
de uoluntate Consilij genera
lis & spetialis uel parlame
ti aliter recipi non possit

Quid agendum sit de pigno
ribus factis per Curiam ter
re Lugnani - - - - R 36

Statuimus et ordinamus
quod habens pignora in cu
ria terre lugnani & non re
collegerit in octo dies post
bannum missum per Curiam
dicte terre Liceat camerario
communis uendere cui meli
us potuerit Ementibus dic
ta pignora per Commune lug
nani omni tempore defenda
ntur Expensis communis
& de Emptione & pretio cre
datur sacramento Ementis
dummodo apparcat de uendi
tione in libro Camerarij de qui
bus pignoribus castaldus ne
que camerarius qui illo tem
pore fuerint Emere non po
ssint & hoc sub Pena decem
sollidorum

Habens bona Communitatis
ad quid teneantur - - R 37

Item ordinamus quod si quis
ex sindicatoribus comm
unis lugnani fuerit inuen
tus quod haberet de pecunijs
communis et rebus teneatur
ipsam pecuniam & rem ca
merario Communis restitue
re in decem dies post ratio
nem factam uel preceptum
factum per Curiam dicte ter
re ad penam dupli dicte
pecunie Et rerum

Quod nemo retineat proferu
lum in muris dicte terre R 38

Item statuimus & ordina
mus quod nulla persona re
tineat proferulum in muris
communis terre Lugnani ad
Penam centum sollidorum

Quod si quis uociferauerit in
platea communis dum dici
tur missa Puniatur - R 39

Quod minor ita dicere voluisse

Si quis ex sindicatoribus Communis
lugnani sententia fuerit inuen-
tus quod haberet &c.

Item Statuimus et ordinamus ꝙ si quis de dicta terra uociferauerit uel gridauerit in platea communis quando dicitur missa Soluat nomine pene uice qualibet decem sollidos .

Qz Nemo Teneat fenestras in muris Communis Nisi Fuerint ferrate . . Rx 40.

Item ordinamus ꝙ fenestras habentur in terra lugnani u3 in muro dicte terre debeant murare uel facere ferrari ita ꝙ ferramen ferrorum sit unius palmi per amplum pro qualibet parte ad penam Centum Sollidorum

Qz nemo facere possit aliqd hedificium super uia cois Rx 41.

Item Uolumus ꝙ nemo siue habeat domos ab utraque parte uie siue ab una non possit super ipsam uiam Edificare nec proferulum nec aliquid Edifitium facere nisi quod fuerit altitudinis decem pedum ad penam decem librarum Et non possit predicta facere sine licentia communitatis Et Consilij Et sindici communis ad penam predictam & habens proferulum supra uiam teneantur facere abstrecari uel calcinari aut coperiri ita ꝙ aliqua puluis uel inmunditia cadere non possit ad dictam penam

Qz nemo Possit habere aliqd offitium in terra lugnani nisi fuerit natus ab Origine Rx 42

Item Statuimus & ordinamus ꝙ aliquod officium non possit quis habere in terra Lugnani nisi qui fuerit natus ab origine in dicta terra lugnani Si quis eidem dederit in centum sollidis puniatur Et similiter aceptans & Eius officium non ualeat de iure et de dicto officio expellatur

Ad quid teneantur fornarie Rx 43

Isto presenti statuto ordinamus & uolumus ꝙ quelibet fornaria siue quilibet fornarius debeat coquere Panem in bona & sufficienti forma et ꝙ nulla committat fraudem in eius Arte Et si defectu ipsius aliqua persona de suo pane dannum substinuerit in furno uel extra furnum teneantur domino panis dannum Emendare sacramento ipsius soluat pro pena quatraginta

ſollidos Et teneantur quoque
re panem cuilibet petenti ad
dictam penam Et ſtetur de pre
dictis Sacramento petentis Et
non poſsit coquere panem in
die dominico In feſto nati
uitatis domini noſtri yhu
xpi In feſto aſsumptionis
Beate Marie de menſe Aug
uſti ad dictam penam qua
traginta Sollidorum

Qz nemo Audeat denegare
nomen illis de Curia terre
Lugnani = Rx 44.

Hac preſenti lege Ordina
mus q̄ nulla perſona au
deat uel preſumat dum fue
rit interrogatus a poteſtate
uel ab aliquo de ſua familia
vel a Caſtaldo communis de
negare uel mutare nomen
ipsius ad penam triginta ſo
lidorum & de nocte duplice
tur Pena

Qz nemo faciat sozzuram
Ante Eccleſiam ſancte marie Rx 45.

Statuimus q̄ nulla perſo
na preſumat nec faciat
Sozzuram Juxta Eccleſiam
ſancte marie & Juxta muro
palatij Et in guardaiolis ubi
ſit cuſtodia sub pena octo
ſolidorum nō obſtante niſi
fuerit minoris etatis xii.
& poſsit quilibʒ Accuſare

Qz nemo debeat extendere
Coria in platea communis Rx 46

Item ſtatuimus et ordi
namus q̄ nemo debeat
extendere coria in platea cō
munis in uia mercatelli in
platea porte dicte terre nec
in muris dicte porte nec etiā
poſsit extendere Linum uel
canapem in platea communis
ad penam quatuor ſollidorum
& quilibet poſsit accuſare

Qz Nemo debeat auferre
aliquod animal ex laqueo
ſeu pedica Alicuius = Rx 47.

Ordinamus et Statuimus
q̄ ſi qua perſona abſtule
rit alicui aliquod animal de la
queo in decem ſollidis puniā
tur si dictum animal domino
non reſtituerit illo die quo ab
ſtulerit & Emendet dannum
Et quilibet poſsit accuſare

Qz Poteſtas teneatur quolibʒ
menſe congregare conſiliū Rx 48

Item Ordinamus q̄ Pote
ſtas uel Eius uicarius Te

De negantibus nomen

neantur quolibet menſe ad
minus ſemel congregare con
ſilium Et proponere pro utili
tate ea que uult proponere &
cum quatuor ante poſitis con
municare Et ſi poteſtas uel
eius uicarius non proponat
ut ſupra incidant in penam
uiginti quinque librarum Et
ſi opus fuerit et res ita ſua
ſerit debeant totiens quoti
ens opus fuerit congregare
& ſemper hoc intelligatur cum
licentia Quatuor Antepoſitis

Quod quilibet uendens uinum
uel alias res ad minutum
teneatur dare mensuras ple
nas & iustas R 49

Item Statuimus Et ordi
namus quod quelibet per
ſona uendens uinum uel alias
res ad minutum teneatur
dare uas plenum ad penam
quinque ſollidorum pro quolibet
uase non pleno Et quilibet
poſsit accuſare et habeat me
dietatem pene.

Quod nemo ſtet prope palatium
dum ſit conſilium ad de
cem Paſsus R 50

Item Statuimus et ordi
namus quod nullus ſtet
subtus porticale palatij com
munis nec Juxta ipsum pala
tium ad decem paſsus uel
in hostio aut Juxta hoſtium
dicti palatij per dictum spa
tium dum ſit Conſilium ad
penam decem ſollidorum pro
quolibet et uice qualibet

Quod nemo faciat accoltam
aque in terra predicta R 51

Item uolumus quod nemo fa
ciat accoltam aque in
terra predicta que minus cur
rat per ſciacquatoria & tralla
nas & alia loca ubi curſus
aquarum conſueuerit ire &
currere in uijs publicis itaquod
impediatur curſus aquarum
nec extra muros dicte terre
uel Juxta barbacanum ex
parte Intus itaquod ledat murum
Et quilibet de dicta terra de
beat purgare ante domum
ſuam ſingulis quindecim di
ebus tempore lutoſo Et non
poſsit ad parietem ſui conui
cini appodiare ſub pena qui
nque ſollidorum pro quolibet
et Vice qualibet Et hoc ca
pitulum uolumus per poteſta
tem banniri in principio ſui
offitij per loca publica & con
ſueta dicte terre

Q Nemo Teneat aliquod genus inpedimentorum in stratis Lugnani ~ ~ R 52

Item uolumus q quicumque habet uel tenet aliquod impedimentum in terra lugnani ut lapides discu uel alia inpedimenta q ipa debeat eleuare infra unum mensem post bannu mittendum die hoc ut proxime ad penam qq sollidoru sed de uys uicinalibus non puniatur Sed debeant ipa impedimenta siq in uys uicinalibus Eleuare ad petitionem sui conuicini ad penam decem sollidor & hoc credatur Sacramento uicini Et si quis tenuerit ut apportauerit lapides uel lignamina causa murandi uel hedificandi & in quatuor menses illa hedificauerit non puniatur Item uolumus q nemo retineat aliquod inpedimentum intra mercatelli a capite platee usq ad Sanctum Andream ad penam ut supra Exceptis trabibus causa Sedendi

Q nemo proiciat inmunditiam in re aliena R 53

Ordinamus q Nemo prohiciat inmunditiam aliquā in casaleno uel spatio alieno contra uoluntatem domini ad penam uiginti sollidorū & quilibet possit accusare & Credatur accusatori

Q Per Consilium Eligantur duo homines ad fontes aptandas per Annum R 54.

Statuimus & Ordinamus q per consilium generale dicte terre Eligantur duo homines per Annum qui esse debeant superstites ad aptandum et aptari faciendum omnes & singulas fontes existentes interritorio dicte terre Et qui eis non obedierit soluat nomine Pene quinque sollidos pro quolibet non obediente quam penam dicti Superstites possint inponere cuilibet quando eis uidebitur Et dicti suprstites Teneantur bene exercere & Opus eis impositum et facere ad penam decem Librarum totiens quotiens non fecerint & requisiti a potestate & moniti

De pena non Soluentis datium infra Annum R 55

De no prohyciendo ant[illegible] alterius [illegible]

Volumus et ordinamus q ſi quis poſſidet aliquam poſſeſſionem de qua non ſoluerit datum in annu infra quindecim dies poſtq fuerit bannita debeat ſoluere omnia data contingetia in dicta poſſeſſione ad pena dupli Cuius pene quarta pars ſit poteſtatis & cetera communis Lugnani Et nihil hominus infra dictum terminum dicta poſſeſſio in ſua libra ponere teneatur Et ſi in dictum terminum non poſuerit dicta poſſeſſio ſit communis & applicetur communi que res uendantur per ſindicum communis ut ſibi melius uidebitur expedire et dannum dantes in talibus poſſeſſionibus dum ſteterint ad manus dominorum non ſoluentium ut ſupra non teneantur ad aliquam penam

Quod Nemo debeat probicere aliquod Animal morticinum per muros Rubrica 56

Item ordinamus q nulla perſona per muros communis debeat probicere aliquam beſtiam morticinam ſeu aliud animal morticinum ſed ducere uel portare Extra portam dicte terre et poſt modum probicere in fractis communis ubi dicte beſtie ſolite ſunt probici ad penam decem ſollidorum.

Quod Nemo probiciat aliquam immunditiam in aliqua uia publica intus uel extra terram Rubrica 57

Ordinamus q nemo probiciat aliquam turpitudinem uel immunditiam aquam putridam fecem Cenneratam & hijs Similia in aliqua uia publica ad penam decem ſollidorum

De illis qui preſtauerit beſtias ad uecturam Rubrica 58

Item ſtatuimus & ordinamus q ſi quis conpreſtauerit alicui beſtiam ſuam ad uecturam & ille qui preſtiterit petierit uecturam pro ipſa beſtia Et ille conductor & recipiens dictam beſtiam negauerit ſe habuiſſe Volumus q credatur ſacramento Locatoris ſeu domini beſtie de conuentione et locatione uſque in decem Sollidis -

De ſalario Retentorum Clauium ianue Terre Lugnani Rubrica 59

Volumus & Ordinamus q

Retentores clauium ianue terre Lugnani sint omnino exclusi & exempti unus tantum de familia dicte domus ab omni onere. Custodie ignis Capite & ab unaquaque factione communis

Q(uod) uendantur plene aque exeuntes ex terra Lugnani per sindicum Communis ~ Rx 60

Plene omnes siue aque Exeuntes de terra Lugnani per quencunque locum uendantur per sindicos uel Antepositos communis & bannian tur per terram Lugnani & plus offerenti dentur et uendentur Et nemo dictam aquam possit ducere ad locum suum ad penam quatraginta sollidorum Et potestas in predictis possit inquirere

Q(uod) faciens fornachiam Calcis teneatur dare camerario communis Salmas decem ~ Rx 61

Aliquam fornachiam calcis si qua persona fecerit de Lignis communis lugnani teneatur & debeat mensurare camerario Communis predicto qui pro tempore fuerit pro ipso communi recipiente decem Salmas calcinas contra faciens in decem libris uice qualibet puniatur & Curia dicte terre possit de predictis inquirere

Q(uod) forenses non possint uenire ad habitandum in terra Lugnani sine licentia consilii Rx 62

Item statuimus et ordinamus quod omnes forenses quorumcumque locorum existant non ualeant nec possint uenire ad habitandum in terra Lugnani absque expressa licentia consilii in quo consilio uincatur per duas partes consiliariorum Et casu quo dicti forenses huic capitulo contra fecerint facto eis prius precepto per curiam dicte terre debeant infra terminum trium dierum a dicta terra se absentare alias Cadant in penam uiginti librarum pro qualibet & qualibet die quo steterint in mora

Q(uod) Nullus forensis possit accipere in uxorem aliquam Lugnanensem ~ ~ ~ Rx 63

Item statuimus & ordinamus quod nullus forensis possit ullo quesito colore accipere in uxorem aliquam lugnanensem uel mulierem Existentem in dicta terra Nec ulla mulier dicte terre uel habitatrix

possit accipere forensem in maritum absque expressa licentia communis et si contra fecerint huic capitulo expellantur a dicta terra et se absentare debeant facto prius eis precepto per Curiam dicte terre infra terminum trium dierum et casu quo contra fecerint cadant in penam uiginti librarum pro quolibet die quo steterint in mora salua tamen prouisione et uoluntate Reuerendi domini Episcopi

Quod aliqua bestia porcina uadat per Terram lugnani R 64

Item ordinamus quod si qua bestia porcina iret per terram lugnani exceptis quando iret foras cum pastore et dominus ipsius non retinuerit eam inclusa soluat ipse dominus pro pena uice qualibet qua fuerit inuenta ire per dictam terram quinque sollidos

Quod si aliqua bestia porcina uel canina dederit dannum in bonis alicuius in terra lugnani puniatur dominus ipsarum R 65

Si qua bestia porcina uel uel aliquod genus canium dannum daret alicui intus terre lugnani uel extra in aliquibus bonis uel rebus non conprehensis in presenti uolumine Statutorum soluat dominus ipsorum pro quolibet dictorum animalium et qualibet uice quinque sollidos et credatur de danno Sacramento patientis usque ad uiginti sollidos Exceptione aliqua non obstante

De salario debito numeratoribus bestiarum communis R 66

Statuimus quod numeratores bestiarum electi per consilium generale temporibus inpositionis alicuius datiue habeant pro eorum labore pro quolibet extra terram predictam quinque solidos intus uero dictam terram nihil omnino recipiat Et si ipsi electi non acceptarent facere com numeratione dictarum bestiarum soluat pro quolibet ipsorum decem solidos

Quod nemo Extendat pannos in muris terre Lugnani R 67

Item ordinamus quod nulla persona presumat nec debeat extendere uel expandere

dere aliquod genus pannor(um)
inmuris terre predicte ad pe
nam quinq(ue) Sollidor(um) pro ui
ce quolibet & qualibet

De modo facientibus Custo
diam in montibus — R(ubrica) 68

Statuimus & Ordinamus
q(uod) si quis non fecerit cu
stodiam in montibus uel alijs
locis deputatis quando sibi
mandatum fuerit extra ter
ram Lugnani soluat nomi(n)e
pene uiginti Solidos & cu
stodiam refaciat ad manda
tum potestatis uel eius uic(arii).

Q(uod) liceat omnibus de dicta
terra Exportare terras al
bas sine pena R(ubrica) 69

Ordinamus q(uod) cuilibet de
lugnano liceat cauare
& apportare sine pena terra(m)
albas ad quorum libet uti
litatem modo Existant in
contrata Saxi de quibus
lugnanenses soliti sunt
portare temporibus retro
act(is) Et si qua persona de eis
fuerit accusata defendatur
ex pensis communis & do
minus illarum possessionu(m)
de illis non teneantur sol
uere datia

Q(uod) nemo debeat proponere
uel consulere de aliqua re
missione malefitior(um) R(ubrica) 70

Ordinamus q(uod) nullus de
beat proponere Aut co(n)
sulere siue arrengare q(uod) aliq(ui)d
alicui remittatur de malefi
tijs factis uel studiose com
missis ad penam centum
sollidorum pro quolibet
arrengante & hoc capitulu(m)
tolli uel Suspendi non pos
sit per consilium uel arre(n)
gam dicte Communitatis

Q(uod) Habens aliquam rem
stabilem communis luga
ni Teneatur ipam consi
gnare in terminum unius
mensis — R(ubrica) 71

Volumus & Ordinam
us q(uod) quecumq(ue) per
sona aliquam rem stabile
co(m)munis lugnani in prete
ritis apprehenderit uel ipa(m)
de presenti teneret & possi
deret ipam rem debeat resi
gnare comu(n)i predicto infra
unum mensem computan
dum a die Confirmationis
presentis Statuti ad pena(m)
uiginti quinq(ue) librarum &
quecunq(ue) persona in futuru(m)
aliquo quesito colore appre

henderet fructaret uel poſ
ſideret ut ſuam aliquam rem
ſtabilem predicti comunis de
beat ipam relaxare & reſignat
communi predicto infra unum
menſem computandum a die
quo poſsidere uel tenere in
ceperit ad dictam penam etin
telligatur de quacumque re ſitu
ata intus uel extra terram lu
gnani & ſi post dictum menſem
elapſum relaxare quis contemp
ſerit ad mandatum poteſtatis
uel ſindici communis aut qua
tuor antepoſitorum in quinque
dies puniatur in duplo dicte
pene et rem obiatam reſtituat
in omni cauſa predicta comuni
cuius pene quarta pars ſit pote
ſtatis et alie communis

Qz habens canes teneatur il
los ducere ligatos Rx 72

Statuimus quod habens canes
debeant ipsos ducere li
gatos ad minus intus terratas
inſertas in uolumine preſenti
Statuti ad penam decem ſoli
dorum pro quolibet cane a me
dietate menſis Auguſti uſque
quo fuerint [illegible] demiate
& de canibus habentibus un
cinos ligatos ad collum nulli
ad penam teneatur ſtatuto ali
quo contradicente non obſtante

Qz ſi aliquod animal interfece
rit in aliquo animal alterius
credatur ſacramento patienti Rx 73

Hoc preſenti ſtatuto de
cernimus quod ſi aliquis ca
nis uel aliud animal cuiuſcumque
generis ſit interfecerit uel le
ſerit in aliquo animal alterius
quod dominus talis canis inter
ficientis uel ledentis teneatur
ad emendam dannificati Et
idem dicimus ſi aliquod ge
nus animalium dannum ali
cui intulerit intus uel extra
terram lugnani in aliquibus
bonis & rebus & non ſufficer
at dari animal
aliquo non obſtante Et crē
datur ſacramento dannum
paſſi niſi contrarium probaret

Qz unuſquiſque teneatur
facere cuſtodiam & de pena
non facien. uel fallen. Rx 74

Statuimus & ordinamus
quod ſi quis non fecerit cu
ſtodiam de nocte uel die pro
ut ei mandatum fuerit ſol
uat nomine pene quinque ſoli
dos & faciat cuſtodiam Et ſi
quis fecerit ipam cuſtodiam
de nocte uel de die Et ſe ab
illa abſentauerit ſine licentia
poteſtatis uel eius uicarii

Et ad illam non redierit in cidat in eadem pena ac ſi cuſtodiam non fecerit Et ſi quis cuſtos ad mandatum poteſtatis uel uicarij iuerit ad cuſtodiendum circa muros dicte terre uel alia loca in dicta terra unus quilibet puniatur in unum ſolidum pro quolibet contra faciente & ſi quis iuerit ad faciendum Cuſtodiam & ipſam Cuſtodiam fecerit & ſe ab illa abſentauerit ſine licentia ſoluat pro una pontatura unum ſolidum & pro ſecunda pontatura duos & pro tertia intelligatur Cuſtodia fallita Et ſoluat penam ut ſupra Et poteſtas uel eius uicarius aut ſuperſtites non poſſint requirere & illos abſentes & ſi quis acceperit cuſtodiam nomine alicuius non fecerit duplicetur ei pena tam de pontaturis quam de Cuſtodia fallita Et illi cui impoſitum erit uiber dictos cuſtodes & non uiſeſerit ſiue preceperit incidat in penam de cuſtodia fallita & credatur ſacramento precipientis Et liceat quatuor Antepoſitis dictas penas et pontaturas ſecundum tempora augere & id quod per eos ordinatum fuerit et penam imponendam Contra facientes ſoluere debeant non obſtante ſtatuto loquente de talibus penis Et poteſtas uel eius uicarius per dictos dominos quatuor Antepoſitos Ordinata executioni mandare Teneantur sub pena decem librarum.

Qd Poteſtas poſſit accipere unum bolonenum de male Soluentibus communitati — Rx 75

O rdinamus quod ſi qua perſona non ſoluerit datia tempore illius Camerarij qui ipſam colligere inceperit uel cuius tempore impoſitum fuerit per dictum commune Soluat quartum plus Et poteſtas ultra dictum quartum habeat unum bolonenum pro quolibet pro Eius executione quem bolonenum non poſſit accipere niſi prius fecerit executionem pro ipſo communi & hoc intelligatur pro executione Cuiuſcumque quantitatis Et plus petere non poſſit Sub pena decem librarum.

Qd macellarius non poſſit tenere inſerratis ultra uiginti quinque beſtias — Rx 76

Item ſtatuimus et ordinamus quod nullus macellarius deſtis

terre posſit retinere inſerra
tis inſertis declarantes in pre
ſenti ſtatuto uz ultra uiginti
quinqz beſtias ad penam decē
ſollidorum pro qualibet beſtia
Et uice qualibet contra faci
ente Exigenda

Q unus quiſqz debeat face
re hortum per totum men
ſem february R 77

Item ſtatuimus q unus
Quiſqz de terra lugnani
debeat facere hortum in rē
ſua ubi melius ei placuerit
quem quidem hortum debeat
habere factum ordinatum
cum hys rebus que requi
runtur in horto per totum
menſem februarij ad penam
uiginti ſollidorum Et pote
ſtās de hoc posſit inquirere

Q Nemo faciat aliquod im
pedimentum prope muros
terre lugnani ad X. pedes R 78.

Item uolumus & ordina
mus q nemo circum cir
ca terram lugnani posſit
facere hortum uel aliquod he
dificium nec impedimentuz
sub ullo queſito colore prope
muros dicte terre ad decem
pedes ad penam uiginti librar

pro quolibet contra faciente
& uice qualibet et de hoc po
teſtas posſit inquirere

Q unus quiſqz uolens mitte
re in tenimento lugnani beſti
as minutas Soluat Camera
rio Communis ducatos tres
pro centinario R 79

Item ſtatuimus & ordina
mus q ſi quis uellet mic
tere beſtias minutas nouitē
in tenimento Lugnani infra
terminum trium dierum
poſtqz miſerit dictas beſtias
Teneatur & debeat conſiga
re & dare computum Et nu
merum ipsarum beſtiarum
cancellario com̄unis & de ta
libus beſtys miſsis Soluere
Camerario dicte com̄unitatis
ad rationem trium ducator
de carlenis pro quolibet cen
tinario beſtiarum minutar
quam ſolutionem dominus
ipsarum beſtiarum debeat fa
cere in introitu ipsarum fac
ta conſignatione ut ſupra Et
ſi aliquis predicta obſeruare
neglexerit Et pro ut ſupra ī
preſenti capitulo non fecerit
puniatur pena decem librar
pro quolibet contra faciente
& uice qualibet & pro qualibz
flocca Et flocca intelligatur

Teneatur & debeat admitte
re et concedere sub pena et
ad penam uiginti quinq; lib
rarum pro qualibet uice qui
predicta contra fecerit & pe
dente appellatione dictus po
testas uel eius uicarius non
possit aliquid inouare contra
dictum appellantem sub pe
na predicta dummodo Talis
appellans infra terminum
octo dierum ostendat po
testati declarationem factam
per dominos quatuor Et do
mini quatuor ad quos Talis
appellatio spectat habeant
auctoritatem meram talem
rem declarandi et conponen
di & dictam controuersiam
decidendi infra terminum
decem dierum computando
rum a die appellationis Et
ut sequitur finiendorum Et
ea que per quatuor dominos
Antepositos declaratum fu
erit dictus potestas uel eius
uicarius teneatur obseruare
et obseruari facere sub pena
predicta uiginti quinq; libr
arum Et casu quo domini qua
tuor Antepositi infra dictum
terminum predictum non ap
tauerint dictus potestas ha
beat auctoritatem contra
tales appellatos agere ut iu
ris fuerit & secundum formam statuti

Q Nemo faciat inmunditiam in cisterna communis nec in eius platea — R 84

Vt bona communitatis preseruentur Et custodi antur Statuimus & ordina
mus quod si quis fecerit aliquam
inmunditiam in platea cister
ne et in ea cisterna aliquam
inmunditia miserit uel ali
quod impedimentum ut lapi
des ligna & similia incidat
in penam decem sollidorum
Et si aliqua bestia intraret in
tali platea cisterne domi
nus ipsarum teneatur soluere
pro qualibet bestia et uice
qualibet quinq; sollidos et cui
libet possit accusare et ha
beat quartam partem pene

Q Contrahentes cum communi non possint alteri soluere uel aliquem ad partem reci pere sine uoluntate communis — R 85

Ne Communitas terre luga
ni sit defraudata Statu
imus & ordinamus quod si qua
persona conduxerit a dicta
comunitate aliquam gabellam
peclagium hostariam uel ma
cellum Exitus salis uel sub
sidiorum uel aliquam aliam
rem uel aliquem alium intro

itum dicte comunitatis nō
possit nec debeat alicui aliṫ
dare uel concedere aliquo mō
nec in societatem accipere
sub pena quinquaginta libra
rum denariorum & locatio
ipā sit nulla et locetur aliṫ
Et Nihilhominus dictus cō
ductor teneatur soluere pre
tium dicte locationis pro to
to tempore sicut promisit in
locatione et facta sine aliq̄
diminutiōe et retentione sal
uo et reseruato si consilium
dicte terre contrarium deli
beraret tempore locationis

Q͞z Omnes laboratores dicte Terre laborent in possessionibus communis Certum quid Rx 86

Ad augumentationem intr̄
itus Cōmunitatis lugnāi
Ordinamus q̄ omnes et sin
guli laboratores laborantes
in territorio lugnani teneāt
& debeant quolibet anno pro
quolibet aratro cultiuare &
noualia facere in possessionibꝫ
communitatis predicte usqꝫ
ad quantitatem duorum quar
tenorum sementorum & de
hijs reddere et respondere fac
toribus communis secunduꝫ
conuentionē fiendam sub pe
na et ad penam quinqꝫ librarū
denariorum pro quolibet con
trafaciente & quolibet anno
Et de hijs potestas uel eius ui
carius teneant et debeat uī
culo Juramenti de mense septē
bris cuiuslibet anni diligen
ter inquisitionē facere et cul
pabiles punire Et si in predic
tis negligentes fuerīt incidāt
in penam uigintiquinqꝫ libra
rum denariorum de suo sala
rio retinendorum

Q͞z Quisqꝫ debeat ponere et colere arbores in sua possessiōe 87

Statuimus & Ordinamus
q̄ omnes Et singuli ha
bitatores terre lugnani tene
ant & debeant quolibet anno
ad minus plantare Inserere
& ponere quinqꝫ arbores do
mesticas in eius possessione
uel conducta ad penam qua
traginta sollidorum pro quo
libet contra faciente Et qua
libet uice Et potestas tene
atur & debeat quolibꝫ anno
de mense aprilis inquirere cō
tra omnes facientes contra p̄
sentis statuti Et repertos
culpabiles punire ad penaꝫ
uigintiquinqꝫ sollidorum suo
salario retinendorꝫ si predic
ta facere neglexerit

Q(uod) laborantes terras forensium non reddant terratica dominis sine licentia communis ~ ~ ~ ~ R(ubrica) 88.

Ut habilius communitas terre Lugnani possit executionem facere de impositis subsidiorum et aliarum collectarum Statuimus & ordinamus q(uod) omnes et singuli laborantes & cultivantes bona forensium existentia in territorio lugnani non possint nec debeant dare nec reddere terraticum debitum & partem alicuius fructi recollecti in talibus possessionibus sine expressa licentia dominorum Quatuor & cancellarii dicte communitatis sub pena quinq(ue) librarum & refectis illius terratici uel fructus

Q(uod) bestie que remictuntur intra terram teneantur in certis locis deputatis – R(ubrica) 89

Ne bestie minute faciant inmunditias et incomodum in terra lugnani volumus & ordinamus q(uod) omnes et singuli remictentes in terra lugnani pecucudes capres siue porchos debeat supra dictas bestias tenere et remictere in stabulis existentibus iusta uiam existentem iuxta muros communis v(idelicet) a platea ubi dicitur lapiza della logia usq(ue) ad turrim dicta lapalombara sub pena et ad penam quatraginta solidorum pro qualib(et) flocca et ab inde infra unum sollidum pro qualib(et) bestia hoc tamen declarando q(uod) si quis haberet unum porchum uel duos ad plus manuales siue mandarolos liceat ei remittere ubicumq(ue) voluerit

De Salario Ambasciatorum R(ubrica) 90

STAtuimus et ordinamu(s) q(uod) Ambasciatores siue oratores missi seu mittendi a communitate Lugnani aliqua occasione habeant et habere debeant pro coru(m) mercede et salario si iuerit equester pro expensis et uictura equi pro quolibet die bolonenos uiginti quatuor Si iuerint pedester habeat pro quolibet die bolonenos decem et plus petere non possint nec haber(e) Et quilibet ad id deputatus debeat ire ad penam duoru(m) ducator(um) de Auro pro quolibet & qualibet uice

Q(uod) vendentes teneant men
suras iustas . . . R(ubrica) 91

Ita terminatum (est) et ordi
natum quod unusquisque te
neatur et debeat emere et
vendere cum mensuris or
dinatis per comune lugna
ni et etiam cum pondere sta
tere et bilancie adiustatas et
signatas per adiustatorem
deputatum et ordinatum
per dictum comune sub pena
decem solidorum pro quolib(et)
contrafaciente et qualibet
vice. Et pro mensuratione et
premio illius qui retinet dic
tas mensuras habere et pe
tere possit a quolib(et) quatre
num unum pro qualibet vi
ce vendentes unum. Et
olearii teneantur et debe
ant quolibet anno ad iusta
re mensuras cum mensuris
dicti communis sub pena
decem sollidorum pro qua
libet mensura non adiusta
ta et sigillata per adiustato
rem predictum. Et per ad
iustatorem pro adiustatu
ra habeat unum quatrenu(m)
pro qualibet mensura.

Et ego Sebastianus quondam
petri Jo(hannis) pauli de Malignicys
de Viterbio Publicus et aposto
lica a(uctoritate) q(ue) ac toritatis Notarius et
Judex ordinarius Electus assump
tus et deputatus ut supra
ad dicta statuta et statutorum
capitula scribenda corrigen(da)
emendanda et de novo fa(cien)
da per prefatos Magnificos
dominos quatuor antepositos
et statutarios antedictos correp
tioni emendationi et statu
torum predictorum ordinationi in
terfui et pr(esen)s fui et ea omnia
legaliter et bona fide de man(dato)
dato p(re)fatorum Magnificorum
dominorum quatuor antepositi
torum et spectabilium statu
tariorum predictorum scrip
si et publicavi signumq(ue) meu(m)
[illegible] Roboris firmi
tatem apposui consuetum.

Signum mei Seba stiani Not(arii) p(re)dicti

Explicit liber [illegible] dei [illegible]

Confirmamus [illegible] Nos [illegible]

A viginti bestiis supra & a viginti infra puniatur pena duorum sollidorum pro quali bet bestia Et pro quolibet die quod steterint in dicto tenimento Contra formam presentis capituli

Nemo audeat Extrahere granum a mense July per totum mensem decembris – R. 80

Item statuimus & ordinamus ut Terram lugani habundet habundans sit & homines in illa Existentes possint & ualeant Commode uiuere Et prouidere Cupientes Victui eorum quod nullus cuiuscumque gradus & conditionis existat audeat nec presumat Extrahere granum de terra lugnani Nec de eius destrictu per omnes infrascriptos menses vz mensium July · Augusti · Septembris · Octobris · Nouembris Et Decembris Et hoc sub pena et Ad penam perditionis et amissionis grani Cuius grani amissi Quarta pars sit potestatis quarta inuentoris & Medietas communis lugnani Et liceat unicuique Contra facientes accusare et contra eos Executionem facere que accusatio & executio possit fieri aduersus facientes quam primum ipsi cum grano sint deprehensi prope confinia per medium miliare Ex uia molendini a dicta terra & illico intelligatur cecidisse in pena predicta

Transeuntes per terram lugnani territorium debeat soluer gabellam – – R. 81

Item statuimus & ordinamus ut comunitas lugnani Eius introitus augumentare possit quod si quis transierit per Tenimentum lugnani cum aliqua re uel aliquod Extraxerit ex dicta terra Teneatur soluere gabellario Communis debitam gabellam Secundum Tabulam & ordinem dicte comunitatis tam de terratico Et collatico quam Ex quacumque alia re collecta in tenimento dicti loci excepto quod habitatoribus dicti loci liceat sine aliqua solutione gabelle extrahaere & exportare temporibus debitis omnem rem recollectam de suo Laboritio Qui habitatores predicti intelligantur omnes illi qui generaliter faciunt omnes

88v

factiones communis Sed si tales habitatores aliquod ab alijs emeret & extra terra predictam exportarent ad alium locum et de alio loco ad alium dummodo per tale territorium transeant Teneatur soluere ut supra dictum est sub pena & ad penam fraudis seu frodi prout in dicta tabula continetur

Ad Sollicitandum omnes debitores communis descriptos in libro inferius ut debeant satisfecisse Comunitati ~ R x 82

Statuimus Et ordinamus quod si quis esset debitor communis Lugnanense aliquod dicte comunitati soluere deberet Quacumque de causa non possit offerre in locationibus fiendis per dictam Comunitatem de aliqua sua re nisi prius satisfecerit comunitati omne debitum et si fieret eius oblatio non admictatur ullo iure & si alio quo concederetur debitum illius non manifestasset illis qui talia concedunt inuenta debito illius statim illa concessio siue uenditio facta euanescat & sit nullius ualoris Et locatio facta reuertatur in pristinum statum Et nihilhominus Conductor Talis rei teneatur soluere comuni predicto usus fructum siue promissionem rei locate pro rata temporis Et si quis huic capitulo contra fecerit incidat in penam decem librarum denariorum

Quod de dannis dantibus condempnatus possit unusquique appellare ad dominos quatuor R x 8

Ut quies uigeat intus Curiam dicte terre Et homines terre lugnani & scadola que intus predicte litigando ex oriri possent Statuimus & ordinamus quod si quis esset accusatus inquisitus uel denumptiatus de aliquo danno dato personaliter uel cum bestijs de quo oriretur Intus potestatem uel eius uicarium et damum dantis aliqua questione quod dictus accusatus uel inquisitus possit & ualeat petere recursum Appellare ad offitium Quatuor dominorum Antepositorum dicti communis quem quidem recursum & appellationem potestas uel eius uicarius dicte terre